

HOËRSKOO! ELDORAIGNE

DONATEURS

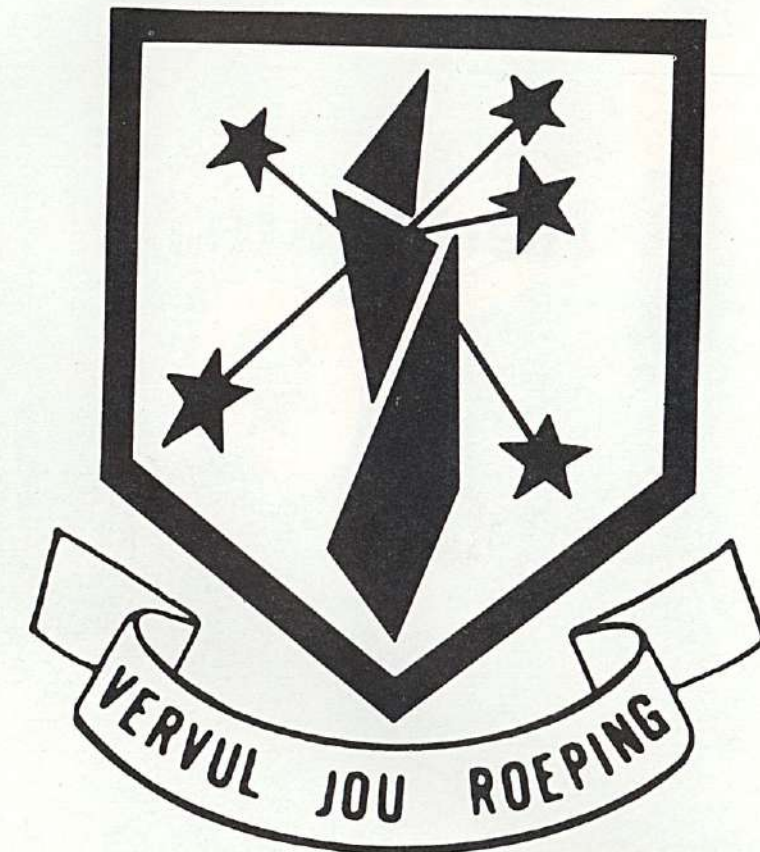
Hartlik dank aan al die donateurs vir hul spontane bydraes!

R. Human	M. D. Jansen	J. L. Myburgh	W. C. Robbertse
H. Botha	Mev. Cornelius	Van Donkersgoed	Mev. M. M. Jordaan
T. J. Ehlers	Frieda Arnold	Mnr. A. Esterhuysen	Mnr. N. G. Turner
W. L. van der Merwe	Mev. M. Pretorius	S. H. Mayer	Pastoor J. H. Fourie
P. C. Ackermann	Mev. M. Brancken	Pietersen-gesin	Kmdt. L. J. Kirsten
R. B. Riddick	M. Joubert	Grimbeek-gesin	P. J. Annandde
M. Hattingh	Adèle Nelson	J. A. S. Venter	J. de Villiers
P. S. van Staden	B. van den Berg	Christelle Buck	Mnr. G. J. J. Peens
M. E. Wessels	B. Breytenbach	Susan Venter	A. C. J. Bosdi
B. E. L. Best	Mev. R. Burger	André de Villiers	C. P. Joubert
A. Smit	F. Orbin	J. A. Vorster	A. C. J. van Rensburg
M. A. A. Swart	A. Coetsee	S. E. Silvestri	W. D. Gous
Van der Walt-gesin	M. Nieuwoudt	J. J. Potgieter	A. G. Beeslaar
M. van Coller	W. B. de Jager	M. D. de Kock	G.E.P. Nel
C. Voster	H. Hattingh	Dr. H. J. Messerschmidt	Anoniem
M. Engelbrecht	S. H. Maritz	I. Plug	J. J. Snyders
M. M. P. van Wyk	J. Wessel	Mev. M. V. van der Walt	Mev. S. J. Potgieter
E. S. J. van Rensburg	M. Gerber	J. J. van der Poll	G. Jordaan
Wynand Grové	Mev. A. M. Cornelius	C. N. Barnard	Mnr. P. G. Hugo
Mershell Herselman	M. Jacobs	Kunz-gesin	L. J. Grobler
Peter Ducaat	J. Wessels	D. J. A. Booyens	H. J. du Toit
M. Steyn	E. Rautenbach	W. J. Klopper	Mnr. T. P. Delpont
A. Jovner	Meiring	J. H. C. Rynners	J. G. van Rooyen
Mariloe Erasmus	Mev. M. de Graaff	R. C. Ludick	L. P. Zaayman
Mev. G. D. Jovner	Morné Kapp	Pierre Arndt	C. P. A. du Plessis
Mnr. & Mev. E. P. Marais	Mnr. W. J. Joubert	H. Visagie	I. J. S. Buys
D. A. Peach.	I. P. van Niekerk	W. J. Harris	R. van der Walt
W. H. Kirchner	C. J. Repsold	Mev. E. Louw	Jackie Müller
K. Oeschger	Mev. P. van Heerden	J. K. Steyn	Picard-gesin
C. J. Powell	Mnr. R. D. van Hyssteen	Mev. A. E. Dyason	S. Lamprecht
M. F. Botha	Mnr. P. A. Kril	N. G. Sothmann	J. A. van der Walt
Mnr. M. van den Berg	J. Holtzhausen	O. S. Schulze	Mnr. J. P. Smit
C. L. Barnard	D. Scheepers	B. J. van Vuuren	C. J. Steenkamp
S. Meyer	C. R. de Wet	B. Vári	Jurie Venter
J. Mattelen Farrell	R. Coetzee	Dr. G. C. Velthuysen	Marius Putter
Cora Badenhorst	N. C. M. Nel	Spamer-gesin	Jan Schellingerhout
Helen Farrell	H. Herman	E. C. Montgomery	R. C. van Blerk
C. F. du Plessis	H. Jordt	Maritz-familie	Sandri Schutte
B. C. Levendal	H. F. Möller	Mev. C. Brönnner	Anelie Buskes
Mnr. F. Smith	Mnr. & Mev. P. P. C. Fourie	Leon Koekemoer	Mnr. A. P. Slabbert
D. A. Peach	Johann De Goede	P. J. B. Bester	Ronél van Zyl
Mnr. P. J. A. Pretorius	J. Lindeque	W. E. de Kock	G. O. Jansen
Mev. I. E. M. Basson	J. E. van de Vyver	T. W. Thiele	F. Kruger
F. A. Smith	Schwartz-gesin	Van der Laan-gesin	Willian Smith
H. P. Lourens	J. C. J. Nel	P. I van Deventer	R. van der Vyver
S. Meyer	J. C. H. Greyling	H. Venter	P. J. Schutte
J. Matthee	C. J. Liebentrau	W. H. Braasch	Magdaleen van Dyk
R. C. J. Chandler	Mev. A. Lomprecht	F. J. P. Kruger	J. Kruger
J. de Beer	Michelle Rossouw	Mev. F. Collinet	J. F. du Toit
Mnr. A. J. van der Walt	Mev. J. B. Prinsloo	G. J. van Heerden	Valhalla General Dealers
W. Serfontein	J. M. C. Horn	Mnr. P. J. de Jager	Symington-gesin
T. P. Potgieter	Mnr. H. Horms	Mev. I. E. M. Basson	C. J. Human
C. N. Oberholzer	J. J. Noëth	A. C. du Plooy	Mev. C. H. Heydenruch
M. M. Vorster	Mnr. S. W. van der Lely	J. van Rooyen	J. C. A. Strydom
S. F. Rossouw	D. van der Craght	Mnr. & Mev. D. J. Jacobs	C. Oosthuizen
Mev. Lina Niemann	Mnr. & Mev. S. M. McEnery	Louse van Ludwig	D. van Niekerk
A. P. L. Tonkin	Barnard-gesin	P. J. Pohl	J. G. P. Marais
J. Strydom	A. Kruger	Gert van Zyl	J. D. G. van Heerden
Kol. W. A. Krige	'n St. 7/2-leerling	F. J. de Lange	Ehlers-gesin
		J.W.H. Meiring	H. J. J. Blignaut

HOËRSKOOL ELDORAGNE

JAARBLAD

1983

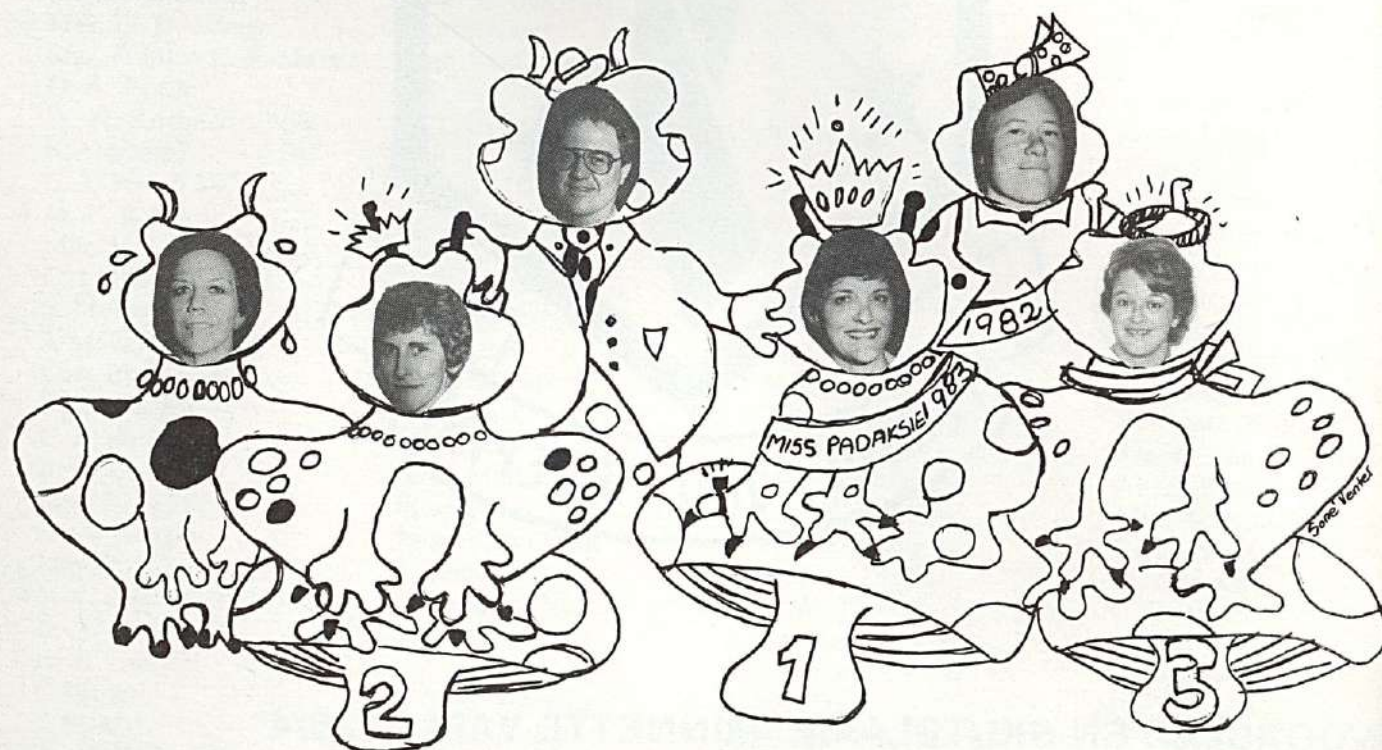

VOORBLAD EN SKUTBLAAIE: MINNETTE VARI ST. 8/4
SKETSE: SONÉ VENTER 8/3
SUNETTE PAULEY 8/3

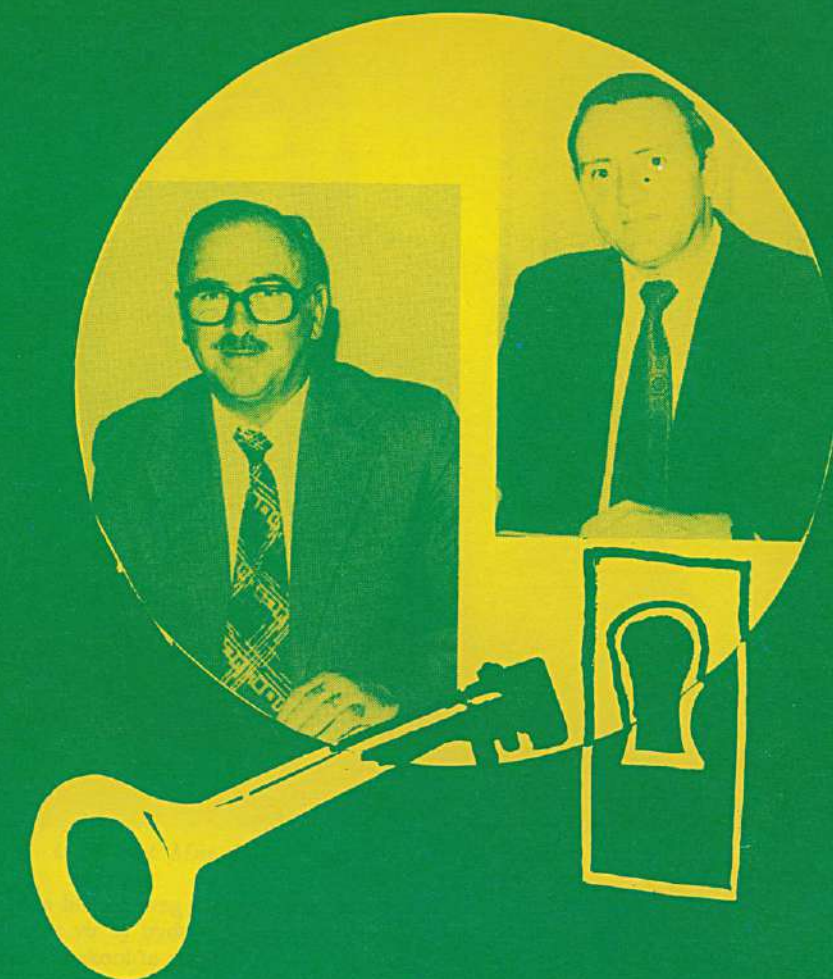
INHOUDSOPGAWE

Rigtinggewers	3
Sport	13
Ons Bybelerfenis	41
Kultuur	49
Tale	59
Ons Leerlinge	79
Wetenskappe	93
Algemeen	97

Redaksie?

Met komplimente van
MURRAY EIENDOMME

RIGTINGGEWERS

Ons Hoof: Mnr. R. G. Visagie

Langs hierdie weg opregte dank aan Mnr. Visagie vir sy bydrae om van ons skool 'n heerlike skool te maak.

ONS VERWELKOM ...

Mnr. T. Ehlers: Adjunkhoof.

Mnr. Ehlers is 'n Noord-Transvaler van geboorte. Hy het sy skoolopleiding geniet aan die Laerskole Menlopark en Louis Leipoldt, asook aan die Hoërskool Langenhoven waar hy hoofseun was. In 1964 behaal hy die BA-graad aan die Universiteit van in 1965. Na verdere studie behaal hy 'n diploma in Jeugweerbaarheid by die Onderwysdiploma aan die Pretoriase Onderwyskollege in 1965. Na verdere studie behaal hy 'n diploma in Jeugweerbaarheid by die Onderwyskollege vir Verdere Opleiding en 'n Honneursgraad in Geskiedenis aan die Universiteit van Pretoria. Tans is mnr. Ehlers besig met 'n MA-graad in Geskiedenis.

Mnr. Ehlers was verbonde aan die hoërskole Pretoria Boys High, Langenhoven en Gerrit Maritz. Vanaf 1963 is mnr. Ehlers aangestel as adjunkhoof by Hoërskool Eldoraigne.

Mnr. Ehlers se groot liefde lê ongetwyfeld by rugby. Benewens die sestiende jaar van rugby-afrigting en die verwerping van 'n Provinsiale Afrigtersdiploma is hy tans ook 'n senior Noord-Transvaalse Curriebekerskeidsregter.

Mnr. Ehlers het in hierdie jaar reeds baie diep in die harte van die Eldoraigners ingekruip en ons wens hom en sy gesin alle voorspoed en sukses toe vir die baie jare wat hy nog saam met ons sal wees.

ONS GROET

Ons as Matrikulante van 1983, kyk terug op twaalf jaar van ons lewe: 'n tyd van opvoeding, 'n tyd van skoling vir die volwasse lewe. Nou is dit ook tyd om vorentoe te kyk met al ons drome en ideale.

Aan ons onderwysers: Dankie vir die fondament wat u in ons elkeen se lewe gelê het en vir u liefde en aanmoediging.

Aan ons maats: Droom drome en streef daarna om dit te verwesenlik. Onthou: kennis word verkry deur studies maar die wysheid gee God aan ons.

Bowenal: Vervul jou roeping!

Marieta Maritz & Nico Noëth

Hoofprefekte

VOOR: (v.l.n.r.) Mnr. R. G. Visagie (Hoof), Marieta Maritz (Hoofdogter), Nico Noëth (Hoofseun).

HOME & HOUSEHOLD SERVICES

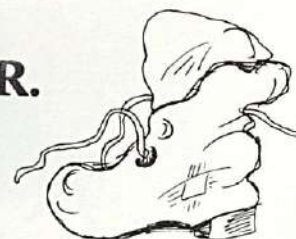
- DROOGSKOONMAAK
- SKOENREPARASIE

- TV. HERSTELWERK
- GRATIS LEENSTEL
- TERWYL ONS U TV.
- HERSTEL

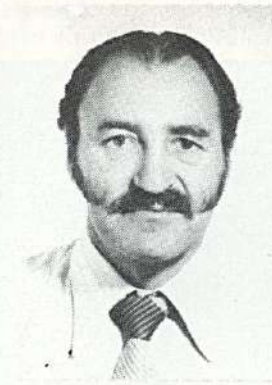
FLINKE & PROFESSIONELE DIENS AAN U.

WINKEL No 1
H/V HENDRIK & DU TOITSTR.
WIERDAPARK
TEL. 64-8313/64-5776

GRATIS AFHAAL & AFLEWER

Mnr. F.W. Kloppe

Mnr. S.W. Liebenberg

Mnr. C.L. Barnard

BOODSKAP VAN DIE VOORSITTER VAN DIE BEHEERRAAD

Dit is met groot dankbaarheid dat ons wil erken dat die meedsnoere vir ons Skool, ook hierdie jaar, op lieflike plekke geval het. Ons kon ongestoord en in vrede ons roeping probeer vervul, en verseker wees dat dit met die opvoeding van ons kinders goed gaan.

Vergun my om namens die Beheerraad en ouers van die skool, die hoof met sy personeel asook al die leerlinge, eerstens geluk te wens met al die besondere prestasies van hierdie jaar, en tweedens u te bedank vir die lofwaardige wyse waarop u die skool se naam hoog gehou het.

Groot waardering en gelukwense gaan ook aan die redaksie van hierdie blad, en mag die bestaan hiervan meehelp tot 'n mooi verstandhouding tussen leerkragte, leerlinge en ouers.

My bede is dat elke personeelid en leerling u welverdiende rus sal geniet in die vakansietyd. Mag ook die Vrede en Vreugde wat alle verstand te bowe gaan, u deel wees in die komende Kerstyd.

Met vriendelike groete.

S.W. Liebenberg

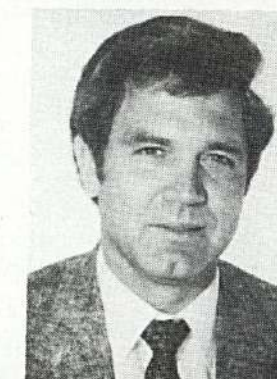
Mnr. N.J.R. Roets

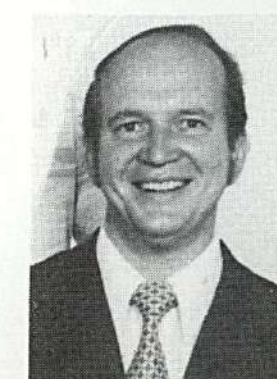
Dr. W.N. Prinsloo

Dr. G. Velthuisen

Mnr. G.S. Bezuidenhout

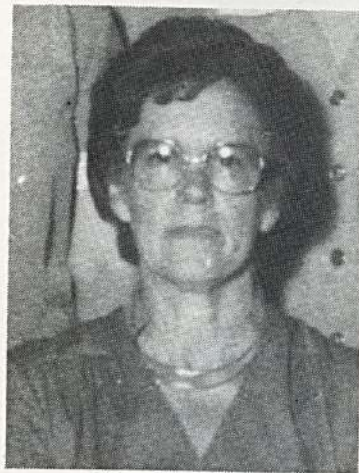

Ds. F.A. Smit

BOODSKAP: OUER-ONDERWYSERVERENIGING

Mnr. E. Ströh

Mev. M. le Roux

V.l.n.r. Mev. H. Rust, mnr. C.T.C. Smith, mev. M. Schürmann, mev. R. Strotkamp, mev. M. Engelbrecht, mev. G. Grové, mev. J. Greyling, mev. G. Fourie

Die Ouer-onderwysersvereniging, kortweg bekend as die O.O.V., bestaan uit alle ouers of voogde van leerlinge en alle lede van die personeel. Die doel van die vereniging is onder andere om die samewerking en goeie gesindheid tussen ouers, onderwysers en leerlinge te bevorder en om fasaliteite daar te stel vir die akademiese skoling, fisiese en kulturele ontwikkeling van die leerlinge.

Deur die reël van funksies word gepoog om nie alleen fondse in te samel nie, maar

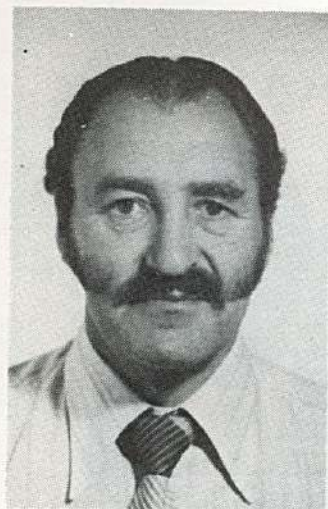
veral die sosiale verkeer tussen ouers en ouers en tussen ouers en personeel te bevorder. Die vereniging reël aan die einde van die jaar 'n geselligheid vir die personeel, by welke geleentheid namens al die ouers dank betuig word vir dit wat die personeel vir ons kinders gedoen en beteken het. Die O.O.V. se volgende doelwitte is die toebou van die pawiljoen; die voorsiening van noodsaaklike toerusting by die pawiljoen.

Mag elke ouer in die toekoms op elke terrein die werksaamhede van die vereniging

heelhartig ondersteun. Daardeur belê u in die toekoms van u eie kind, maar ook in die toekoms van opkomende geslagte, u belê in die Republiek se kosbaarste besitting: ons kinders, die burgers van môre.

Mag die strewe van elke ouer en elke lid van die personeel steeds wees om voort te bou op dit wat alreeds tot stand gebring is, om steeds getrou te bly aan die hoogste ideale en ons roeping te vervul.

C.L. Barnard
Voorsitter Ouer-onderwysersvereniging

Mnr. F.W. Kloppe

Mnr. E.J. v. Staden

Mnr. C.L. Barnard

Mnr. M.J. de Vos

Personeel 1983

VOOR (v.l.n.r.) Mev. N. Muller, mnr. A. van den Berg, mnr. E. Kokot, mnr. T. Ehlers (Adjunk-hoof), mnr. R.G. Visagie (Hoof), mnr. J. Els, mnr. J. Booyse, mnr. C. Jansón, mev. A. Badenhorst.

2de RY: Mev. R. Lombard, mev. R. Ludick, mev. L. Colburn, mev. W. van Jaarsveld, mej. M. van Dyk, mev. R. Joubert, mev. J. Vergeer, mev. M. Pretorius, mev. M. van Rooy, mev. S. Malan, mev. M. Oosthuizen, mev. E. le Roux.

3de RY: Mej. S. Louwrens, mej. E. Munnik, mev. I. Brummer, mev. K. Kilian, mev. D. van der Merwe, mej. S. Engelbrecht, mev. P. le Roux, mev. M. van Niekerk, mev. P. Brink, mev. E. Steyn, mev. M. Venter.

4de RY: Mnr. P. Bruwer, mev. L. Els, mev. E. Keeve, mev. E. Havenga, mev. E. Gründling, mev. A. van Wyk, mev. M. de Lange, mev. I. Jansón, mev. E. Bruwer, mev. A. Celliers, mnr. A. Moller.

5de RY: Mej. F. Cronjé, mev. L. Viljoen, mev. A. Nieuwoudt, mev. L. Odendaal, mnr. D. van Niekerk, mnr. E. Ströh, mej. A. Scheepers, mnr. G. Coetzer, mnr. G. Coetzee, mev. A. Stols, mev. N. de Kock, mev. A. Roux, mev. I. Smith.

Administratiewe Personeel

VOOR (v.l.n.r.) Mev. J. Nel, mnr. R.G. Visagie (hoof), mev. D. Muller.

2de RY: Mev. R. Wielbach, mev. A. Groenewald, mev. L. de Wit.

Departement Handelsvakke

VOOR (v.l.n.r.) Mev. A. Roux, mnr. A. van den Berg, mev. J. Vergeer.

2de RY: Mev. K. Kilian, mev. A. Celliers.

Departement Amptelike Tale

VOOR (v.l.n.r.) Mev. A. Badenhorst, mev. N. Muller, mnr. A. Moller, mnr. E. Kokot, mnr. G. Coetzer, mnr. P. Bruwer, mev. M. de Lange.

2de RY: Mev. A. Stols, mev. E. Steyn, mev. M. Pretorius, mej. S. Engelbrecht, mej. A. Scheepers, mev. M. Venter.

3de RY: Mev. P. Brink, mev. E. Gründling, mev. E. Bruwer, Mej. E. Munnik.

Natuurwetenskaplike vakke

VOOR (v.l.n.r.) Mej. M. van Dyk, mev. I. Brummer, mnr. J. Els, mev. R. Joubert, mnr. C. Jansón, mev. W. van Jaarsveld, mev. M. van Rooy.

2de RY: Mev. M. Oosthuizen, mev. E. Keeve, mev. E. Havenga, mev. I. Jansón, mev. R. Lombard.

Departement Opvoedkundige Leiding

VOOR (v.l.n.r.) Mev. N. de Kock, mnr. J. Els, mev. L. Viljoen.

2de RY: Mej. E. Munnik, mev. K. Kilian, mev. E. Bruwer, mev. J. Vergeer.

HOOFPREFEKTE

VOOR (v.l.n.r.) Marieta Maritz (Hoofdogter), mnr. R.G. Visagie (Hoof), Nico Noëth (Hoofseun).

2de RY: Andries du Toit, Anneke Kruger, Johan Greyling, Hilda Malan (Onderhoof-prefekte Kultureel en Sport).

PREFEKTE

VOOR (v.l.n.r.) Anneke Kruger, Andries du Toit, mnr R.G. Visagie, Marieta Maritz, Nico Noeth, Mnr J. Els, Johan Greyling, Hilda Malan.

2de RY: Lizél du Plessis, Theresa Nel, Chantal Fouché, Engelettie Joubert, Elizabeth Srotkamp, Letitia van der Merwe, Anarie Cornelius, Cherine Maartens, Tanya van der Merwe, Wilna van der Merwe, Marina van Heerden, Sonja Smith.

3de RY: Japie Fourie, Deon van Biljon, Michael Howell, André Celliers.

4de RY: Frederick McEnry, Johan Koeckmoer, Christie Lambrecht, Johan Cornelissen, André Joubert, Willem Esterhuizen, Herman Wessels, Hendrik Crafford.

SOSIALE RAAD

VOOR: (v.l.n.r.) Ancri Barnard, Tania Coetzee, Jolize Liebenberg, mnr Els, Charl du Toit, Erica Braasch, Sophia Bezuidenhout.

2de RY: Amanda van Biljon, Lindy Murphy, Melodie Nöthling, Lourensia Bester, Marlene Oosthuizen, Annelie Buskes, Janie Lubbinge, Hildegard Setzkorn, Tanya Swiegelaar, Dawn v Niekerk.

3de RY: Bernard Tomlinson, Harrick Snow, Erik de Jongh, Johan Liebetrau, Wouter Fourie, Leon Howell, Jaco Jacobs.

4de RY: Werner Neitz, Hans van Deventer, Sarel Cilliers, Dirk Serfontein, Vlok Symington, Louis Wilbers.

Afwesig: Deon Schürmann.

MEDIASENTRUM: PREFEKTE

VOOR (v.l.n.r.) M. Ducaat, S. Bissett, mev. E. le Roux, D. Gous, M. Jansen.
2de RY: B. v. Biljon, A. Wilsenach, D. Strydom, O. Wessels, D. Livanos, J. Coetsee, Z. Bouwer.

ST. 10-KLASLEIERS

VOOR (v.l.n.r.) Sandra Oosthuizen, Annemarie Lottering, mnr R. G. Visagie, mnr. Johan Els, Maryka Goosen, Mona-Liza Aveling.

2de RY: Petro Engelbrecht, Jackie Pistorius, Jolanda Pieterse, Marië Jacobs, Eunice v.d. Berg, Paulina Johnson, Hanneljie Albertse, Yvonne Botha.

3de RY: Johan Janneke, Pieter van der Merwe, Pierre Blignaut, Louis van Wyk, Frans Kruger, Jaco Prinsloo, Flippie Jacobs, Francois Greyling, Pieter Snyman, Gerrie van der Merwe.

ST. 9-KLASLEIERS

VOOR (v.l.n.r.) Christien Audie, Carol Burns, Elinor Dippenaar, mnr. J. Els, Sandri Schutte, Daleste du Toit, Chrisel Steyn.

2de RY: Karen Trichard, Carla du Preez, Eileen Johnson, Joannette Lindeque, Jolanda Smith, Mickey Venter, Joanne Conroy, Teresa van der Laan.

3de RY: Marius Els, Riaan Riekert, Bernard Tomlinson, Wouter Fourie, Chris Jacobs, Theodor Petsold, Jannie Steyn.

4de RY: Hannes van Rensburg, Louis Conradie, André Agenbach, Frans Greyvensteyn, Abrie Smit, Fanie Lombaard, Hendrik Schwartz.

ST. 8-KLASLEIERS

VOOR (v.l.n.r.) Sunette Pauley, Stefanie Fourie, Nicolene Kaltwasser, mnr. J. Els, Pierrette Grobler, Anneke Strydom, Mariana van Heerden.

2de RY: Elmarie Basson, Corné Botha, Marianne Pieterse, Gerda Yssel, Louise Rompel, Shawn Gentle, Zelda Bouwer.

3de RY: Johan Jacobs, Dawid du Plessis, Sietse Albertse, Carel Oberholzer, Gerrit Velthuysen, Jacques Delpont, Stemmlar Schultze, Gideon Botha.

4de RY: Marnus Smit, André Nieuwoudt, Johan van Niekerk, Heino Noeth, Marc Schürmann, Johan van Heerden, Charl Mathee.

ST. 7-KLASLEIERS

VOOR (v.l.n.r.) Mariaan Lombaard, Monique Nijkamp, Elmarie Smith, mnr. J. Els, René Ehlers, Jonita Coetsee, Annelie Cilliers.

2de RY: Madeleen Smith, Dedrei Nel, Estelle van Biljon, Ronell van Zyl, Sugnet McEnry, Tilla Basson, Irma Maré, Marinda Joubert, Yvette Buurman.

3de RY: Francois Smith, Pieter Kidson, Koos Jooste, Jaco Els.

4de RY: Pieter du Plessis, Stephen Riddulp, Jaun Meyer, Vincent Farrel, Thys Hartman, Elardus van der Walt, Leon Holtzhausen.

ST. 6-LEIERS

VOOR (v.l.n.r.) R. Fouché, A. Strauss, A. Rautenbach, mnr. J. Els, C. Valentgoed, S. Kirsten, Y. Silvestri.

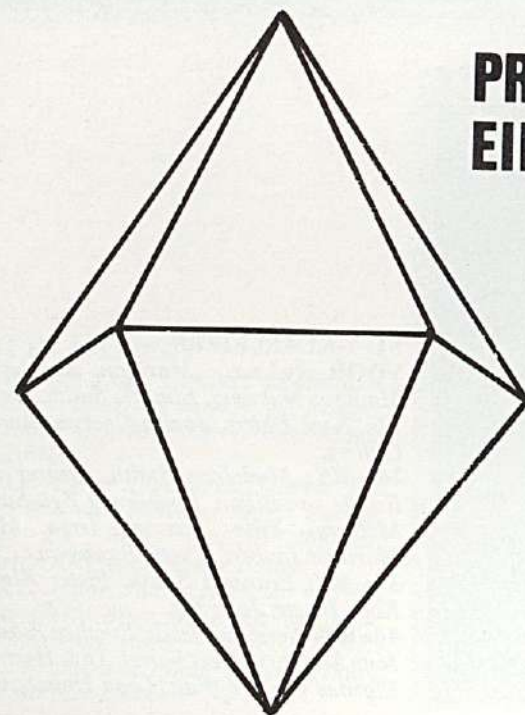
2de RY: D. Burns, A. Voster, M. le Roux, H. de Wit, I. Hulme, L. Kilian, J. du Toit, M. Bardenhorst, A. Smit, A. Joubert.

3de RY: J. Binneman, S. Venter, J. Snyders, K. Martiz, W. Gouws, L. Taljaard, G. van Dyk.

4de RY: W. Biskus, D. Prinsloo, D. Kritzinger, A. Ebersson, W. Botha, M. Jonker, T. Fourie, C. Trichard, W. Lindeque.

EEN VAN DIE OUDSTE — EEN VAN DIE BESTE

CRYSTAL

PROPERTIES (Pty) Ltd
EIENDOMME (Edms) Bpk

64-4044/5

POSBUS 21204
VALHALLA 0137
na ure 64-3104

United
AGENT

SPORT

ATLETIEK

DOGTERSPAN: ATLETIEK

Heel voor: Mnr. Visagie, Hilda Malan, Mev. S. Malan.

VOOR: (v.l.n.r.) Marissa Joubert, Anna Olivier, Lana Koen, Adri Human, Marelise v/d Bergh, Debbie le Roux, Arlene Matthews, Soné McEnery, Roxane Keeve, Shawn Gentle, Jeanete Pretorius, Marinda Delpont, Wimpie Liebenberg, Minke Smith, Leoni Möller, Riette Murray, Carin Trichardt, Elmarie Kruger, Ria Marais, Denise Burns.
2de RY: Antoinette Marais, Thereza Nel, Miranda v. Huysteen, Adele Nelson, Elzette Joubert, Soné Venter, Hannatjie Albertse, Elize Spamer, Driekie Botha, Ronel Fouché, Chrisna du Preez, Yvette Joubert.

3de RY: Annelie Celliers, Nicolene Marais, Monique Nijkamp, Louise v/d Merwe, Suegné Hollenbach, Marelise Marais, Frieda Arnold, Dawn Gentle, Anet Meyer, Mariana Pieterse, Jolanda Pieterse.

4de RY: Ansie Pienaar, Belinda Turner, Ronel Bester, Annelie Buskes, Judy Engelbrecht, Elizabeth Strotkamp, Annemarie Lottering, Sandri Schutte, Belinda Buys, Heleen Bosman, Paula Rossouw, Huida Uys, Endri Kirchner, Anet v. Wyk, Annerie Cornelius, Channelle van Blerk, Somarie Buys, Carol Burns, Anneke v. Noordwyk, Estelle v. Biljon, Annelie Wehmeyer, Tina van der Laan.

SEUNSPAN: ATLETIEK

VOOR (v.l.n.r.) (sittende): R. v.d. Merwe, C. Barnard, L. Vari, W. v. Rensburg, R. Herman, N. v. Vuuren, E. v.d. Lely, J. v.d. Lely, W. Bushes, A. Lambrecht, W. Gous, L. Moller.

2de RY: A. de Viliers, H. de Vos, H. Muller, J. de Waal, C. Jacobs, M. Howell, W. Esterhuizen, H. Wessels, P. Nel, G. Scheepers, L. Cloete, P. Engelbrecht, C. Meiring, D.C. Bezuidenhout, J. Jacobs, B. Bekker.

3de RY: Mnr. R.G. Visagie, Johan Greyling, Mnr. T.J. Ehlers.

4de RY: G. v.d. Merwe, A. Immelman, K.

Jooste, P. Kidson, T. Ferreira, C. Matthee, H. Schwartz, B. du Plessis, J. v. Heerden, H. Albertse, A. Meyer, A. Nieuwoudt, R. Pohl, E. v.d. Walt, D. Kritzinger, L. Hofmeyer, L. Strauss.

5de RY: F. Lombard, J. Geldenhuys, P. Hoffman, N. Noeth, P. Blignaut, M. Palin, J. Klopper, W. Roetz, B. Tomlinson.

AGTER: J. Opperman, J. Fourie, R. Riekert, F. de Koker, J. Liebetrau, L. Wilbers, D. Serfontein, A. du Toit, A. Agenbag, S. Celliers, C. Botha, J. Cornelissen, N. Noeth, F. Steenkamp, J. Kruger, H. v.d. Merwe, H. v. Deventer, F. Greyling, W. Neitz, W. Fourie, H. Erasmus, J. Janneke.

LANDLOOP

VOOR (v.l.n.r.): Ria Marais, Shawn Gentle, Louise v.d. Merwe, Mnr. G. Coetsee, Yvette Joubert, Leonie Moller, Ansie Pienaar.

2de RY: Pieter Kidson, Anton Meyer, Hans v. Deventer, Hendrik Albertse, Abrie Smith, Gerrie v.d. Merwe.

RUGBY

Eerste span

VOOR: (v.l.n.r.) Jaco Jacobs, Bernard Tomlinson.

2de RY: Johan Liebertrau, mnr T. Ehlers, Nico Noeth (kapt.), R. G. Visagie, Jacobus Engelbrecht (o/kapt.), mnr. C. A. Jansón, Hendrik Crafford.

3de RY: Phillipus Jacobs, Johan Nel, Hannes J. van Rensburg, Charles Watson, Johan Koekemoer, Pierre Blignaut, Sarel Celliers.

4de RY: Christo Botha, Johan Greyling, Victor Jansen.

Tweede span

VOOR: (v.l.n.r.) Gerrie van der Merwe, André Celliers.

2de RY: Wouter Fourie, Gustav Sothmann, mnr. C. A. Jansón, Frederick McEnry, mnr. T. Ehlers, Harrick Snow, Hendrik Crafford.

3de RY: Paul Marray, Francois Greyling, Hans van Deventer, Victor Jansen, Frans Greyvensteyn, Louis Wilbers, Anton Buermann, Werner Neitz.

Derde span

VOOR: (v.l.n.r.) Frans Kruger, Deon van Biljon.

2de RY: Tasha Ferreira, Ian Poalses, Mnr. van Niekerk, Herman Wessels (kapt.), Mnr. Ehlers, Pieter Hofman, Michael Howell.

3de RY: Christo du Toit, André de Villiers, Braam du Plessis, Fanie Lambard, Basie Rorich, Riaan Riekert, Leon Howell, Flippie de Koker.

4de RY: Johan Cloete, Jaco Prinsloo, Louis van Wyk, Christie Lambrecht, Petrus Ferreira.

Vierde span
VOOR: (v.l.n.r.) Flippie de Koker, Leon Howell.
2de RY: Erik de Jongh, Albert Hartman, Mnr. van Niekerk, Ian Poalses, Mnr. Jansōn, Charl du Toit, Braam du Plessis.
3de RY: Martyn Bēan, Arrie Meiring, Hendrik van der Merwe, Riaan Cilliers, Willem Kopper, André Agenbach, Michae Howell, Hendrik Albertse, Johan Janneke.
4de RY: Nico Nel, Bertus Lambrecht, Francois Viljoen.

Vyfde span
VOOR: (v.l.n.r.) Steve Barnard, Johan Janneke, Mnr. van Niekerk, Flippie de Koker, Mnr. Ehlers, Francois Viljoen, Herman Erasmus.
2de RY: Japie Fourie, Hendrik Albertse, Paul Bester, Andries du Toit, Abrie Smit, Theodore Petzoldt, Chris Joubert.
3de RY: Johan Strydom, Hendrik Schwartz, Christo Smit, Andrie Bester.

O/15 A
VOOR: (v.l.n.r.) Sietze Albertze, Wimpe Espag.
2de RY: Richard Brusau, Albert Geldenhuis, Mnr. Ehler, Heino Noëth, Mnr. v.d. Berg, Riaan Odendaal, Kewin du Toit.
3de RY: Johan Jacobs, André Niewoudt, Tiaan Brōnner, Mark Schürmann, Martin Palin, Johan v. Niekerk, Craig Robertson, Martin Botha, Koos Jooste.

O/15 B
VOOR: (v.l.n.r.) Riaan van Rensburg, Dirk Botma.
2de RY: Johan van Heerden, Dick Bos, Mnr Ehlers, Anton Pienaar, Mnr. Van den Berg, Charl Matheë, Gideon Scheepers.
3de RY: Jan Labuschagne, Andries van Schalkwyk, Jaco van der Walt, Johan van Niekerk, Tian van den Berg, Christie Guy, Hennie du Preez, Carl Venter, Norman Sauerma.

O/14 A
VOOR (v.l.n.r.): Willem Gous, Jaco Els.
2de RY: Ettiene Rudolph, André van der Walt, Mnr. Coetsee, Abri Immelman, Pieter Engelbrecht, Viljoen Engelbrecht, Albert Murphy.
3de RY: Johan Janse van Rensburg, Chris Griffiths, Henrickus de Vos, Willem de Wet, Pieter Nel, Sarel Snyman, Lennie Cloete, Hendrik Mulder, Eghard Voigt.

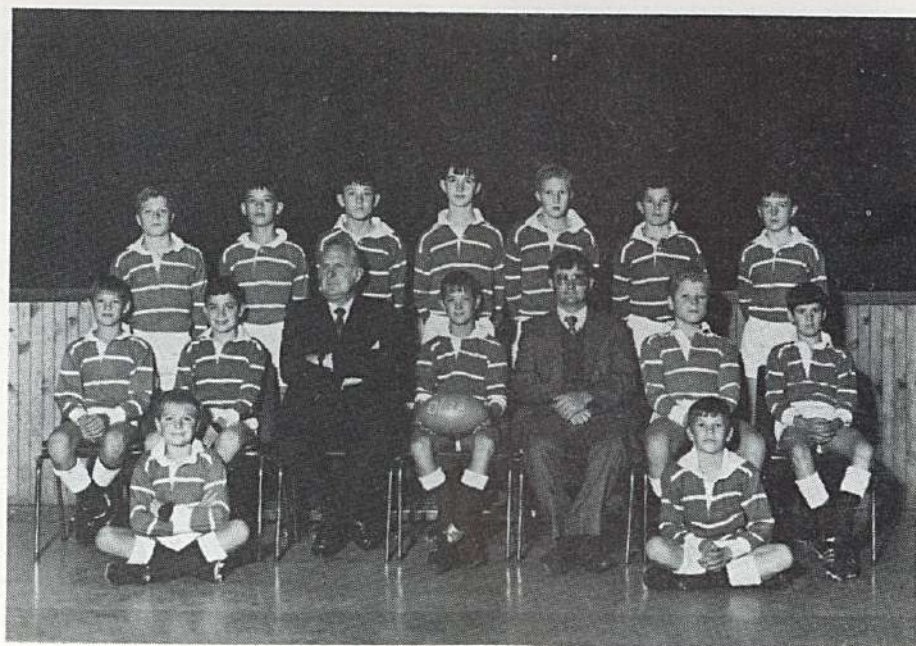
O/14 B
VOOR (v.l.n.r.): Louis Möller, Chris Barnard.
2de RY: James Murray, Wim Prinsloo, Mnr. Coetsee, Vincent Farrel (kaptein), Jacques v.d. Lely, Louis Strauss, Danie Greyling.
3de RY: Marcell v. Rooyen, Frank Steinbrink, Johan v.d. Welch, Barend Cilliers, Thys Hartman, Phlippie Burger, Edwin Conroy.

O/14 C
VOOR (v.l.n.r.): Riaan du Toit, Keste Serfontein.
2de RY: Herman Alberts, Uneill Gerber, Mnr. Coetsee, Pieter du Plessis, Rassie van der Merwe, Johan Joubert, Carel van Graan.
3de RY: Alberto Nothnagel, Marius Putter, Francois de Lange, Hermanus du Plooy, Danie Terblans, André Slabbert, Adriaan Steyn, Jaco Myburgh.

Onder 13 A
VOOR (v.l.n.r.): Phillipus van Staden, Jeanis Jacobs.
2de RY: Evert Kritzinger, Bienne Bekker, Mnr. E. Ströh, Leon Taljaard (kapt.), Mnr. J. Booyse, Werner Pretorius, Barend Lindeque.
3de RY: Shawn Janke, Stephanus Venter, Jacobus Meiring, Arno Lambrecht, Willem Jansen van Rensburg, Jacobus Maritz, Carel Thrichardt, Lambertus Zaayman, Robert Oeschger, Abraham de Villiers.

O/13 B
VOOR (v.l.n.r.): Theunis van Staden, Jeanis Jacobs.
2de RY: Fanie Ferreira, Johan Harmse, Mnr. Ströh, Nico van Vuuren (kapt.), Mnr. Booyse, Johan Roets, Stefanus Kruger.
3de RY: Bienne Bekker, Frank Smith, Leon Pretorius, Gert Bosch, Barry Zaayman, Fanie Terblans, Carl Smith.

TENNIS

Bo-15 (Gemeng) 1ste span
VOOR (v.l.n.r.): Christie Lamprecht (kaptein), Mev. A. Celliers, Francois Badenhorst.
2de RY: Chantal Fouché, Annelie Buskes, Japie Opperman, Suegne Hollenbach, Sonja Smith.

Gemeng bo-15 2de span
VOOR (v.l.n.r.): M. Els, Mev. E. Havenga, F. Havenga.
2de RY: C. Kriel, G. Potgieter, L. Geyer, E. Braasch.

Eerste Tennisspan: Seuns Bo-15
VOOR (v.l.n.r.): C. Lamprecht, Mev. E. Havenga, F. Badenhorst.
2de RY: F. Havenga, J. Opperman.

Bo-15 1ste span
VOOR: (v.l.n.r.) Suegne Hollenbach, Mev. E. M. Bruwer, Sonja Smit.
2de RY: Chantal Fouche, Annelie Buskes.

Bo-15 2de span (dogters)
VOOR: (v.l.n.r.) Erika Braasch, Mev. A. C. Nieuwoudt, Lana Geyer.
2de RY: Petro Engelbrecht, Karin Kriel.

Bo-15 2e span
VOOR: (v.l.n.r.) Marius Els, Mev. I. Jansön, Martin Fouché.
2de RY: Pierre Rynners, Gerhard Potgieter.

Bo-15 3de span
VOOR: (v.l.n.r.) Deidré Livanos, Mev. M. van Rooy, Sonja Smith.
2de RY: Moné Jacobs, Karen Kriel.

Bo-15 3de span
VOOR: (v.l.n.r.) Lubbertus v. Donkersgoed, Mev. A. Celliers, Marius du Preez.
2de RY: Gerhard Potgieter, Arrie Meiring.

Onder 15: Eerste span (gemengd)
VOOR: (v.l.n.r.) Juanita Coetzee, Mev. I. Jansön, Louis Hofmeyr (kaptein).
2de RY: Wim Buskes, Hannalie de Witt, Leanna de Jongh, Chris Volschenk.

Onder - 15 (Gemeng) 2de span
VOOR: (v.l.n.r.) Zelda Setzkorn, Mev. L. Colburn, Leonard Smith.
2de RY: Francois Volschenk, Christe Valentgoed, Anneline Strauss, Thys de Beer.

0/15 (Gemeng) 3de span
VOOR: (v.l.n.r.) Magdaleen van Dyk, Mev. D. van der Merwe, Kestell Serfontein.
2de RY: Heinrich Jordt, Alma Kaltwasser, Marinda Delpont, Francois Smit.

Onder-15 4de span
VOOR: (v.l.n.r.) Yvette Coetzee, Mev. E.M. Bruwer, Donovan Burger.
2de RY: Barry van Donkersgoed, Lanie Rynners, Renette Coetzer, Pieter Pretorius.

Gemengde 0/15 5de span
VOOR: (v.l.n.r.) Fredrie van Donkersgoed, Mev. A.C. Nieuwoudt, Albie Hannekom.
2de RY: Danie Slabbert, Elsje van Zyl, Schalk Kotze, Annie-Manloney Janse van Vuuren.

0/15 1ste span
VOOR: (v.l.n.r.) Wim Buskes, Mev. L. Colburn, Francois Volschenk.
2de RY: Chris Volschenk, Louis Hoffmeyer.

0/15 Dogters 1ste span
VOOR: (v.l.n.r.) Lanie Reynners, Mev. M van Rooy, Reinette Coetzer.
2de RY: Alma Kaltwasser, Marinda Delpont.

O/15 2de Seunspan
VOOR: (v.l.n.r.) Thys Fourie, Mev. A. C. Nieuwoudt, Jaco Snyders.
2de RY: Buks Cilliers, Leonard Smith.

Onder-15 3de span
VOOR: (v.l.n.r.) Mev. L. Colburn, Fredrie van Donkersgoed, Mev. E. Bruwer.
2de RY: Ananda Ludick, Christie Valentgoed, Elsje van Zyl.

Seuns 0/15 3de span
VOOR: (v.l.n.r.) Kestell Serfontein, Mev. A. Celliers, Heinrich Jordt.
2de RY: Francois Smit, Pieter Pretorius.

Onder-15: 3de span
VOOR: (v.l.n.r.) Yvette Coetzer, Mev. I. Jansön, Zelda Setzkorn.
2de RY: Camelia van Pletzen, Mirella de Kock.

4e span Seuns 0/15
VOOR: (v.l.n.r.) A. Hanekom, Mev. E. Havenga, D. Slabbert.
2de RY: D. Burger, S. Kotzé.

**ONDERSTEUN
 ONS
 ADVERTEERDERS**

Daar is 'n ryk beloning in elke geldplan van Saambou.

Saambou Nasionale Bouvereniging kan jou 'n ryk beloning in die sak bring met 'n verskeidenheid spaarplanne, subskripsie-aandele en ander beleggingsfasiliteite.

En Saambou se kundige adviseurs sal met graagte die voordeligste opsies aan die hand doen – alles om jou geldsake maklik te maak.

Ons is sterk en standvastig genoeg om groot te dink en te doen.

Ons is die een bouvereniging vir al jou behoeftes.

Kom groei saam met jou geldvriend

Saambou
Nasionale Bouvereniging

HOKKIE

Eerste span

VOOR: (v.l.n.r.) Annelize Koltzow, Tania Coetzee, Mnr. Visagie, Annerie Cornelius (kapteine), Mev. S. Malan, Marlene Oosthuizen, Tanya van der Merwe.
2de RY: Zelda Bouwer, Deidre Lamprecht, Yolanda Pieterse, Ursula Barnard, Hannatjie Albertse (O/kapteine), Renata Walters, Elmarie Kruger.

2de span

VOOR: (v.l.n.r.) Yvette Joubert, Gheisel Steyn, Dalesté du Toit (Kapteine), Mev. S. Malan, Ilse Joubert, (O/kapteine), Sonja Thiele, Shawn Gentle.
2de RY: Riette Murray, Ancri Barnard, Dawn van Niekerk, Nicolette Viljoen, Anna Olivier.

3de span

VOOR: (v.l.n.r.) Angelique Jacobs, Adele Nelson, Joannette Lindeque, Mej. F. Cronjé, Eunice v.d. Berg, Lydia Brits, Marike Buitendijk.
2de RY: Lindy Murphy, Carla du Preez, Erika Paul, Monica Venter, Ina Olivier.

4de Span

VOOR: (v.l.n.r.) Minette Vari, Anneke v. der Merwe, Karin Kriel, Mej. F. Cron, Charmaine Benade, Anette Meyer, Kar Symington.
2de RY: Ina Olivier, Monica Venter, Tam Swiegelaar, Marike Buitendijk, Liez Hube, Theresa van der Laan, Sari Rossouw.

Beginners

VOOR: (v.l.n.r.) Mev. M. Pretorius, M. van Huyssteen, H. Richter, A. Pietersen, J. Pretorius, M. Badenhorst, Mev. M. van Niekerk.
2de RY: D. Burns, A. Joubert, M. Joubert, L. Louw, B. Turner, N. Grunling, A. Wehmeyer, M. Wessels.
3de RY: A. Smit, A. Human, M. Potgieter, R. Riddick, H. Henning.

0/15-A Hokkiespan

VOOR: (v.l.n.r.) Soné McEnery, Anita Mostert, Erica van Huysteen (kapt), Louise Mynhardt, Mirella de Kock.
2de RY: Marinda Joubert, Dawn Gentle, Louise v.d. Merwe, Mev. P. Brink, Idelle Steenkamp, Desiré Woods, Ronel Bester.

0/15-B Hokkiespan

VOOR: (v.l.n.r.) Elsa Sonnekus, Marge Engelbrecht, Anneke van Noordwyk, Lit Viljoen, Marianne Pieterse.
2de RY: Tina v.d. Laan, Zani Dippenaar, Doné de Wet, Marlise Marais, mev. Brink, Cecilia Schutte, Roxane Keen, Mariëtte v. Zyl, Hilke Bos.

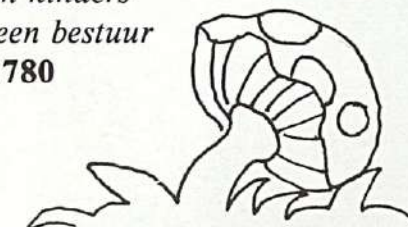

Eldoraigne Kleuterskool – Cum – Crèche

Opgeleide personeel
BABAS vanaf een maand
 Drie Crèche ouderdomsgroepe
 en ses Kleuterklasse
 Tel. 64-1618

KABOUTERLAND KLEUTERSKOO-CUM-CRÈCHE EN NASKOOLSENTRUM

Ons beste diens word ook hier
 vir ons ouers en kinders
 gelewer. Onder een bestuur
 Tel. 64-3780

PROFESSIONELE LOOPBAANGROEI (MET UITDAGINGS EN AVONTUUR)

As werkgewer bied die SAP u die volgende:

- Die geleentheid om u besondere talente te ontwikkel en u uit te leef op engeen van 'n verskeidenheid van gebiede bv. as lid van die Uniformtak of Veiligheidstak en Speurdiens, of as vakkundige by die navorsingslaboratoriums, vingerafdruk-deskundige, radio-operateur, instrukteur, tegnikus of klerk.
- Daaglikse opwinding en avontuur.

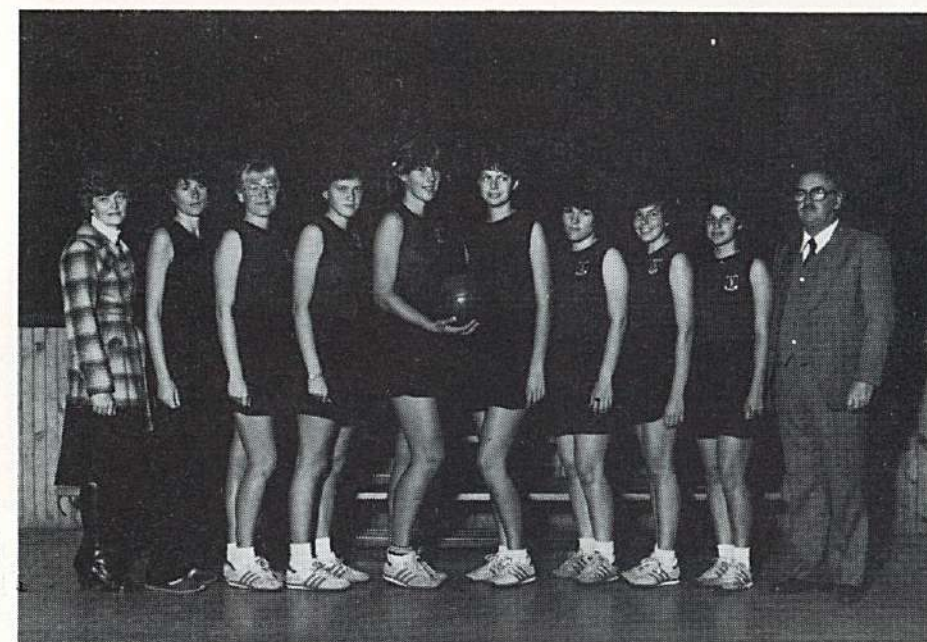
**Suid-Afrikaanse
POLISIE**

- Die agting van die samelewing en die geleentheid om 'n noodsaaklike diens te lewer.
- Sekuriteit, uitstekende diensvoordele, bevorderingsgeleentheid en ontspanningsgeriewe.

As u die uitdaging wil aanvaar, skakel of besoek die stasie-bevelvoerder of werwings-beampte van u naaste polisiestasie of skryf aan:

Die Kommissaris,
Suid-Afrikaanse
Polisie,
Privaatsak X94,
Pretoria
0001

NETBAL

Eerste span

VOOR: (v.l.n.r.) Mev. Ina Brummer (afriester), Karin Olivier, Erica Braasch, Annemarie Lottering, Anneke Kruger (kapteine), Maryka Goosen, Lourensia Bester, Marieta Maritz, Theresa Nél, Mnr. R. G. Visagie (Hoof).

2de Span

VOOR: (v.l.n.r.) Moné Jacobs, Jolize Liebenberg, Hilda Malan (kapteine), Cherine Maartens, Ronel Jordaan.
AGTER: Liesl Venter, (Mev.) Ina Brummer (afriester), Sandri Schutte.

C-span

VOOR: (v.l.n.r.) Amanda van Biljon, Elize Möller, Elize Nel, Frieda Arnold, Esmeralda Marais.
2de RY: Lorraine Kunz, Sandra Oosthuizen, Lize Buys, Mej. M.A. Scheepers.

Vierde span
VOOR: (v.l.n.r.) Stephanie v.d. Westhuizen, Karen Bothma, Amor Geyer, Elizabeth Strotkamp, Theresa Koen.
2de RY: Hanlie de Bruin, Mej. M.A. Scheepers, Hettie Nel.

0/16 A
VOOR: (v.l.n.r.) Gloudi Jacobs, Pierrette Grobler, Christine Audi (kapteine), Mev. A. Badenhorst, Marinda Pretorius.
2de RY: Cisca Viviers, Nicolene Kaltwasser, Linda Greyling.

0/16 B
VOOR: (v.l.n.r.) Pierrette Grobler, Nicola da Costa, Gloudi Jacobs, (kapteine) Mev. A. Badenhorst, Marguerite Cornelius.
2de RY: Debbie le Roux, Theresa Struwig, Chrisna du Preez.

0/16 C
VOOR: (v.l.n.r.) Yolanda Spamer, Mary Ducaat Corné Botha, Chanelle van Blerk, Elmarie Basson.
2de RY: Marissa van der Merwe, Mev. Vergeer, Eileen Johnson.

0/16 D
VOOR: (v.l.n.r.) Wilna Fourie, Yolanda Becker, Sonja Vermeulen, Mari Korff, Annette Robson.
2de RY: Yolanda Smit, Mev. J. Vergeer, Heila Pretorius.

0/15 A
VOOR: (v.l.n.r.) Annalie Cilliers, Adèle Janse van Rensburg, Leana de Jongh, Annelie Riekert, Yvette Büermann.
2de RY: Charmaine van Heerden, Mev. M. de Lange, Karen de Jager.

0/15 B
VOOR: (v.l.n.r.) Marianne Goosen, Marina Claasen, Soné Venter, Juliana Koe, Mariëtte van Tonder.
2de RY: Surette Marais, Mariaan van Heerden, Elmarie Badenhorst, Mev. M. d Lange.

0/15 C
VOOR: (v.l.n.r.) Vederé Bekker, Anneke Maritz, Aristha Noome, Marlene Spamer, Tilla Basson.
2de RY: Drienie Pretorius, Mej. E. Munnik, Suzette Deetlefs.

0/15 D
VOOR: (v.l.n.r.) Charmain Venter, Ann Maloney van Vuuren, Mart-Mari Botha, Wanda Messerschmidt, Melissa Slabbe.
2de RY: Mariaan Lombaard, Mej. Munnik, Tania.

0/14 A
VOOR: (v.l.n.r.) Joanie du Toit, Judy Engelbrecht, Estelle van Biljon, (kapteine) Wimpie Liebenberg, Minke Smit.
2de RY: Nicolene Marais, Mev. A. van Wyk, Yvette Joubert.

0/14 B
VOOR: (v.l.n.r.) Ronelle van Zyl, Annelien Strauss, Hanlie de Wit (kapteine), Corlia Smaal, Ingrid Hulme.
2de RY: Soretha Kirsten, Mev. A. van Wyk, Endrie Kirschner.

0/14 C
VOOR: (v.l.n.r.) Ronel Fouche, Elise Erasmus, Chantal Henning, Deidre Myenbardi, Lizel Grimbeeck.
2de RY: Reinette Klopper, Amelia Venter, Yvonne Silvestri, Mev. A. Stols.

0/14 D
VOOR: (v.l.n.r.) Nicolea Swart, Suzanne Botha, Liezel Joubert, Elzette Jordaan, Isabelle Ellis.
2de RY: Marietjie Swanepoel, Gardial du Plessis, Hester Erasmus, Mev. A. Stols.

0/13 A
VOOR: (v.l.n.r.) Susan Meyer, Marilize van den Berg, Marinda Delpont, Adèle van Niekerk, Marinda Robbertse.
2de RY: Alma Kaltwasser, Mev. E. Steyn, Belinda Buys.

0/13 B
VOOR: (v.l.n.r.) Hannelie Klopper, Desiré Venter, Sonja Pienaar, Grette Botha, Ilizanne Joubert.
2de RY: Arlene Matthews, Mev. E. Steyn, Summarie Buys.

JUKSKEI

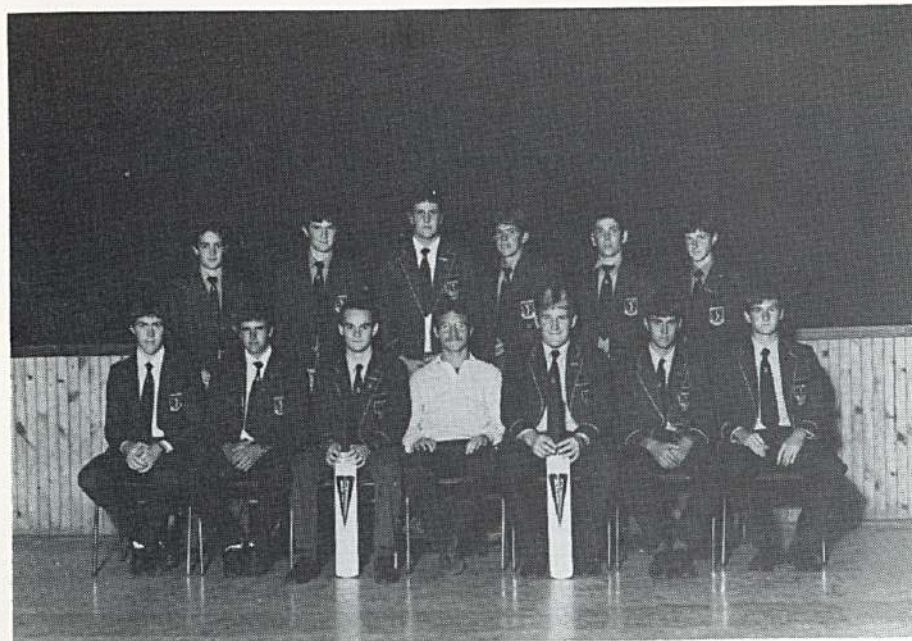

Jukskeispanne
VOOR: (v.l.n.r.) Jurie Venter (kaptein), Carel Venter, Jannie Kruger, Mev. E. S. Gründling, Ilona Eggers (kapteine), Johann Brönnner, Janette Pretorius.
2de RY: Jaco Snyders, Andries Swart, Wannie Janse v. Rensburg, Daleen Geyser, Lize Mouton, Sanet Janse v. Rensburg, Pieter Ducaat, Pierre Audie.

Frimax Food (Edms) Bpk
 Posbus 393
 Olifantsfontein
 1665

*U het alreeds almal probeer
 maar hier is die volmaakte
 aartappelskyfie*

**Skakel gerus 61-2057
 vir flinke diens**

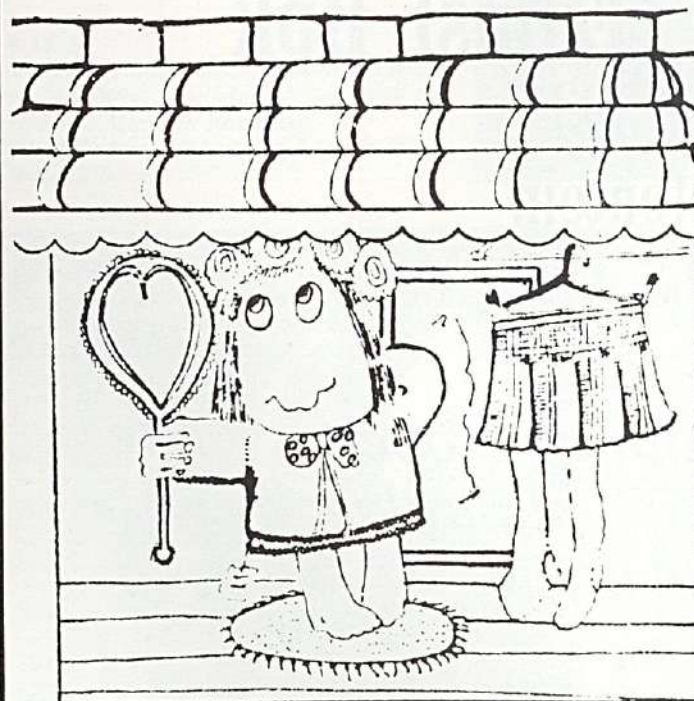

KRIEKET

EERSTE SPAN (KRIEKET)

VOOR (v.l.n.r.): Pierre Blignaut, Flippie Jacobs, Herman Wessels, mnr. G. Coetsee, Nico Noëth, Christie Lamprecht, Johan Koekemoer.
2de RY: Marius Els, Riaan Cilliers, Christo Botha, Johan Liebetrau, Jaco v.d. Walt, Leon Duvenhage.

My Boutique

Elise Immelman
en

Baby du Plessis

nooi U vriendlik uit na hul winkel.

*Kom kyk gerus na
Nuutste Modes
Groot Verskeidenheid
Deftige Uitrustings en
Veral Slenterdrag vir die
jonges.*

**Winkel no. 3
Henmarsentrum
Koedoestraat
Wierdapark
64-5235**

SPORTVERSLAE

ATLETIEK

INTERHUIS: — 22/01/83

Junior Victrix Ludorum:
Leonie Möller
Junior Victor Ludorum:
Sietze Albertse
Senior Victrix Ludorum:
Liza Ferreira
Senior Victor Ludorum:
Hendrik Albertse

Spanne:
1. Amasone
2. Spartane
3. Germane

Punte
1 598
1 464
1 434

INTERHOËR:

Deelnemende skole:
Hoërskool Eldoraigne 629
Hoërskool Tuine 534
Hoërskool Pretoria-Noord 403
Hoërskool Pretoria-Wes 471
Hoërskool John Vorster 247
Hoërskool H.F. Verwoerd 416

Trofee:

1. JUNIOR VICTRIX LUDORUM (JUNIOR)
2. MEISIES TOTAAL (SENIOR)
3. SEUNS TOTAAL (SENIOR)
4. AFLOSSE SEUNS DOGTERS

5. GROOT TOTAAL
6. VELD = (JUNIOR) (SEUNS/DOGTERS)
7. VELD = (SENIOR) (SEUNS/DOGTERS)
8. BAAN = (JUNIOR) (SEUNS)
Aflosse: Ons het 7 uit 11 aflosse gewen!
Algemeen: Juliana Koen het uitgeblink: sy het al 3 hand items gewen.

RENTMEESTER: 12/13 MAART

Juniors:
S O/13 span:
1. Eugene van der Lely
2. Arno Lamprecht
3. Lajos Vari
Bogenoemde span is aangewys as die beste O/13 seunspan van die byeenkoms.
Eugene van der Lely is aangewys as die beste O/13 seun van die byeenkoms. Hierdie prestasie het hy behaal deur 'n nuwe byeenkomsrekord in die 75m H vir seuns O/13 op te stel.

Lajos Vari, 1e plek, 800 S/O/13
Lajos Vari, 2e plek, 200 S/O/13
Sietze Albertse, 2e plek, 800 S/O/13
Rekord 1 min. 58
Estelle van Biljon, 1e plek, V/S Rekord 5.22m
Juliana Koen, 1e plek, 100m; 1e plek, 200m
Leonie Möller, 1e plek, 1 500 m 2e plek, 800m

Seniors:

Liza Ferreira, 1e plek, D O/16 S/werp 39,4m Rekord
Annalie Buskes, 1e plek, D O/19 V/S
Hendrik Albertse, 2e plek, S O/17 800m
Hannes van Rensburg, 1e plek 300m H/ S O/17; 3e plek, 100m H/S O/17.
Johan Greyling, 2e plek, 400m H
Wanda Sauer, 2e plek, 200m; 1e plek V/S
Pieter Kidson, 2e plek, 800m

NOORD-TRANSVAAL

Liza Ferreira: Skyfwerp, 1e plek (goue medalje)
Annalie Buskes: Verspring, 2e plek (silwer medalje)
Dirk Serfontein: Verspring, 2e plek (silwer medalje)
Juliana Koen: Naellope, 2e - 3e plekke (Silwer en brons)
Sietze Albertse: 800m, 2e plek (silwer medalje)
Hannes van Rensburg: 300m H, 3e plek (brons medalje)

RUGBY

Reeds aan die einde van Februarie het die rugbygeesdrif onder die seuns spontaan na vore gekom, met die fiksheidssessies waaraan daar reeds baie hard geswoeg is. Almal was reg vir 'n rugbyseisoen waarin daar groot dinge bereik sou word. Van die twaalf spanne wat vir die C-liga van Noord-Transvaal ingeskryf is, het nege van ons spanne deurgedring na die kwarteindrondes. Saam met Afrikaans Hoër Seuns en Menlopark was ons die enigste wat deurgedring het tot die kwarteindrondes. Hierdie spanne was ons 1ste, 2de, 3de, 4de, 5de, o/15A, o/14A, o/14B, o/14C. Ses van hierdie spanne het eger verloor in die kwarteindronde, maar die 1ste, 3de en o/14A-span het deurgedring na die halfeindronde. In die halfeindronde is al drie van hierdie spanne ongelukkig ook uitgeskakel.

Die eerstepan het vanjaar uitstekende rugby gespeel, en 6 uit die 7 wedstryde in hulle liga gewen, en eerste geëindig in die C-liga. Vir die eerste keer in die skool se geskiedenis het die 1ste-span in die kwarteindronde van die Administrateursbeker gespeel. Hier het hulle Menlo Park verslaan en deurgedring na die halfeindronde waar hulle ongelukkig verloor het teen verlede jaar se winners van die Administrateursbeker, Oos-Moot. Dit is jammer, maar volgende jaar staan die beker hier in Eldoraigne.

Ons skool het vanjaar drie Noord-Transvaalse spelers opgelewer, Kobus Engelbrecht, Pierre Blignaut en Hannes van Rensburg. Kobus en Pierre was eger ongelukkig om nie vir die Noord-Transvaalse Cravenweekspan gekies te word nie. Hannes

het die paal gehaal en is gekies as vleuel vir die Noord-Transvaalse skole Cravenweek-span. As skool is ons baie trots op Hannes en ons hoop dat hy nog ver sal vorder in sy rugbyloopbaan.

Ten slotte wil ek net sê wat Prof. F. Eloff by 'n vergadering van die Noord-Transvaalse Rugby-Unie gesê het. Hy het Eldoraigne geloof vir die wyse waarop sy rugby vanjaar vooruitgegaan het. Ek wil ons afgrigters, mnr. Jansón, mnr. de Kock en alle afgrigters bedank vir die unieke rol wat u in ons spel gespeel het die afgelope seisoen. Dankie ook aan die Hoof, personeel, leerlinge asook die ouers vir hulle ondersteuning.
Nico Noëth

TENNIS

Vir die eerste keer sedert die ontstaan van Eldoraigne se tennisspanne is daar vanjaar toppunte bereik. Met inagneming van die mooi prestasies en vordering in vanjaar se atletiek en rugby, kan ons tennisspanne nie agterweë gelaat word nie. Ons het vanjaar in die Bo-15 Dogtersliga drie spanne ingeskryf en in die o/15 Dogtersliga ook drie spanne. Altesaam sewe spanne het ingeskryf vir die Seunsliga. Die seuns o/15 1e span het hulle B-liga gewen en die seuns o/15 4e span het hulle D-liga gewen, maar het ongelukkig in die finale rondte verloor. Die dogters het pragtig gespeel en verskeie wedstryde gewen, maar nie een span kon hulle liga wen nie. Ten spyte daarvan dat daar onbenutte talent onder leerlinge is wat tennis betref, het beide junior en senior afdelings goed presteer.

Natuurlik kon die tennis al 'n baie groter aantrekkingskrag ontwikkel het as die skool dalk 'n klubbuisie en meer bane van beter gehalte gehad het. Ons moes ongelukkig al ons tuiswedstryde op ander klubbane speel. Ons is baie dankbaar vir die vervoer van die spanne deur die betrokke onderwyseresse na Waterkloof, Wilgers, Menlopark, Pretoria-Noord ens. En bygesê ... as ons nóg 'n pap band langs die pad kry en eers sewe-uur by die huis kom: ... Of dié dag toe ons regmaak vir 'n heerlike dag se tennis by Waterkloof ... Ons vat toe die pad soontoe, terwyl hulle op pad is hiernatoe — en ons kom mekaar nie eers op die pad teë nie! Dit was genoeg bewys om te kan sê dat ons 'n goeie gees het wat hierdie "blapsie" kon weerstaan ter wille van die sport.

As meer leerlinge wat hierdie sosiale sport beoefen, wil kom meedoen, kan die gees onder die tennisspelers net versterk word wat die spanne sodoende na groot hoogtes kan voer. Bewyse hiervan sien ons wel by mededingende skole.

Dankie aan mev. Havenga en mev. Jansón wat die tennis so vlot gereël het, en aan elke onderwyseres wat gemoeid was met die vervoer en organisasie!
Sonja Smith

HOKKIE

Die Hokkieklub kan terugkyk op 'n baie suksesvolle jaar. Vir die eerste keer in die skool se geskiedenis het twee spanne hulle onderskeie ligas gewen, nl. die vierde span en die O/15-B-span. Die besondere gees wat vanjaar geheers het, het afrigting 'n genot gemaak.

Die belangstelling in hokkie het 'n opwindende oplewing getoon en dit was moontlik om deurgaans 8 volspanne in die veld te hou. Veral onder die juniors was daar baie entoesiasme, en dit voorspel groot dinge vir die toekoms!

Die seisoen het op 'n hoë noot afgesit met 'n toernooi vir 'n seniorspan op Witvriër en 'n afrigtingskursus vir 'n juniorspan op Potchefstroom. Die jonger speelsters het besonder baat gevind by die gespesialiseerde afrigting en die hele Klub het daardeur nuwe lewe gekry.

Ons was vanjaar baie gelukkig om voldoende afrigters te hê. Die spanne was in die sorg van die volgende dames: Eerste en tweede spanne — Mev. S. Malan Derde en vierde spanne — Mej. F. Cronje o/15 — A-span — Mev. P. Brink o/15 — B-span — Mej. C. Schoeman Beginners — Mev. M. Pretorius en M. van Niekerk

Tania Coetzee, doelwagter van die eerste span, het daarin geslaag om deur te dring tot die laaste 33 vir die N-Tvl.-Skolespan. Ons is seker sy gaan volgende jaar die paal haal.

Die toekennings vir die beste vordering gaan vanjaar aan Elmarie Kruger (senior) en

Louise Mynhardt (junior). Baie geluk!

My opregte dank aan al die afrigters, speelsters en veral aan die ondersteunende ouers. Ook 'n besondere woordjie van dank aan mnr. Derek van Niekerk vir sy voortdurende aandag aan die hokkieveld.

Mev. P. Brink
Organiseerder

NETBAL

Danksy die getroue bywoning van oefeninge asook die pragtige gees wat onder die meisies geheers het, kan ons terugkyk op 'n onvergeetlike netbalseisoen. Dit was beslis 'n seisoen met talle hoogtepunte vir die netbalmeisies en hulle afrigters.

Ons is trots daarop om te kan sê dat ons hierdie jaar op 'n besondere hoë noot begin het deur 18 spanne vir die liga in te skryf. Die onderskeie spanne het besonder goed gevaar alhoewel hulle nie altyd geseëvier het nie, het hulle net hulle beste gelewer. Die Senior D, o/15A, o/14A en o/13B het die halfeindronde en die o/14A die eindronde gehaal. Baie geluk, ons is trots op julle! Met sulke stewige fondamente soos julle sal Hoërskool Eldoraigne se netbal nog heel bo uitkom!

Baie dankie ook aan al die afrigters wat so baie van hulle tyd aan ons afgestaan het. As bewys van hulle entoesiasme en ywer het 'n paar van hulle 'n skeidsregterskursus bygewoon waar hulle besonder goed gevaar het.

Op provinsiale gebied het ons meisies

beslis ook nie agteruit gestaan nie. Annemarie Lottering, Erika Braasch en Anneke Kruger het hulle pad tot diep in die N.Tvl.-proewe oopgespeel waarna Anneke ook haar N. Tvl.-kleure verwerf het, en sodoende aan die S.A. toernooi in Oos-Londen deelgeneem het. Baie geluk, Anneke!

Baie van ons matrieks kyk met weemoed terug na ons netballoopbaan maar aan almal van julle wat nog vorentoe kan kyk, geniet dit en onthou: "Netbal is die enigste sportsoort wat net deur vroue beoefen word!" Wees trots daarop!

JUKSKEI

Ons het 26 aktiewe deelnemers gehad tydens die Tweede en Derde termyn. Die spanne en geesdrif loop hoog onder die Jukskei spelers. Nuwe lede is ook baie welkom.

Die Bo-15-seunsspan speel onder leiding van J. Venter (9/4), die Bo-15-dogtersspan staan onder leiding van I. Eggers (10/3), wat ook ons algemene kapteine was. J. Brönne (7/7) is ons algemene onder-kaptein.

Die Onder-15-seunsspan speel onder leiding van J. Snyman (6/6), wat sy Noord-Transvaal kleure verwerf het vir die afgelope seisoen. Die span het die wisseltrofee verwerf na 8 wedstryde (waarvan hulle net een verloor het) teen verskillende skole op die Uitspanbane vir algemene Hoërskool jukskeiligas te Rietfontein. Hulle dring deur om mee te ding vir die Administrateursbeker later vanjaar.

Mev. E.S. Gründling

ONS BYBELERFENIS

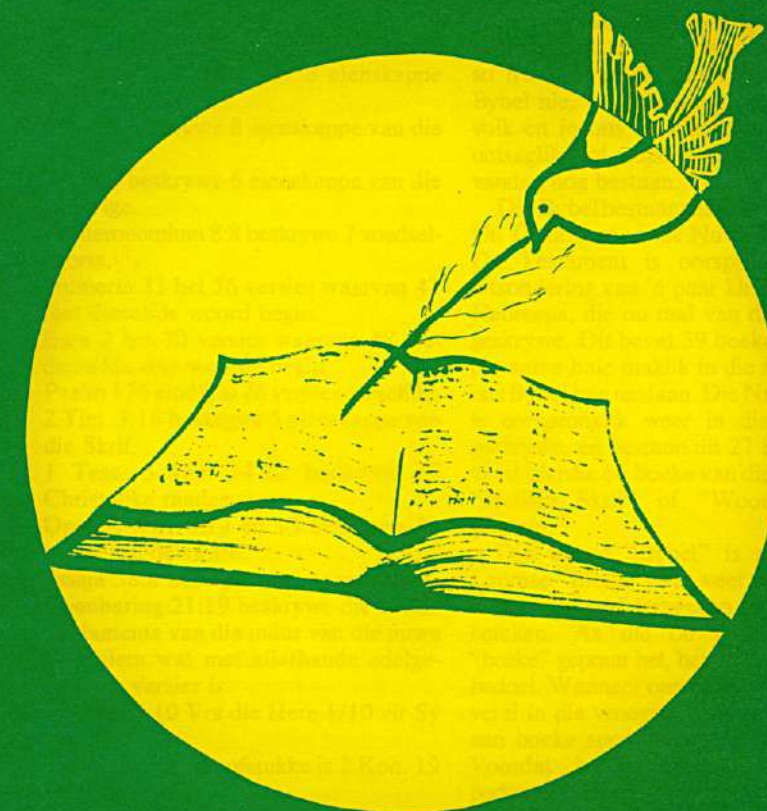
WIERDAPARK APTEEK

Chris Hougaardstraat
Tel: 64-1623

vir flinke diens

N.B.:

**Ons neem PASPOORT- en
I.D.-foto's terwyl u wag**

DIE GROEI VAN AFRIKAANS KAN DUIDELIK GESIEN WORD IN VERTALINGS VAN PS.23. DIE EERSTE IN 1907, DAN WEER IN 1933 EN DAN IN 1979

Di Psalme (In Afrikaans fertaals), Ds. S.J. du Toit (1907) Ps.23 Di Herderspsalm

1. 'n Psalm fan Dawid.
Jehowa is myn Herder; my ontbreek niks ni.
 2. Hy laat my lê in 'n wy fan jeugdige gras;
Hy ly my sutjiis langs waters om te rus.
 3. Hy fersterk myn siel;
Hy ly my in paje fan geregtigheid om syns naams wil.
 4. Al gaan ek deur di kloof fan doodskadewe,
ek frees gen kwaad ni; want U is met my;
uw knopkiri en wandelstok vertroos my.
 5. U dek 'n tafel foor myn angesig,
foor di oog fan myn teenstander;
U salf myn hoof met oli;
myn beker is o,erlopend fol.
 6. Net goedheid en barmhartigheid sal my
folg al myn lewensdage.
- Afrikaanse Bybel (1933)

PSALM 23

Die Here is my herder.

'n Psalm van Dawid.

Die Here is my herder; niks sal my ontbreek nie.

2. Hy laat my neerlê in groen weivelde; na waters waar rus is, lei Hy my heen.
3. Hy verkwik my siel; Hy lei my in die spore van geregtigheid, om sy Naam ontwil.
4. Al gaan ek ook in 'n dal van doodskaduwee, ek sal geen onheil vrees nie; want U is met my; u stok en u staf die vertroos my.
5. U berei die tafel voor my aangesig teenoor my teëstanders; U maak my hoof vet met olie; my beker loop oor.
6. Net goedheid en guns sal my volg al die dae van my lewe; en ek sal in die huis van die Here bly in lengte van dae.

PSALM 23

1979 Vert.

Die Here is my herder.

'n Psalm van Dawid.

Die Here is my herder, ek kom niks kort nie.

2. Hy laat my in groen weivelde rus.
Hy bring my by waters waar daar vrede is.
3. Hy gee my nuwe krag.
Hy lei my op die regte paaie tot die eer van sy Naam.
4. Selfs al gaan ek deur donker dieptes,
sal ek nie bang wees nie,
want U is by my.
In u hande is ek veilig.
5. U laat my by 'n feesmaal aansit,
terwyl my teëstanders moet toekyk.
U ontvang my soos 'n eregas,
ek word oorlaai met hartlikheid.
6. U goedheid en liefde sal my lewe lank by my bly en ek sal tuis wees in die huis van die Here tot in lengte van dae.

Anet van Wyk
St. 6/2

DIE BYBEL

Het u geweet?

1. Die Bybel is die eerste keer gedruk in 1450 (Duits)
1611 (Engels)
1933 (Afrikaans)
2. In 1955 is die Bybel reeds in 1,136 tale vertaal.
3. Die Bybel bevat 66 boeke
1,189 hoofstukke
31,175 verse
794,799 woorde
3,194,353 letters
4. Die kortste boek in die Bybel is die Tweede Sendbrief van Johannes.
5. Die langste hoofstuk in die Bybel is Psalm 119 en die kortste hoofstuk Psalm 117.
6. Die langste versie is Esther 8 v. 9 en die kortste versie 1 Kronieke 1 v. 1.
7. Die langste boek in die Bybel is Psalms.
8. Eenderse versies is Markus 9 vers 44, 46, 48 en Psalm 107 vers 8, 15, 21, 31.
9. Handeling 24 vers 27 bevat al die letters van die alfabet behalwe q en z.
10. Vier dinge uit die rots:
Exodus 17:6 . . . water
Psalm 81:17 . . . heuning
Deuteronomium 32:13 . . . olie en heuning
Rigters 6:21 . . . vuur
11. Numerie 11:5 beskrywe 5 groentesoorte
12. Daniël 3:10 beskrywe 6 musiekinstrumente.
13. 2 Samuel 21:20 en 1 Kron. 20:6 beskrywe 'n man met 12 vingers en tone.
14. Gal. 5: 22 beskrywe 9 hoedanighede van die gees.
15. Openb. 21:19 en 20 beskrywe 12 edelgesteentes.
16. Ex. 28:17-20 beskrywe 12 edelgesteentes.
17. Jakobus 3:17 beskrywe 8 eienskappe van die wysheid.
18. Fil. 4:8 beskrywe 8 eienskappe van die wysheid.
19. Fil. 4:8 beskrywe 6 eienskappe van die gelowige.
20. Deuteronomium 8:8 beskrywe 7 voedselsoorte.
21. Numerie 33 het 56 versies waarvan 47 met dieselfde woord begin.
22. Esra 2 het 70 versies waarvan 48 met dieselfde drie woorde begin.
23. Psalm 136 eindig al 26 versies dieselfde.
24. 2 Tim. 3:16 beskrywe 5 eienskappe van die Skrif.
25. 1 Tess. 5 vers 14-22 beskrywe 13 Christelike raadgevinge.
26. Openbaring 18:12 en 13 beskrywe 24 soorte handelsware.
27. Jesaja 38:8 beskrywe 'n sonnewyser.
28. Openbaring 21:19 beskrywe die twaalf fundamente van die muur van die nuwe Jerusalem wat met allerhande edelgesteentes versier is.
29. Maleagi 3:10 Vra die Here 1/10 vir Sy Skathuis.
30. Twee eenderse hoofstukke is 2 Kon. 19 en Jesaja 37.

Sarel Snyman St. 6/6

MUSIEKINSTRUMENTE VAN DIE BYBELSE TYD

BLAASINSTRUMENTE:

Die Sjofar of ramshoring:

Dit was sekerlik een van die belangrikste en is nog steeds een van die bekendste musiekinstrumente van die Bybelse tyd. Dit is die enigste tempel-instrument wat vandag nog in die sinagogedienste en met feestelike gebruik word. Oorspronklik was die Sjofar 'n ramshoring sonder die mondstuk. In die ou dae is dit hoofsaaklik as 'n oproep-instrument vir godsdienstige sowel as wêreldlike geleenthede gebruik. Een van die belangrikste oomblikke in die lewe van die Israeliete was toe die mure van die groot stad Jerigo ineengestort het nadat die hele volk geskreeu en op ramshorings geblaas het. (Jos. 6:20) Gideon, die rigter, het sy vyande, die Midianiete ook met ramshorings die skrik op die lyf gejaag. Driehonderd van sy manskappe het die nag op die ramshorings geblaas (Rig. 7:16-22).

Twee soorte:

Kromramshoring wat van 'n ram se horing gemaak is.

Korter reguit horing wat van 'n bokooi se horing gemaak is.

Die simboliek agter die ramshoring-geskal is die Verbond van Abraham, Isak en Jakob asook die herinneringe aan die feit dat Isak nie geoffer is nie, maar 'n lam in sy plek.

BRON: "Slingervol" — Junie 1983, bl. 6-7
Corlia Smaal
St. 7/2

DIE BYBEL

In die Christelike wêreld is daar geen boek wat deur soveel mense gelees word en wat so 'n invloed op die lewe van mense het as die Bybel nie. Veral in die geskiedenis van ons volk en in ons volkslewe het die Bybel 'n ontsaglike rol gespeel en bly daardie invloed vandag nog bestaan.

Die Bybel bestaan uit twee hoofde nl. die Ou Testament en die Nuwe Testament. Die Ou Testament is oorspronklik, met die uitsondering van 'n paar kleiner stukkie, in Hebreeus, die ou taal van die Joodse volk, geskrywe. Dit bevat 39 boeke, waarvan ons die name baie maklik in die register voor in ons Bybel kan naslaan. Die Nuwe Testament is oorspronklik weer in die Griekse taal geskrywe, en bestaan uit 27 boeke. Tesame word hierdie 66 boeke van die Bybel ook die "Heilige Skrif" of "Woord van God" genoem.

Die woord "Bybel" is afgelei van die Latynse "Biblia", wat weer op sy beurt op 'n Griekse woord teruggaan wat die "boeke" beteken. As die ou Christene van die "boeke" gepraat het, het hulle die Bybelboeke bedoel. Wanneer ons van die "boeke" praat, veral in die vroegste tyd, moet ons nie dink aan boeke soos ons hulle vandag ken nie. Voordat boeke ontstaan het, is daar perkament en boekrolle geskrywe. Die boeke van die Bybel het nie almal dieselfde aard

nie. Sommige is meer verhalend, terwyl
andere weer meer beskrywend of digterlik is.
BRON:
Afrikaanse Kinderensiklopedie
Vol. 1 p.73
Melinda Annandale
St. 6/4

KUNS EN SPORTLEWE UIT DIE BYBELTYD

Elke stad en groter dorp het vandag sy
teater en sy sportstadion. Dit was glad nie
anders in die tyd en in die land van die
Meester nie. Herodes het in Jerusalem 'n
groot teater laat bou en net buite die stad 'n
groot amfiteater. Ook op ander plekke is
sportstadions gevind.

Reeds voor Christus reeds het die Griekse
kunslewe op die hoogste sport van
ontwikkeling gestaan. Baie dramas, treurspele
sowel as blyspele, is deur hulle dramaturge
en digters geskryf en in hulle opelugteaters
aangebied. Die tegniese vaardigheid in dié ou
dae, wat die toneel betref, was merkwaardig.
Hulle het in sekere skouburge oor masjinerie
beskik wat die decor van onder uit die
kelderverdieping na bo kon optrek en die
toneel in 'n paar oomblikke in 'n lieflike
landskap met 'n egte bos daarin kon
omtoer.

In die Colosseum in Rome, wat tot vandag
toe gedeeltelik bewaar gebly het, is die hele
onderste gedeelte soms met water gevul
sodat 'n hele seegeveg daarin voorgestel
kon word. Maar die mense van daardie tyd
het nie net kuns nie, maar ook sport beoefen.
Sportsoorte soos atletiek en boks is beoefen.
Ongelukkig het die Romeine die moeie wat
daar in sport is, afskuwelik gemaak. Dit moes
altyd met bloedstorting en dood gepaard
gaan, anders was dit vervelig en oninteressant.

In die sportstadion het die gladiatore met
swaard en dolke geveg en wanneer een van
hulle gewond is en die toeskouers hul
toestemming te kenne gee deur hul duime op
te steek, kon sy opponent hom doodsteek.
Mans het met diere geveg en 'n ontsettende
slagting aangerig, of self omgekom. So is daar
eenmaal op een enkele dag 300 leuens
doodgemaak. En as hulle nie hierdie gevegte
gehad het nie, het hulle resies gejaag met
tweewiel-perdekarretjies waarop die drywers
gestaan het. Die gevaarlike resies het feitlik
noot sonder leuensverlies gepaard gegaan
nie. Die mense met wie se lewe so tot genot
van die toeskouers gespeel is, was gewoonlik
slawe, of oorlogs- en ander gevangenis.

BRON: "Land en Volk in die dae van die
Meester" (Murray Janson).
François Smit
St. 7/2

DIE DOODSVONNIS

"Maar Hy is ter wille van ons oortredinge
deurboor, ter wille van ons ongeregtighede is
hy verbrysel; die straf wat vir ons die vrede
aanbring, was op Hom, en deur sy wonde het
daar vir ons genesing gekom" — Jesaja 53:5.
Jesus, ons Verlosser, is voor Pilatus

gebring. Pilatus het aan die volk gevra of hy
Jesus moes kruisig of Barabas, 'n groot
misdadiger. Daarop skree die volk: "Kruisig
Jesus, laat Barabas vry!"

Pilatus was sy hande in onskuld, en die
volk skree: "Laat sy bloed op ons en ons
kinders kom."

Die stadhouer het 'n laaste poging
aangewend en gesê: "Ky, julle Koning!"
Maar weer het julle begin skreeu: "Kruisig
Hom, Kruisig Hom!"

Daarop is Jesus weggevoer en op Golgota,
Plek van die Hoofskedel, gekruisig.
Hy is tussen twee rowers geplaas, een aan sy
reger en een aan sy linkerkant. Dit was die
grootste vernedering, maar dit moes so wees.

Hoekom? Die Here sê die straf vir die
sonde is die dood. Omdat God 'n regverdige
en geregtige God is, moes Jesus wáárlík sterf.
God hoef Jesus nie te laat sterf het nie, maar
anders sou ons sondes nie afbetaal gewees
het nie.

Jesus moes gekruisig word. Kruisiging
beteken vir die Jode dat die persoon wat
gekrusig word deur God vervloek is. Hier is
Jesus nie soseer vervloek nie, maar wel al die
mense, Jesus moes die vloek van al die mense
dra. Toe gebeur die wonderlikste ding, met
Jesus se laaste woorde: "DIT IS VOL-
BRING!" Die voorhangsel van die tempel
het geskeur! Nou wat sal dit beteken?

Dit beteken dat die skeiding wat daar
tussen God en die mens was, weggevoer is. Eers
mag net die Hoëpriester die "Allerheiligste"
betree het. Nou is die pad oop vir almal, wat
toelaat dat Christus ook vir sy sondes betaal.

Dis só maklik ... Jy moet net toelaat,
toelaat dat Jesus ook jou skuld by God
verreën.

Deidré Nel
St. 7/7

TALE EN VERTALING VAN DIE BYBEL

In die Ou Testament het die Here die volk
Israel uitverkies om Sy boodskap te ontvang
en aan ander volke te verkondig. Hierdie
boodskap is dus neergeskryf in Hebreeus, die
taal van die volk van die Here (Jode). So is
byna die hele Ou Testament in Hebreeus
geskryf, klein gedeeltes bv. Daniël, is in
Aramees geskryf, die taal toe Jesus nog op
die aarde was.

Van die jaar 333 v. C. het die Grieke die
Ou Testament in Grieks vertaal. Die Ou
Testament wat nou in Grieks vertaal is noem
ons die Septuaginta. Sewentig uitgesoekte
Jode het hierdie taak na tien-jaar studie
uitgevoer. Die dissipels van Jesus het die
Nuwe Testament in Hebreeus geskryf.
Omdat Hebreeus nie daardie tyd die
wêreldtaal was nie, is die Nuwe Testament in
Grieks vertaal, deur geleerde konings van
daardie tyd. Die Nuwe Testament is in die
jare 50-100 v.C. in verskillende ander tale
vertaal. Ons sien dus, van die vroegste tyd af
was daar 'n hunkering in elke volk om die
Bybel in sy eie taal te lees, "So ook die
Afrikaanse volk".

Na die Grieke het die Romeine die wêreld
regeer. In die jaar 311-313 v.C. het
Konstantyn die Grote, die Bybel of "Biblia"

in Latyns vertaal. Die vertaling word
Vulgata genoem. Dit word vandag in die
Roomse Kerk gebruik. In die 16de eeu v. C.
het Martin Lutter, die groot Kerkhervormer,
die Bybel in Duits vertaal in die Kasteel van
Wartburg. In 1618-1619 het die Sinode van
Dordrecht van die Nederlandse Gereformeerde
meerde Kerk 'n opdrag van die Staten-
Generaal gekry om die Bybel in Hollandse
vertaal. Die Bybel staan bekend as die
"Statebybel".

In 1933 is die Bybel in ons eie Afrikaans
vertaal. Die vertalers was prof. E. van
Rooyen, dr. J.D. Kestell en prof. dr. B.B. Keet
van die N.G. Kerk, dr. H.C.M. Fourie van die
Ned. Hervormde Kerk en prof. J.D. du Toit.
(Die digter Totius) van die Gereformeerde Kerk.
Die hele Bybel is in 1100 tale vertaal. Die Bybel
is die mees gelese, mees geliefde, maar ook die
mees gehate boek in die wêreld. Hierdie jaar
herdenk ons die 50ste bestaansjaar in Afrikaans.
Hannelie Visagie
St. 6/3

UIT DIE BYBEL

1. Heilige handelinge
2. Heilige Persone
3. Heilige plekke
4. Heilige tye
5. Heiligheidswet

BRON:
Bybelse Ensiklopedie Vol. I p. 283 - 4

1. HEILIGE HANDELINGE
Onder heilige handelinge word die deel van
die Israelitiese oudheidkunde verstaan, wat
handel oor die offers, die reinigings, die
besnydenis, die nasireërskap, die vaste, die
ban en die gebed in Israel.

2. HEILIGE PERSONE
Hierdie afdeling van die Israelitiese
oudheidkunde omvat: die stam van Levie, die
Leviete, die Priesters en die Hoëpriesters.
Hulle taak was in die eerste plek verbond
aan die tabernakel en die tempel.

3. HEILIGE PLEKKE
Onder die heilige plekke word in die
Israelitiese oudheidkunde saamgevat: Die
tabernakel, die tempel van Salomo, die
tempel van Serubbabel, die tempel van
Herodes en die sinagoges.

4. HEILIGE TYE
Hiermee word die deel van die Israelitiese
oudheidkunde aangedui waarin die Sabbat,
die Nuwemaansfees, die Pinksterfees, die
Groot Versoendag, die huttefees, die
Purifees en die Vernuwingsfees behandel
word.

5. HEILIGHEIDSWET
Die naam heiligheidswet word aan Lev. 17:1-
26, 46 gegee. Hierdie gedeelte van die boek
Leviete sou 'n sekere selfstandigheid besit
het, 'n afsonderlike wetboek gevorm het.
Inderdaad word die nadruk telkens daarop
gelê dat die Israeliete heilig moet wees.
aangesien die Here, hulle God heilig is. Dit
beter om in die algemeen te praat van die
"heiligheidswette". En hierdie bepalinge
goed in die boek Leviete wat in sy geheel die
boek van die heiligheid van die Here is.
Marietjie Nel en Elzette Jordaan
St. 6/6

DIE VERTALING VAN DIE BYBEL IN AFRIKAANS

Die volk sonder 'n Bybel is 'n volk sonder
toekoms.

Vir amper driehonderd jaar was die
enigste Bybel wat die Afrikaanse Volk gehad
het, die Nederlandse Statevertaling wat in
1637 verskyn en wat as voorganger van die
Afrikaanse Bybel saam met Jan van
Riebeeck na Suid-Afrika gekom het. Hierdie
Bybel is met liefde en respek bejêen.

Baie teenstand is juis hierom teen die
vertaling van die Bybel gebied, omdat die
mense vertrou was met die Statebybel en 'n
vertaling as onnodig en uit die Bose beskou
is. Daar is beweer dat daar slegs
oppervlakkigheid en oneerbiedigheid met die
vertaling van die Bybel sou kom.

In teenstelling hiermee, het voorstanders
van die Bybelvertaling egter gesê dat dit die
natuurlikste en wonderlikste ding op aarde is
dat 'n mens sy diepste en innigste gevoelens
in die taal van sy hart kan uitdruk.

Die eerste Taalbeweging begin in 1872 en
dr. Arnoldus Pannevis bepleit in 'n brief die
oorsetting van die Bybel in die spreektaal om
dit verstaanbaarder te maak.

In 1875 word die Genootskap van Regte
Afrikaners in die Paarl gestig om die stryd vir
die vertaling te begin. Hulle doel was om te
staan vir Nasie, Taal en Land, en in hulle
tydskrif "Di Patriot", veg hulle vir die
erkenning van Afrikaans.

Dr. S.J. du Toit begin in 1885 ernstig met
die Bybelvertaling en na baie werk verskyn in
1893 die boek Genesis, met Matthëus,
Openbaring, Hooglied, Psalms, Handelinge
en Markus wat tussen 1895 en 1908 volg.
Baie klagtes oor hierdie vertaling is
geopper en die taal van die Bybel is beskryf
as die afskuwelike taal van "Di Patriot". Dié
vertaling is oor die algemeen verwerp.

Die vreemde spelling wat in die eerste
vertaling soveel teenstand ontvang het, is
verbeter met die tweede vertaling; daarom is
dié vertaling veel gunstiger ontvang.

Gedigte van Jan Celliers, Totius en C.
Louis Leipoldt, saam met die prosa van
Langenhoven het gehelp om aan die mense te
bewys dat ook die skoonste en mees verhewe
gedagtes in Afrikaans weergegee kon word.

Afrikaans maak ook op skool vooruitgang
en redelik gou is Afrikaans as tweede
amptelike taal naas Nederlands erken.
Hiermee saam is alle bewerings dat
Afrikaans nie geskik is vir ernstige gedagtes
nie, laat vaar.

Omdat die eerste pogings in 1922 om die
vier evangelies in Afrikaans te vertaal nie
geslaag het nie, is besluit om die werk tussen
die vyf vertalers te verdeel, drie aan die Ou
Testament en twee aan die Nuwe Testament.

Die vyf vertalers was dr. J.D. du Toit
(Totius), prof. J.D. Kestell en dr. H.C.M.
Fourie, (die drie het voltyds daaraan gewerk)
en prof. E.E. van Rooyen en prof. B.B. Keet
(wat op 'n deeltydse basis gehelp het).

Tussen 1923 en 1929 is die vier
Evangelies en die Psalms vertaal en hierdie
keer was die ontvangs so geesdriftig dat daar
onmiddellik voortgegaan is met die verdere
vertaling van die hele Bybel wat in 1933
voltooi is.

Die koms van die Afrikaanse Bybel is op
27 Augustus 1933 landwyd gevier en dit was

'n dag van groot vreugde en ontroering om die
Bybel vir die eerste keer in die volk se eie
taal, in Afrikaans, te kon hoor en lees.

Die Afrikaanse taalbeweging het tot groot
en onstuutbare oplewing gekom toe die
strewe na die Bybel in Afrikaans sy
verskyning gemaak het.

Verskeie hersienings van die Bybel het
reeds verskyn en verbeterings en wysigings,
veral aan die taal en styl, is aangebring.

Die Bybel was inderdaad vir ons mense 'n
geestelike krag! Die Bybel het soveel te doen
met die oorlewing van 'n mens, selfs 'n volk,
in hierdie wêreld. Sonder die Lig van die
Bybel verloor 'n mens se geestelike krag en
vervaag sy toekoms.

"Ons hoor hulle in ons eie taal oor die
groot dade van God spreek."
Handelinge 2:11.

Wat 'n voorreg is dit nie om na die stryd en
volharding van min of meer sestig jaar, die
Bybel in ons eie, pragtige Afrikaans te kan
lees nie!

Die Bybel was nog altyd in ruime mate
deel van die Afrikanervolk se geestelike krag
waarmee hy sy wêreld geïnterpreteer,
benader en hanteer het. Talle historiese
gebeure getuig hiervan. Dit is ook opvallend
hoeveel die Bybel te doen gehad het met die
oorlewing en ontwikkeling van die Afrikaanse
Taal.

1933 was die jaar van die Groot Depressie
en die Groot Droogte. In sulke tye is die
mens baie bewus van sy beperkte vermoë en
sy ewige afhanklikheid van sy Skepper. In dié
donker jaar het die Afrikaanse Bybel as die
Groot Ligpunt verskyn.

En nou in 1983 waarin ons die halfeeu van
die bestaan van die Afrikaanse Bybel vier,
ondervind ons land sy grootste droogte ooit,
en veral vir die gewone mense is ons land
finansiële in 'n baie ernstige resessie, in die
wurggreep van koste-inflasie, waarin die
salarisse agterbly terwyl alles vinnig duurder
word.

Die ooreenkoms wat hierdie Bybeljaar
met 1933 toon, is dit blote toeval? Is daar nie
dalk vir ons 'n dringende boodskap in ons
donker situasie nie? Die Afrikaanse Bybel,
ons Bybel wat ons vir 50 jaar reeds in ons
donker tye, altyd die Lig op die pad en die
lamp voor die voete bied, sal dit nou weer ons
lewe opnuut rig nie?

Sê die ooreenkoms nie dalk dat ons juis
vanjaar mense weer opnuut bewus moet
maak van die onmisbare plek, en waarde van
die Bybel in ons lewe nie?! Moet ons nie meer
doen sodat hierdie Boek ook sy Lig na ander
mense kan bring nie; ook in hulle eie taal?!

Sophia Bezuidenhout
St. 9/1

DIE BYBEL IN AFRIKAANS

"En hij zal door de zee gaan, die
benaawende, en hij zal de golven in de zee
slaan en al de diepten der rivier zullen
verdroogen: dan zal de hoogmoed van Assur
nedergevoeren worden, en de septer van

Egypte zal wijken." (Zacharai 10:11)

Dit is die taal waarin ons voorouers
geslagte lank die Bybel moes lees. Vir die
ouer garde was die Bybel die rigsgaaf van hul
lewens. In elke huis was daar ten minste een
Statenbijbel — soos die Nederlandse
vertaling van die Bybel geheet het — en dit
was die familie se storieboek, leerboek en
buffer teen die wêreldaanslae.

Die Boerenasie was maar 'n eenvoudige
volk en mettertyd het daar 'n behoefte
ontstaan om die Bybel in gewone spreektaal
te besit. Dit sou ook die gewone huisbediende
die geleentheid bied om self met die Bybel
kennis te maak.

In 1872 het Arnoldus Pannevis in die
tydskrif "De Zuid Afrikaan" gepleit vir 'n
vertaling van die Bybel in Afrikaans ter wille
van die Kleurlinge. 'n Hewige briefwisseling
het hierop gevolg en al kan ons dit vandag
amper nie glo nie — was die meeste mense
destyds teen Pannevis se voorstel gekant. In
Desember 1873 het C.P. Hoogenhout ook
vir 'n vertaling gepleit, die keer egter vir die
Blankes. Hy het ook die eerste proef van 'n
vertaalde stuk geskryf, maar "De Kerkbode"
het geweier om dit te publiseer. Nietenstaande
die teenkanting het hy tog groot welslae
behaal met 'n Bybelverhaal in Afrikaans vir
die kinders. "Die geskiedenis van Josef voor
Afrikaanse kinders en Huisouwen" het in
1873 verskyn. Hierop het ook die eerste
gedrukte proewe van die Afrikaanse bybel-
vertaling in 1899 gevolg. Die vertalings het
egter nie groot byval gevind nie; daar is
beweer dat dit te na aan die volkstaal is en die
spelling té foneties.

'n Rooskleuriger tydperk het nou begin. In
1914 pleit dr. B.B. Keet weer eens voor die
Afrikaanse Taalvereniging vir die vertaling
van die Bybel en, alhoewel hy op daardie
tydstip nie veel kon uitrig nie, het dit tog
daartoe gelei dat die Vrystaatse Sinode van
die Nederduitse Gereformeerde Kerk Afri-
kaans in 1916 as 'n kerktaal erken het en
besluit het om die Bybel te vertaal. 'n
Bybelvertalingskommissie bestaande uit
persone soos di. J.D. Naudé, C.F. Kies en
dr. B.B. Keet, word aangestel. Hul opdrag:
"Vertaal die Bybel in Afrikaans". Alhoewel
hulle nou uiteindelik bereik het waarvoor
daar so baie opgeoffer was, het daar nog talle
probleme in die weg gekom. Afrikaans was
nog 'n jong, dinamiese taal in wording en die
spelling van woorde het periodiek verander.

Toe die vertaling van die Bybel in 1933
voltooi is, was daar nou 'n algehele
ommeswaai. Dieselfde mense wat destyds so
hewig teëgestribbel het, het die Bybel nou
met 'n gejubel en groot feesviering ontvang.
Duisende mense het opgetrek na Bloemfontein
waar die sentrale fees op 17 Augustus
1933 gehou is.

Uiteindelik het die Suid-Afrikaanse volk,
na meer as sestig jaar van onderlinge twis, 'n
Bybel in die volkstaal ontvang.

Gods Woord bly steeds een van die oudste
boeke ter wêreld — tog is dit ook altyd weer
nuut. Elke mens, van watter nasie ook al, kan
daaglikse hulp en vertroosting daarin vind.
Nou kon ook die Afrikaner hierdie soetste
boodskap van alle tye duidelik, in sy eie taal,
hoor en verstaan: Met die Bybel in Afrikaans
bring dit die Woord van God nader aan die
Afrikaner as ooit tevore.

Van die vroegste tye af het mense die behoefte gehad om hulle lewens aan 'n riglyn of maatstaf te meet. Die Bybel het hierdie rol vervul. Ons, as Suid-Afrikaners, het ook hierdie boek in ons eie taal nodig gehad — 'n taal wat nie net die geleerde mense kon verstaan nie, maar ook die gewone burger.

Om beter onder die indruk te kom van wat die Bybel in Afrikaans vir ons beteken, besoek gerus 'n Kerk waar die Bybel in 'n vreemde taal gelees word. Die woorde is nie so treffend nie en, alhoewel dit ook uit 'n Bybel gelees word, het die nie dieselfde diep betekenis nie. 'n Mens kom dan tot die besef wat die Afrikaanse Bybel vir ons as volk beteken. By die besef kom ook dankbaarheid teenoor die mense wat soveel jare gelede, binne en buite die kerk, Afrikaans gedra en gepropageer het.

Die vertaling van die Bybel in Afrikaans het, behalwe die godsdienstige aspekte, ook Afrikaans verhef van die gewone "kombuistaal" van destyds tot 'n volwaardige taal met sy eie grammatika en spelwyse net soos Nederlands, Engels of ander Europese tale.

Deur die vertaling van die Bybel voer die Christen slegs 'n opdrag van Jesus aan sy dissipels uit: "Gaan die hele wêreld in en verkondig die evangelie aan die hele mensdom."

Antoinette Marais
St. 8/2

DIE AFRIKAANSE BYBELVERTALING

Die ontstaan van Afrikaans het 'n nuwe tydperk in die lewe van die Afrikaner ingelei. 'n Nuwe trots, 'n nuwe wil het uit hierdie "kombuistaal" ontstaan. Dit was egter maar net die begin...

Vir die Afrikaner het sy godsdienst 'n integrale deel van sy bestaan gevorm. Dit was dus onvermydelik dat hulle dit wat vir hulle sô belangrik was, in hul eie taal wou waardeer.

Dr. Arnoldus Pannevis was besorgd oor die sieleheil van die Kaapse Kleurlingbevolking. Hy rig 'n brief aan De Zuid-Afrikaan wat op 7 September 1872 verskyn. Hierin bepleit hy die vertaling van die Bybel in Afrikaans. Hoewel Pannevis wydverspreide steun ontvang het, was die algemene gevoel negatief. Sy voorstel is beskou as 'n "oorsetting ten behoeve van die Afrikaanse gemeenskap". In ander kringe is Afrikaans as te "plat" Hollands afgemaak. Sô 'n vertaling sou dan kwansuis afbreuk doen aan die verheerliking van Gods Woord.

Op 14 Augustus 1875 word besluit dat die tyd nog nie ryp is vir 'n Afrikaanse Bybelvertaling nie. 'n Grootse organisasie het egter nou tot stand gekom — die Genootskap van Regte Afrikaners.

Tien jaar later neem ds. S.J. du Toit se werk as vertaler 'n aanvang. In 1889 verskyn die eerste gedrukte proewe van 'n Afrikaanse vertaling. Hierdie vertaling het egter min byval gevind. Ds. Du Toit het geneig om te na aan die gewone volkstaal te kom en het gevolglik die standaard van die Bybel verlaag.

Die Kerk was aanvanklik huiwerig om te eksperimenteer met nuwe moontlikhede en het dus afsydig gestaan teenoor dié pogings.

Afrikaans is egter mettertyd as amptelike taal erken.

In 1916 besluit die Vrystaatse Sinode van die N.G. Kerk, o.l.v. dr. N.J. van der Merwe, om Afrikaans as Kerktaal te erken — die Bybelvertaling sou daarop volg. Die volgende vertalers is aangestel: dr. J.D. du Toit, dr. B.B. Keet en dr. T.P. Muller vir die Ou Testament, en dr. G.B.A. Gerdener, dr. F. Postma en dr. N.J. van der Merwe vir die Nuwe Testament.

Jona, Hosea en die Johannes-evangelie was die eerste boeke wat vertaal is. Daarna, in 1919, is besluit om die verskyning van die Evangelies en die Psalms te bespoedig — dit sou as proefuitgawe dien. In 1922 was die vertaling gereed.

Hoewel 70 000 eksemplare verkoop is, was die volk nie tevrede met die verafrikaansing van die Statebybel nie. Die taal was meer "stompstert-Nederlands" as Afrikaans. Langenhoven het veral beswaar gemaak teen die gebruik van eienaardige meervoude... Fariseë — Wat is die enkelvoud dan? — Fari-meer of Fari-oseaan?

Die Bybelvertalingskommissie was bitter teleurgesteld met die ontvangs wat hierdie uitgawe te beurt geval het. Daar is besef dat dienende predikante nie as vertalers kon deug nie, hoofsaaklik omdat hulle geen kennis ten opsigte van die vak Bybelvertaling gehad het nie. Uiteindelik is daar besluit om persone vir dié werk uit te sonder. Vertalings sou ook uit die grondtale, Hebreeus en Grieks, geskied. In Julie 1923 is prof. J.D. du Toit en prof. B.B. Keet dus tot eindvertalers benoem. Laasgenoemde kon egter nie toestemming van die Kweekskool verkry nie, en prof. J.D. Kestell is in sy plek benoem. Later is ook prof. E.E. van Rooyen, dr. H.C.M. Fourie en weer prof. Keet aangestel.

Later is besef dat meer kragte benodig sou word vir die vertaling van die Ou Testament. Op aandrang van prof. Du Toit het C. van Gelderen van Amsterdam, hom by die vertalers aangesluit.

Die Vier Evangelies en die Psalms wat in Junie 1929 verskyn, vind groot byval by die volk en negatiewe kritiek was in die minderheid.

'n Droom is bewaarheid... in Mei 1933 kom die eerste eksemplaar van die Afrikaanse Bybel in Suid-Afrika aan. Sondag, 27 Augustus daardie selfde jaar, word die Bybel deur heel Suid-Afrika in ontvangs geneem. Dit was die verwesenliking van 'n lang gekoesterde ideaal — nog 'n mylpaal wat deur 'n vasberade, trotse volk bereik is — dié Afrikaner!

Vivia Jacobs
St. 9/7

DIE UITLEG EN BETEKENIS VAN DIE KRUISWOORDE

EERSTE KRUISWOORD:

Jesus sê: "Vader vergeef hulle, want hulle weet nie wat hulle doen nie."

Wat ons hier hoor, is 'n woord van vrede, 'n woord van liefde, en 'n woord van verontskuldiging. So, al het hulle Jesus gespot, het Hy nog almal lief gehad tot die einde toe.

TWEDE KRUISWOORD:

"Voorwaar, ek sê vir jou, vandag sal jy

met my in die paradys wees!" Ons het wat Jesus vir die sterwende rowers nou kan ons ook glo en weet dat daar ons genade is. En as die dood nader, ons ook die Goddelike versekering ontvang. "Vandag sal jy met My in die paradys wees."

DERDE KRUISWOORD:

"Vrou, daar is u seun... Daar is moeder!" Van die kruis af leer Hy opnuut die heilige plig van kinders jegens hul ouers, en sy volmaakte voorbeeld van ons van Golgota af toe: "Eer moeder!" Leer ons selfs om by sterfbed van 'n dierbare stil te wees — tevredeheid te berus.

VIERDE KRUISWOORD:

"Eloi, lamma sabagtane?" ("God, My God, waarom het U verlaat"). Deur Sy versoende kruisdood, weet ons dat Hy daár van God verlaat was, sodat ons wat in Hom glo, nooit die God verlaat sal word nie.

VYFDE KRUISWOORD:

"Ek het dors!" Dat ons wat in Hom glo, nooit dors hoef te wees nie, en ook kan "Neem my... Ook my siel... dors U!"

SESDE KRUISWOORD:

"Dit is volbring!" Laat ons bid dat ons lewenstaak ook sô mag volbring. Die Sy taak verrig — gehoorsaam, ywerig en toegewyd. Hy het sy werk volledig aan sy Vader oorgegee. So ook moet ons, o lewe aan die Vader oorgee.

SEWENDE KRUISWOORD:

"Vader in U hande gee Ek my geoor!" So kan ons die ewigheid tegemoet gaan. Sô kan die uur van skeiding maar aanbreek, tussen siel en liggaam. On weet dit is nie die einde nie; dit is nie die laaste woord omtrent ons bestaan nie; die lied is nog nie uit nie. Want vir dié mense vir wie die lewe Christus is, is die sterftes 'n wins.

Wimpie Liebenberg
Joanie du Toit
St. 6/6

BYBELSE OPGRAWINGS

Daar was 'n tyd toe die mense opgrawings gedoen het, net om mooi museumstukke te kry. Nou word meer stelselmatig te werk gegaan. Wanneer opgrawings in die Heilige Land gedoen word, word 'n puinheuwel "tell" eers metodes verken. Die ou stede van Palestina lê onder 'n "tell" verberg. Die opgrawings van hierdie stad het in die loop van die eeue hoër geword. Wanneer 'n stad verower is, is dit gewoonlik aan die brand gestee. Daarom kan 'n laag 'n verower aandui. So het die "tell" al hoër geword bestaan so 'n puinheuwel dus uit lae.

In hierdie lae is allerhande oorblyfsels van voorwerpe wat destyds gebruik is, gevind. Die onderste lae word gewoonlik werk van klip gevind, bo-op van brons, en daarop weer van yster. Daarom word gepraat van die Steentyd, die Bronstyd en die Ystertyd.

Wat veral belangrik is, is dat elke tydperk 'n eie styl en mode gehad het. Uit potskerwe kon mens min of meer

ouderdom te wete kom en so weet mens dan in watter tyd die mense gelewe het. Skarabië (seels-teetjies) in die vorm van miskruiers, (tipies van die Egiptiese godsdienst) uit die 18de eeuse dinastie van die Farao's, wys daarop dat die laag waarin hulle voorkom, ongeveer uit die jaar 1400 v. C. dateer.

BRONNE:

Bybelse Ensiklopedie
Ons Lawende Bybel
Bybelse Aardrykskunde

BYBELSE INTERESSANTHEID: BYBELSE BETAALMIDDELE

Voordat die geldstelsel ingevoer is, ongeveer in die 6de eeu, v.C., is handel gedrywe d.m.v. 'n ruilstelsel. Goedere is vir duursame metale soos bv. silwer, goud en yster, verruil. Hierdie metale is in 'n juwele of ruwe stuk verruil. Dit is vervoer in 'n beurs van leer of linne.

Koning Croesus van Lidië, was die eerste koning wat 'n muntstelsel gebruik het. Toe Darius van Persië die gebruik voortsit, is die monetêre stelsel gevestig.

In die Nieu-Testamentiese tyd was daar munte van drie verskillende oorspronge in omloop in Palestina, nl. Romeinse munte, provinsiale munte wat van Antiochië en Tirus gekom het, en Joodse geld wat in Cesareä gemunt is. Hier is drie soorte metale gebruik, nl. goud, silwer en koper.

Die verskillende munte het die volgende waardes gehad;

'n Joodse brons geldstukke = ¼ sent;
'n Romeinse oortjie of ook Quadrans = ½ sent;
'n Romeinse stuiwer of ook As = ¾ sent;
Die Griekse dragme en Romeinse dinarius of penning = 11 sent;

Die Griekse stater = 46 sent;
Die Griekse mina of pond = R11,47;
Die Griekse talent wat nie 'n geldstuk was nie, maar 'n berekeningseenheid = R688.

Hierdie waardes in moderne eenhede uitgedruk, is net by benadering.

BRON: "Die Ensiklopedie van die wêreld." Volume nr. 2.
Jacobus Venter
St. 6/6

BERGE VAN DIE BYBEL

BERG MORIA

Op die berg Moria is Salomo se tempel gebou. Die rotsagtige kruin van die tempelberg is nog steeds te sien onder die Mohammedaanse Rotskoepel wat vandag daar staan. Op hierdie berg het God 'n plaasvervanger vir Abraham se seun voorsien. Op dieselfde plek is die offer van die ou verbond daagliks vir die sondes van die verbondsvolk gebring... en hier naby het Jesus Christus uiteindelik gesterf vir die sondes van elkeen wat in Hom glo.

BERG SION

Berg Sion was een van die heuwels van Jerusalem. Sion het ook die tempel, die godsdienstige sentrum van Israel, ingesluit. Dit kan dus in breë trekke vereenselwig word

Wannenburg Janse van Rensburg St. 6

Jak. 5:16

Die vurige gebed van 'n regverdige het groot krag. Jak. 5:16

Wannenburg Janse van Rensburg St. 6

Jes. 12:3

Julle sal water skep met vreugde uit die fontein van heil. Jes. 12:3

Wannenburg Janse van Rensburg St. 6

Psalm 36:6

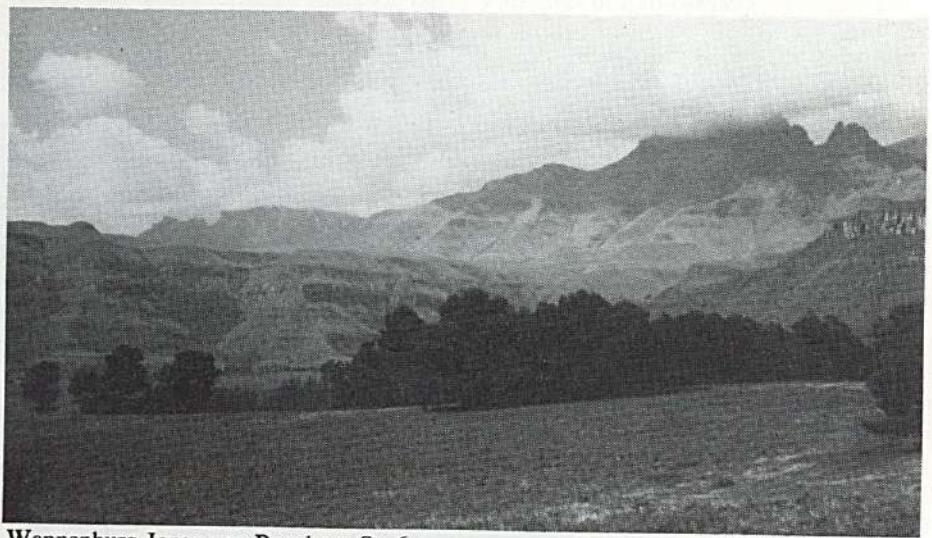
Here u liefde reik tot in die hemel u trou tot in in die wolke.

Wannenburg Janse van Rensburg St. 6

Dan 12:3

Die wat baie tot regverdigheid lei sal glinster soos die sterre vir ewig en altoos. Dan. 12:3

Wannenburg Janse van Rensburg St. 6

Luk. 12:28

As God dan die gras van die veld . . . so bekleë, hoeveel meer vir julle? . . . Luk. 12:28.

Wannenburg Janse van Rensburg St. 6

Spreuke 20

(Die wyn is 'n spotter en sterk drank 'n lawaaimaker en elkeen wat daardeur beïnvloed raak is nie wys nie.) Kyk nie na wyn as dit oordadig lyn nie, as dit sy glans gee in die beker glad nie na wyn lyn nie. Spreuke 23:31.

met Jerusalem, die mikpunt van elke pelgr, die vesting van Israel, die simbool van volk wat deur God regeer word.

BERG TABOR

In die tyd van die Rigters word 'n herhaalde patroon aangetref: die volk keer hulle van God; hulle word deur vyandelike invae of besettings gestraf; hulle smeek God uitredding. Hy stuur iemand om hulle bevry. Berg Tabor (omtrek 600 meter hoog) in Galilëa, met sy kenmerkende ronde en strategiese ligging, was die toneel van hierdie botsing met die Kanaäniete-leerowerste Sisera.

BRON:

Fotogids tot die Ou Testament
Bladsye 23; 61; 117
Louise Mynhardt
St. 7/1

DORPE VAN DIE BYBEL

BETHLEHEM

Bethlehem is geleë op 'n rantjie aan die kant van die woestyn van Judëa, slegs 'n paar kilometer suid van Jerusalem. Rondom in die veld pas herders nog steeds hulle skape en net soos in die tyd van Jesus. Die naam Bethlehem beteken "broodhuis".

NÁSARET

Násaret lê op 'n hoë plato langs die vlakke van Jisreël, tussen die heuwels van Galilëa en omtrent vierhonderd meter seespieël. Voor Jesus se tyd was die dorp glad nie van belang nie. Dit word selfs genoem nie in die Ou Testament genoem nie. Vandag is Násaret 'n redelike groot dorp.

JERUSALEM

Die ou stad Jerusalem word omring deur muur wat uit die Middeleeue dateer. Dis 'n vierkantige doolhof van smal straatjies en stokou geboue. Die moderne geboue van die nuwe stad is in die agtergrond. Die poort vóór staan bekend as die Stéfanuspoort, 'n herinnering aan die eerste Christenmartelaar.

KAPÉRNAÏM

Dis die dorp waar Jesus die meeste wonderwerke verrig het. Dit was die tuiste van Petrus en Andrea en ook die plek waar die Romeinse hoofman oor honderd, wie dienskneg deur Jesus gesond gemaak is, 'n sinagoge laat bou het waarvan die oorblyfsels wat tans daar te sien is, uit die tweede eeu dateer.

BRON:

Fotogids tot die Nuwe Testament
Bladsy 25; 11 en 57
Roxane Keeve
St. 7/1

'N GETROUE VRIEND

Behalwe vir my sproetgesig vriendin met haar kuiltjies en krulkop, het ek 'n baie spesiale Vriend. Nee, nie die soort met die blou oë en breë skouers nie, maar iemand veel beter!

Nog nooit was dit vir Hom ongeleë as ek om middernag of enige ander tyd 'n gedagte wou deel nie. Alles wat ek ervaar, voel en vrees kan ek met hom deel en getrou sal Hy my lei, raadgee en liefhê. Selfs wanneer ek protesteer en val en breek, sal Hy my optel, herbou en met liefde seën.

Hy is 'n Vriend wat nie sal huiwer om berge te versit en die onmoontlike moontlik te maak vir my nie. Op 'n dag was ek weer eens benoud, bevrees, en het ek gewonder wie my sou kon help.

Ek het vertroosting in die Bybel gesoek en Ps. 121:1 gelees.

"Ek slaan my oë op na die berge.
Waar sal my hulp vandaan kom?"
Outmaties het iets my oë verskuil en het ek

Ps. 120:1 gelees.

"Ek roep die Here aan in my benoudheid,
en Hy verhoor my."

Weer het ek daardie wonderlike gevoel van gerustheid en enorme liefde gevoel en het ek besef dat my Vriend, 'n Vriend duisend is!

Dankie, Here Jesus, vir die vriendskap en goue liefde.

Joanne Conroy
St. 9/5

DIE BYBEL

God het sy Seun gestuur
om na die aarde neer te daal.
Met Sy kosbare bloed
het Hy duur vir ons sonde betaal.

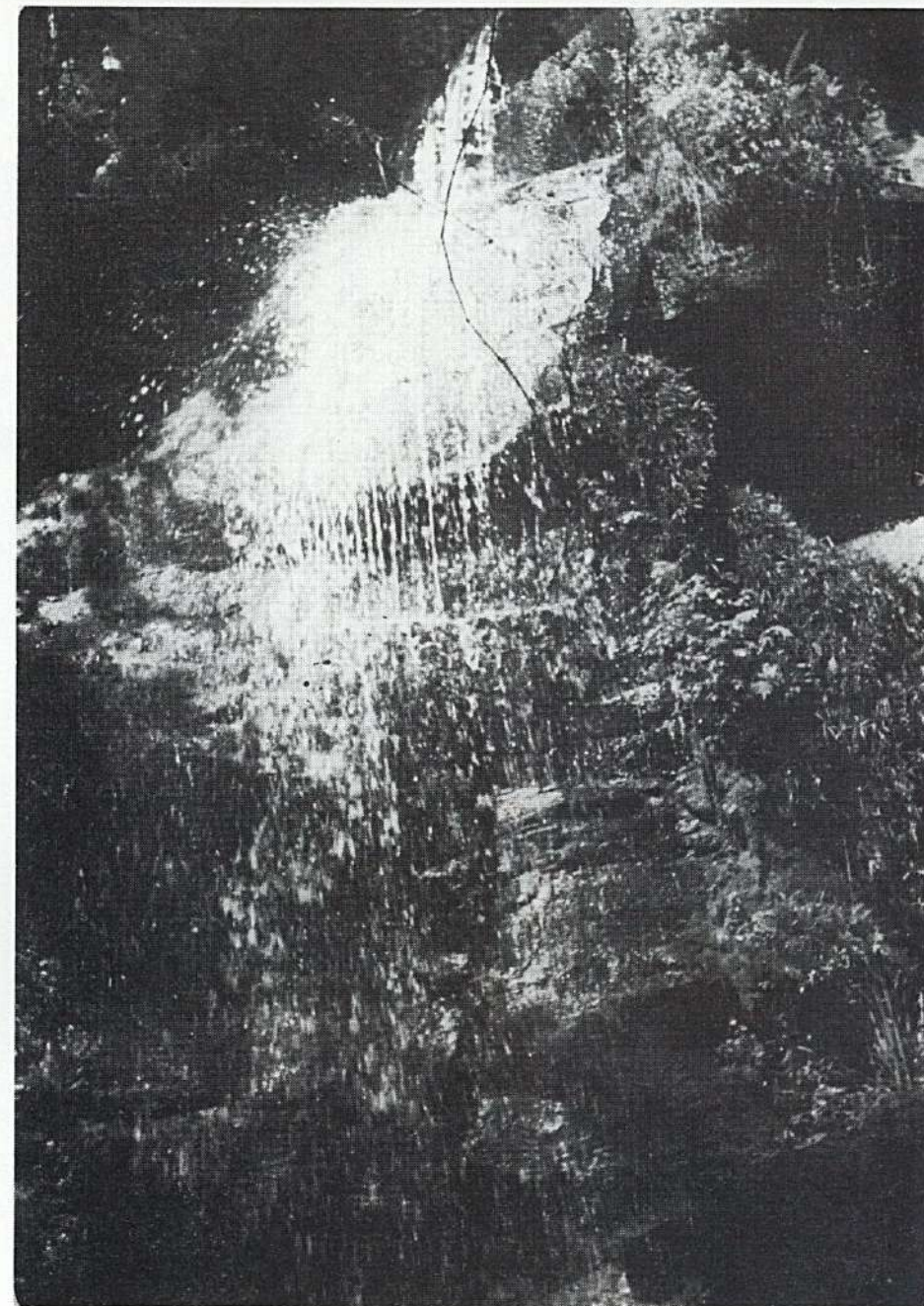
Sy opstanding was 'n blye dag,
Jesus het opgestaan!
Verbreek is die dood se mag,
vir ons is 'n skoon lewe gebaan.

Deur die wolke is Hy toegevoeg,
Sy taak op aarde is volbring,
Hy het aan sy kerk kom bou,
die tydjie wat Hy op aarde deur moes bring.

Deur die Heilige Gees
is skrywers geïnspireer,
om die Bybel te skryf, sodat ons kan lees
dat Christus weer na die aarde sal keer.

Ons Bybel word 50 jaar
Vyftig jaar waarin ons in 'n eie taal kon lees
van God so wonderbaar.
Hy het ons nie verlaat, Hy is nog hier in sy gees.

Madeleen Smit
St. 7/4

Wannenburg Janse van Rensburg St. 6

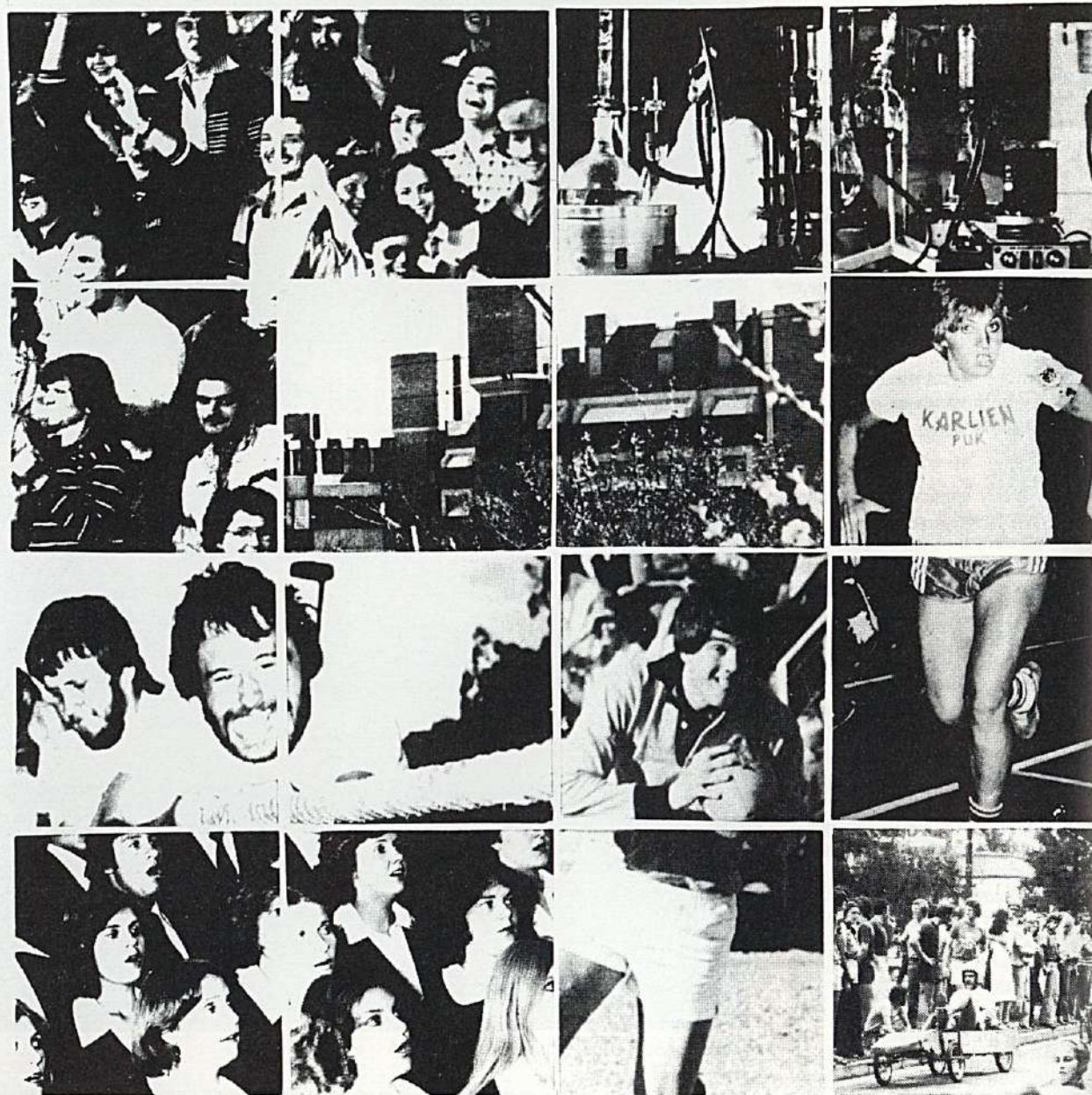
Jes. 58:11

Jy sal wees soos 'n tuin wat goed besproei is en soos 'n fontein van waters waarvan die water nooit teleurstel nie. Jes. 58:11

Soné Venter

Potchefstroomse Universiteit vir CHO

Ons bied u die volgende opleidingsmoontlikhede:

- Kommunikasiekunde (waarby Publiseer-, Skakel- en Reklamekunde ingesluit is)
- Ouditeurswese en rekenmeestersopleiding
- Onderwys
- Ingenieurschemie; Elektriese- en Elektroniese — sowel as Metallurgiese- en Meganiese Ingenieurswese
- Farmasie
- Dieet- en Verpleegkunde
- 'n Groot verskeidenheid ander graad- en diploma-kursusse word ook aangebied

Navrae:
Die Direkteur
Studenteburo
PU VIR CHO
Potchefstroom
2520

KULTUUR

Agie-Redaksie

VOOR: (v.l.n.r.) Elizabeth Strotkamp,
Pieter Snyman, Ilona Eggers.

2de RY: Theresa Nel, Mej. S. Engelbrecht,
Theresa Koen.

Skoolkoor

VOOR: (v.l.n.r.) Carel-Gustav Trichardt,
Immelien Uys, Hanlie Rossouw, Mev. R.C.
Ludick, Caren Trichardt, Mari-Lou Erasmus,
Mari Korff.

2de RY: Jaco van Rensburg, Johan
Janneke, Elmarie Smith, Dawn van Niekerk,
Ettiène Marais, Derick Gouws, Harrick
Snow, Andries du Toit.

3de RY: Heleen Oosthuizen, Isobella
Mouton, Leoni Engelbrecht, Lucia Beneke,
Jonine Höll, Heleen Kriel, Anna-Theresa
Theart, Dierdré Mynhardt, Suzanne Botha.

ACSV Bestuur en Kringleiers.

VOOR: (v.l.n.r.) Derick Gouws, Marieta
Maritz, André Joubert, mej. F. Cronjé
Letitia v.d. Merwe (voorsitster), Pieter
Snyman, Sandra Oosthuizen.

2de RY: Zelda Bouwer, Bennie van Biljon,
Yvette Joubert, Deidre Livanos, Michael
Mills, Daleen Strydom, Adri Wassenaar,
Jolene Croucamp, Ina Olivier.

3de RY: Werner Vermeulen, Anelien
Venter, Charl du Toit.

Engelse Debatsvereniging
VOOR: (v.l.n.r.) Marieta Maritz (sekretaresse) mnr. G. Coetzer, André Joubert (voorsitter).
2de RY: Lindy Murphy (onder-sekretaresse), Charl du Toit (onder-voorsitter).

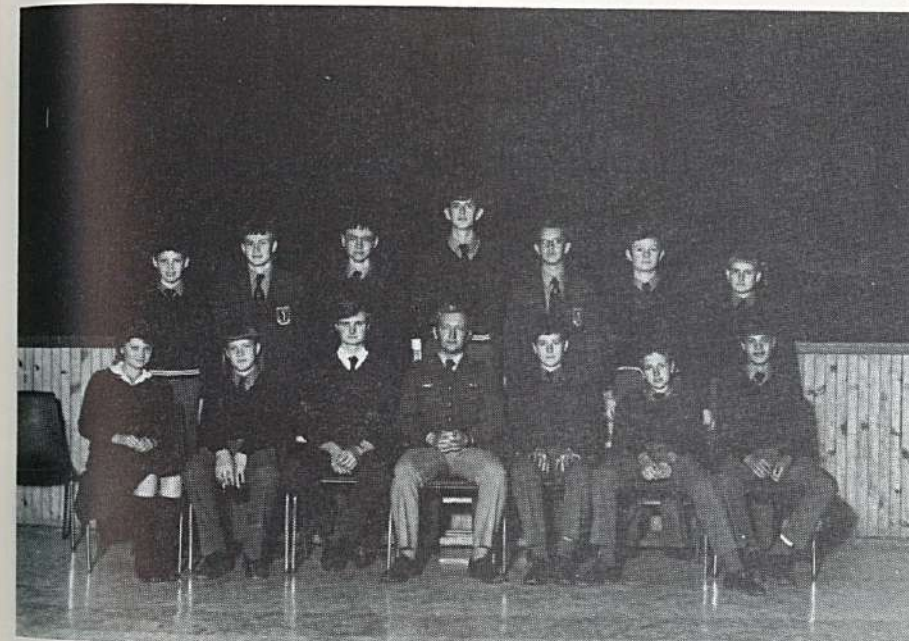
Senior Redenaars
VOOR: (v.l.n.r.) André Joubert, Marieta Maritz, Hansie van Deventer (voorsitter), Zeldia Bouwer, Hanlie Engelbrecht.
2de RY: Jannie Labuschagne, mej. S. Engelbrecht, mev. P. Brink, Harrick Snow.

Junior Redenaars (kyk die voete!)
VOOR: (v.l.n.r.) Henry Peens, Hansie van Deventer (voorsitter), Gideon Scheepers.
2de RY: Madeleen Smit, mev. P. Brink, mej. S. Engelbrecht, Ninette Murphy.

GROEP: BESTUURSKOMPETISIE - SPAN
VOOR: (v.l.n.r.) Nicolene Kaltwasser, Ilse Viviers, André Joubert, Mnr. Van den Berg, Ilona Eggers, Pieter Snyman, Denise le Roux.
2de RY: Gerrit Velthuysen, Fanie Reynecke, Michael Howell, Derick Gous.

Skaakspan
VOOR: (v.l.n.r.) A. Noome, T. Ehlers, S. Bisset, P. F. Bruwer, R. Herman, H. Gous, J. Murray.
2de RY: C. v. Biljon, J. Labuschagne, J. Ehlers, P. Goosen, R. Bruwer, P. Prinsloo, W. Vogler.

Kadetorkes
VOOR: (v.l.n.r.) J. Brönnner (sers.), M. du Preez (sers.), A. Moller (luit.), A. Agenbag (tamb. maj.), C. Griffiths (s. sers.), A. Breytenbach (sers.), D. Burger (s. sers.).
2de RY: K. Serfontein, A. du Preez, B. Smit, R. van Rensburg, G. Potgieter, B. van Biljon, C. Rossouw.
3de RY: I. de Beer, P. Ducaat, L. Smith, C. Botha, W. de Wet, T. Brönnner, J. Van Rensburg.

Dogters — Prestigedrilpeloton

VOOR: (v.l.n.r.) I. Viviers, W. Messerschmidt, Mev. M. de Lange, A. van Biljon (Leidster), L. Vogler, L. Mynhardt, R. Kieve.

2de RY: I. Maré, D van Niekerk, A. Noome, Z. Bouwer, M. Orban, K. Trichardt.

3de RY: E. Marais, Y. Joubert, J. Croucamp, A. Geyser, H. Pretorius, A. Maritz, T. van der Cracht, J. Koen.

4de RY: C. Banadé, L. Rust, C. Viviers, N. Kaltwasser, A. Snyman, D. du Toit, E. Braasch.

Marathon-Groep

VOOR: (v.l.n.r.) Jolene Croucamp, Lize Mouton, Elmarie Sieberhagen, Heleen Oosthuizen, Leana J. v. Rensburg, Linda Livanos, Hanlie Klopper.

2de RY: Deidré Livanos, Marius Janke, Pierre Grobler, Ockert Wessels, Derick Gouws, Corra v. Biljon, Bennie v. Biljon, Daleen Strydom.

Soetdoring Volksele Laer

VOOR: (v.l.n.r.) Corra v. Biljon, Magda Wessels, Bennie v. Biljon.

2de RY: Lize Mouton, Pierre Grobler, Mev. J. v. Biljon, Mnr. R. v. Biljon, Mev. M. Rooy, D. C. Bezuidenhout, Hanlie Klopper.

3de RY: Derick Gouws, Linda Livanos, Thys Fourie.

4de RY: Wimpie Liebenberg, Minke Smit, Marius Janke, Jolene Croucamp, Estelle Roux.

5de RY: Elmarie Sieberhagen, Ockert Wessels, Heleen Oosthuizen, Suan Bissop, Leana J. v. Rensburg.

GROEP: KOMPETISIEPELTON

VOOR: (v.l.n.r.) Heinrich Strauss, Hendrik Albertse, Charl du Toit, mnr. A. van den Berg, Martin Botha, Fanie Fourie, Braam du Plessis.

2de RY: Maartin Fouche, Koos Jooste, Norman Sauermann, Gerrit Velthuysen, André Slabbert, Christiaan Orban, Alfred Paetzhold.

3de RY: Carl Venter, Pieter Kidson, Pieter du Plessis, Pieter Reyneke, Stephen Biddulph, D.C. Bezuidenhout.

4de RY: André Nieuwoudt, Martin Palin, Bertus Bezuidenhout, Gideon Schwartz, Buks Cilliers, Wessel Roets, Riaan Cilliers.

Senior Skietspan

VOOR: (v.l.n.r.) F. Lombard, L. Conradie, P. F. Bruwer, M. Els, S. du Plooy.

2de RY: M. Bian, A. Meiring, F. Badenhart, A. de Villiers, S. Barnard.

Junior Skietspan

VOOR: (v.l.n.r.) J. v.d. Watt, P. Pienaar, P. F. Bruwer, J. de Beer, F. Smit.

2de RY: De Beer, J. v. Schalkwyk, R. Bruwer.

GROEP: REKENAARKLUB — STIGTERSLEDE

VOOR: (v.l.n.r.) C. van Biljon, J. Brönnner, P. Pienaar, P. Grobler, P. Goosen, A. Hanekom, Mnr. A. van den Berg, H. van der Berg, S. Kotze.

Voortrekkerseuns

VOOR: (v.l.n.r.) J. Celliers, J. Kloppers, M. Howell, I. Paulses, J. Greyling, N. Noëth, C. Jacobs, A. Jovner, H. Noëth.

2de RY: Barry Zaaïman, K. Venter, F. Fourie, G. Potgieter, M. Wehmeyer, C. Venter, D. Bezuidenhout, M. Fouché, L. v. Donkersgoed, B. Lamprecht, W. Lindeque, W. Gouws.

3de RY: S. Snyman, A. v. Schalkwyk, F. de Lange, P. Nel, G. Scheepers, P. Grobler, L. Cloete, S. v.d. Merwe.

4de RY: A. Hanekom, F. Fourie, J. Klopper, C. Watson, A. Buermann, A. Geldenhuys, M. Schürmann.

5de RY: W. Grové, P. de Graaf, V. Mulder, B. v. Biljon, W. v.d. Merwe, J. Els, K. Serfontein, F. Smith, W. Vogler, P. Arndt, J. Landman.

Matriek-Voortrekkers

VOOR: (v.l.n.r.) Lizel du Plessis, Marita Maritz, Letitia v.d. Merwe, Mona-Liza Aveling, Tanya v.d. Merwe, Wilna v.d. Merwe, Marina v. Heerden.
2de RY: Deon v. Biljon, Christie Lamprecht, Willem Esterhuizen, Nico Noëth, Jovner Paulses, Ingrid v. Rooyen.

Voortrekkermeisies

VOOR: (v.l.n.r.) C. Meyer, E. Braach, N. Kaltwasser, L. van der Merwe, T. van der Merwe, P. Rossouw, M. Aveling, J. Liebenberg, A. Barnard.

2de RY: M. Slabbert, K. Kriel, L. du Plessis, M. Maritz, Kloppers, V. v. Collier, M. Badenhorst, H. Richter, M. Erasmus, S. Potgieter, D. Nel, S. Laubsher, E. le Roux, W. v.d. Merwe, M. va. Heerden, L. Murphy, N. Murphy, M. Smit.

3de RY: S. Meyer, A. v. Biljon, K. Joubert, T. v. Heerden, L. Hube, M. Vari, A. Maritz, V. Bekker, E. Buermann, R. Grobler, C. van Rooyen, E. v. Biljon, A. van Noordwyk.

4de RY: E. Badenhorst, L. de Jongh, S. Bezuidenhout, M. Bothma, A. v.d. Merwe, A. Jacobs, L. Bester, M. de Kock, H. Pretorius, K. Steyn.

5de RY: A. Wehmeyer, I. van Rooyen, L. Vogler, M. Smith, W. Liebenberg, N. Swart, A. Thart, J. Hulme, S. Marais, A. Cilliers, J. Höll, M. v. Huysteen, A. Strauss, E. Erasmus, H. de Wit, C. du Preez, H. Hugo, L. Horn.

AFRIKAANSE REDENAARSKOMPETISIE

Aan die einde van elke jaar wil ons graag terugkyk na wat gedurende die afgelope jaar gebeur het. Wat die redenaarskompetisie betref, is daar dan ook geen uitsondering op die reël nie.

Ons kan voorwaar terugkyk op 'n baie suksesvolle jaar. Vroeg in die jaar reeds, alreeds in die begin van Februarie, het ons met uitdunne begin. Die finaal is teen die einde van September afgehandel.

Vanjaar is daar in elke afdeling 'n seuns- en dogterswenner aangewys. Zelda Bouwer (St. 8) was die algehele dogterswenner, terwyl Harrick Snow (St. 9) die algehele seunswenner was. André Joubert (St. 10) het die beker vir onvoorbereide toespraak gewen.

Die feit dat ons wenners almal seniors is, beteken nie dat die juniors moes terugstaan vir hulle nie; intendeel, die juniors het ons nie net verras met die gehalte van hul toesprake nie, maar ook met die aantal juniors wat hulle ondersteun het by die kompetisie. Volgende jaar kan ons uitsien na 'n baie interessante kompetisie.

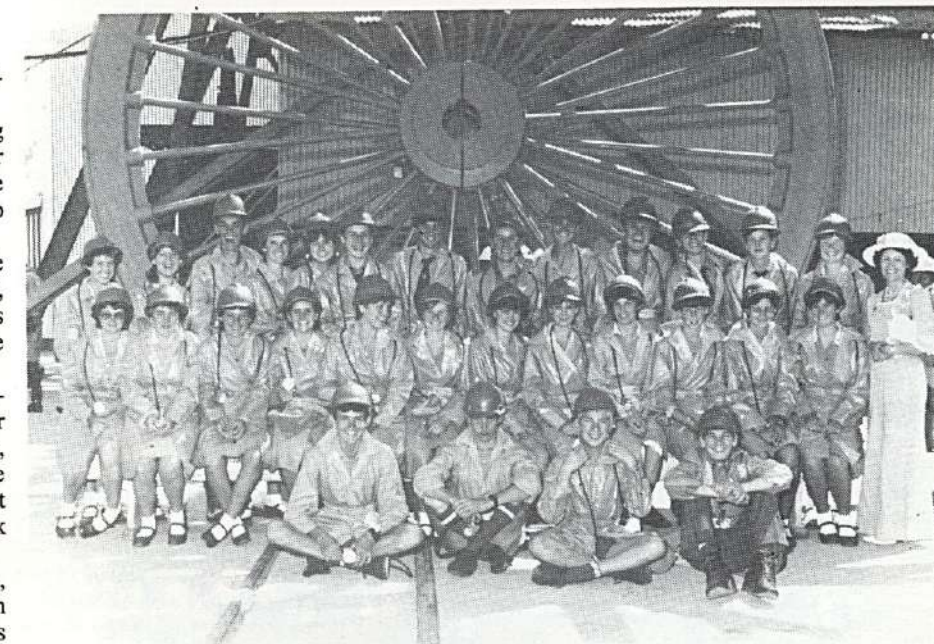
Ek sluit af met 'n woord van hartlike gelukwensing aan die wenners. Sterkte vir die rapporte en geniet jul vakansie!
Hans van Deventer (Voorsitter)

GESKIEDENISTOER DEUR JOHANNESBURG

Op die oggend van 23 Mei het ons groep bibberend, maar begerig, vertrek op die langverwagte uitstappie na Johannesburg.

Die eerste plek wat ons aangedoen het, was die welbekende S.A.N.T.A.R.A.M.A., oftewel "Minitown". Ons het ook die rekonstruksie van Jan van Riebeeck se historiese skip, die "Drommedaris" besigtig. Sommige wat die ysige weer kon trotseer, het 'n bootvaart oor die meer meegemaak.

Hiervandaan het ons na die Carlton Centre vertrek om middagete te geniet in die Wimpy Bar op die 50e verdieping. Sommige

het oor Johannesburg uitgekyk met die teleskope, terwyl ander weer hul toekoms voorspel het met 'n wonderrekenaar.

Nadat vele honger mae gevul is, het ons na ons volgende bestemming vertrek — die krygsmuseum.

Ons kon ons daar verkyk aan die gesofistikeerde militêre toerusting wat dateer uit tye voor die Eerste Wêreldoorlog. Ons besoek is afgerond met 'n lesing oor moderne krygstaktiek en wapens, asook 'n film oor die opkoms en val van Adolf Hitler. Dit tesame met die hoogs professionele aanbieding van die lesing, was die einde van ons uitstappie, wat almal sonder twyfel geniet het.

Namens die Geskiedenis-groep van standerd 8, baie dankie aan meneer Ehlers en mevrou van Wyk wat moeite gedoen het om alles so glad te laat verloop.

Ons waardeer dit baie!!!

Erika Nöthling

St. 8/5

VOORTREKKERS: BAKENKOP KOMMANDO

"Verkenner tyd is uitspring tyd ..."

Nog 'n vol Vorie-jaar is agter die rug, 'n Vorie-jaar waarin ons gelag, gesing, gespeel en gewerk het. met net oor die 150 entoesiastiese Voortrekkers kan 'n mens net hoogtes bereik. Ons kommando het vanjaar weer sy plek vol gestaan by gebiedskampe, die vlotvaart, Hoofleierswag-eksamen asook die Presidentsverkenner-toetskamp. Dus spog ons kommando vanjaar met 18 Hoofleierswagte. Ons het ook vanjaar 3 Presidentsverkenners uit die slegs 37 in Transvaal! Baie geluk aan Mona-Liza Aveling, Tanya van der Merwe en Letitia van der Merwe.

As kommando het ons heerlike pret gehad. Die goed georganiseerde kommando kamp was beslis die hoogtepunt van al vanjaar se aktiwiteite. By hierdie geleentheid moes die standerd sessies ook die "aaklige" ondervinding deurmaak om ware bakens van bakenkop Kommando te word. Die baie uitputtende kaskarresies en sokkiejol wat ons onlangs gehou het, was voorwaar pret. Glo dit of nie, so tussen die speel en pret deur het ons nog gewerk ook! Verskeie interessante kentekens is vanjaar weer verwerf.

Sterkte vir die toekoms, Bakenkoppers. Volg vanjaar se matriekspanne se voorbeeld en ons Kommando sal slegs vooruitgaan. HOU KOERS!

Voortrekkergroete.

Tanya en Johan

ENGLISH DEBATING SOCIETY

As usual the English Debating Society organized several junior and senior debates as well as an orators' competition during the course of the year. It gave the enthusiastic orators in our school the chance to debate competitively and to listen discriminatively to what their fellow pupils had to say and so to develop the art of communication. The Serenade group gave a fine performance and provided entertainment. They quite succeeded in getting us in a mood to defend our

INSTRUKTEURS

VOOR (v.l.n.r.): Hendrik Albertse, Wouter Fourie, Leon Howell, Charl du Toit, Hans van Deventer.

2de RY: Harrick Snow, André Agenbag, Werner Vermeulen.

point of view. It often led to very heated discussions. After every debate refreshments were served in the staffroom and the big fight, which then included the teachers, usually continued until everybody had to leave. Two of our pupils took part in an interschool orators' competition at Voortrekkerhoogte High School, and both did very well. Congratulations to André Joubert (std. 10) who won the Senior Orator Trophy and Gert Bosch (Std. 6) who won the Junior Orator Trophy.

BESTUURSKOMPETISIE

Die skool neem jaarliks deel aan die landswye bestuurskompetisie.

Dit is 'n kompetisie waarin leerlinge van een skool aangestel word as die bestuurders van 'n maatskappy. Dié maatskappy vervaardig 'n denkbeeldige produk en bemark dit in mededinging met vyf ander maatskappye bestuur deur leerlinge van ander skole.

Beslissingsvorme word ingestuur en deur 'n rekenaar verwerk. Op grond van verslagstate in verband met byvoorbeeld die hoeveelheid produkte wat verkoop is en wins wat gemaak is, moet die bestuurders dan besluit wat hulle verdere optrede sal wees.

Baie geluk aan ons span wat deurgedring het na die semi-finaal. Baie dankie ook aan mnr. A. Laas, 'n dosent aan UNISA wat gehelp het met opleiding en aan André Joubert wat opgetree het as Besturende Direkteur.

Mnr. A. van den Berg

SERENADEGROEP

Die Serenadegroep het in die aanvangsmaande van hierdie jaar somer so vanself sy lede bymekaar gekry en toe ons weer sien, word daar saam musiek gemaak dat die dwarsfluit, dromme, klavier en die sade

sommer so skuins speel.

Toe die klank van die groepie nie te sleg op die oor val nie, is besluit om vir die ATKV se Crescendokompetisie in te skryf. Dit het ons oefenry ook doelgerig gemaak.

Op pad na Johannesburg, vir die oudisies op 20 Augustus, was die vraag oor wat die dag sou bring, groot. Die beoordelaar, Johan Stemmet, is nog altyd 'n vriendelike kereel maar toe ons na die oudisie in die Kombi spring om gou koeldrank te gaan koop, het dit behoorlik gegons van die wonder. Dit was voorwaar 'n groot gejuig in ons groepie se harte toe ons verneem dat ons na die semi-finaal deurgedring het. Dit het beteken dat ons die naweek daarna opnames vir die SAUK-ateljees gaan maak het, wat 'n heerlike ondervinding was! Die groep het vierde in hul kategorie geëindig.

Optredes het plaasgevind by die debat, meriete-aand, matriekafskied, kunstuistalling, standerd vyf-drumpeldag en in die kerk en Verwoerdburg stadsaal. Elke keer was dit weer iets nuuts en heerlik.

Deur hierdie jaar kon ons 'n hele paar menseharte vermaak en bly maak en vir hierdie voorreg van kosbare geleende tyd en talente wil ons die Here 'n groot dankie sê.

A.C.S.V.

Oor die hele land het die ACSV sowat vyfhonderd takke, waarvan een hier in Hoërskool Eldorainge gesetel is.

Met die jaar al oud, dink mens terug aan al die vreugdevolle byeenkomste waaruit mens telkens ryker en meer verdiep kom — 'n wonderlike kenmerk van 'n Christelike "party": 'n mens word nie die volgende oggend met 'n leë hart en 'n swaar nadraai in die vlees wakker nie, maar kom elke keer met 'n verdieping in jou gees daarvan af. Donderdae pouses het ons sulke "partytjies" gehou.

Byeenkomste is met skriflesing en gebed

begin en elke week is iets anders aangebied: besprekings, kompetisies, blokkiesraaisel, sang, boekvoorlesing en luister na boodskappe op band. Sprekers was prof. Andries Gous (Satan is magtig, maar God is Almagtig); ds. Darius Botha ('n Christen moet vertel waarvan sy hart vol is); mnr. Piëffe Spies (Is jy regtig 'n Christen?) en Daniela van Rooyen (Geloof, gemeenskap en getuig).

Dit was lekker en leersaam en is wonderlik om te weet dat God deur geën tyd of ruimte en plek gebind word nie: Hy's hier binne-in my en maak dit vir my moontlik om enige tyd na Sy sake soekend te wees.

Van die Redaksie

Wanneer so 'n jaarblad uiteindelik sy finale vorm begin aanneem, besef 'n mens hoeveel mense 'n aandeel in hierdie groot werk gehad het.

Baie dankie aan mnr. J. Els en T. Ehlers vir hul hulp aan die redaksie; dank aan al ons tiksters; aan Lisa-Anne, Louise, Elsje, Amanda, Corné en Lizette van St. 8/1 wat soveel ure en dae gehelp het; aan Minnette Vari wat die voorblad en skutblaaië ontwerp het; aan Soné Venter en Sunette Pauley wat verantwoordelik was vir die pragtige sketse; aan al die onderwysers/-esse wat meegehelp het aan hierdie sukses; aan die leerlinge vir hul ondersteuning deur borge, adverteerders en donateurs te kry; aan ons borge, adverteerders en donateurs vir hul ondersteuning; aan die persone verantwoordelik vir die noukeurige setwerk en drukwerk; aan elke ander persoon wat sy aandeel gehad het.

Opregte dank aan elke redaksielid vir ontelbare ure se werk.

Mej. Sophie Engelbrecht

Ons leef in die eeu van Spesialiste.

Op die gebied van die Mediese-, Handel-, Ekonomiese- en ander wetenskappe is daar nie meer plek vir die spreekwoordelike "Jack of all trades" nie.

Wanneer mens huisbou, maak jy waarskynlik die grootste enkele belegging in jou lewe.

Daarom het jy Spesialiste nodig om jou met hierdie belangrike stap by te staan.

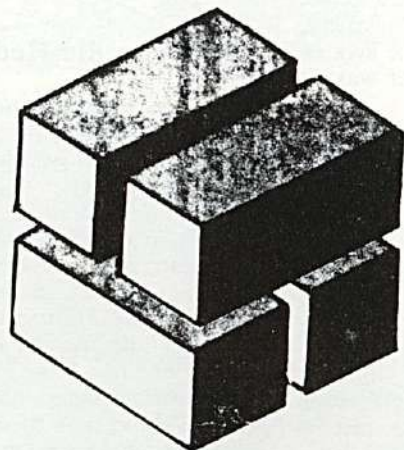
Skakel vandag A. P. BRITZ BOUERS

DIE HUISBOUSPESIALISTE om u te help

TEL. 64-4148/9

na ure: 64-3008

68846

**DIE REGTE
MENSE!**

A.P. BRITZ BOUERS EN EIENDOMSAGENTE

TALE

EINE ANGENEHME REISE

Letztes Jahr beschloss ich eine Reise durch Deutschland zu machen.

Ich blieb bei Freunden in Hamburg.

Von Hamburg im Norden fuhr ich mit der trans-Europa-Express durch die Lüneburger Heide. Dort besuchte ich den Naturpark in der Südeide, und auch die Gegend wo meine Vorfahren her kommen.

Von Celle fuhr ich mit der Bahn nach Wolfsburg wo ich mir die grösste Autoherstellungswerke (Volkswagen) besichte.

Von Wolfsburg fuhr ich an der ostdeutschen Grenze entlang, und besichtigte viele alte deutsche Schlösser. Das war sehr schön.

Weiter zum Süden besichtigte ich den Rhein-Main-Flughafen, den drittgrössten Flughafen Europas. Auch besuchte ich die Karolingische Torhalle in Lorsch.

Von München bin ich weiter zum Westen gefahren, die österreichische Grenze entlang. Ich übernachtete in Kressbronn am Bodensee. Dort machte ich eine kurze Reise über dem Bodensee nach Romanshorn in Österreich.

Von dort fuhr ich weiter zum Norden und besichtigte das Schloss Wilhelmshöhe bei Kassel, und in Freudenberg im Siegerland besichtigte ich die liebevoll, gepflegten Fachwerkhäuser.

Von Düsseldorf fuhr ich denn weiter. Überall um die Länder waren die Bauernhöfe zu sehen und auch überall waren die Bauern beschäftigt in ihren Ländern.

Von Osnabrück bin ich denn mit einem Privatflugzeug nach Bremen geflogen, und damit war meine angenehme Reise zu End.

Ilona Eggers
St. 10/3

EINE SCHÖNE HOCHZEIT

Letzten Samstag war unsere Familie bei einer schönen Hochzeit. Es war die Hochzeit meines ältesten Neffen. Alle freuten sich sehr auf die Hochzeit. Diese schöne Hochzeit war eine der schönsten Erfahrungen in meinem Leben.

Die Hochzeit fing um fünf Uhr an. Alle gingen rechtzeitig zur Kirche. Alle waren vornehm und gut gekleidet. Es war totenstill in der Kirche. Alle bewunderten die grossen schönen Blumensträusse. Die Orgel spielte leise und ruhig und alle lauschten der schönen Musik. Später traten die Braut und der Bräutigam in die Kirche ein und alle standen auf. Die Gäste guckten neugierig und bewunderten die Pracht und Schönheit. Ich freute mich als ich die Braut, eine gute Freundin von mir, sah, denn sie war wirklich

eine schöne Braut. Der Bräutigam steckte den Trauring an ihren Finger und sah sie liebevoll an.

Die Orgel spielte wieder ein schönes Lied als die Gäste die Kirche verliessen. Hiernach gingen alle zum Saal wo es schon feierlich war und wo eine aufgeregte Stimmung herrschte. Die Gäste plauderten miteinander und alle freuten sich, wieder die Familie und Freunde zu sehen.

Alle konnten später ein herrliches Abendessen geniessen. Die Gäste sangen der Braut und dem Bräutigam ein Lied und wünschten ihnen alles Gute.

Marina van Heerden
St. 10/2

BRIGITTES LEBEN

Brigitte bekam eine kleine Schwester. Ihre Mutter fragte sie, ob sie nicht ihre neue Schwester, die der Storch gebracht habe, sehen wolle, aber Brigitte wollte lieber den Storch sehen.

Eines Sonntagmorgens, als Brigitte fünf Jahre alt war, wollte sie nicht zur sonntagschule gehen. "Heute werden wir vom Himmel hören," erklärte Brigitte, "Und warum willst du nicht vom Himmel hören?" Fragte ihre Mutter. "Der Himmel musste doch eine Überraschung sein," sagte Brigitte.

Das nächste Jahr ging Brigitte in die Schule. Jedes Kind musste einen kleinen Theaterstück schreiben, und Brigitte schrieb: Der König und die Königin sassen auf der Bank. Der Butler kam ins Zimmer und sagte: "Mein Herr und meine Dame, ihr Sohn wurde gestern abend geboren ..."

Nach einigen Jahren war Brigitte in Klasse sechs und der Lehrer sagte: "Brigitte, zeige uns auf der Karte wo Amerika ist." Sie tat es und dann fragte der Lehrer: "Und Kinder, wer hat Amerika entdeckt?" "Brigitte," schrien alle.

Jetzt ist Brigitte gross. Eines Abends sassen sie und Klaus im Wohnzimmer und er flüsterte ihr leise ins Ohr: "Mein Schatz, als ich deine Kirschtorte zum ersten Mal ass, wusste ich, dass du für einen anderen Mann gemacht worden warst."

Sunette Gerber
St. 10/2

MEIN LEBEN VERDANKTE ICH MEINEM PFERD

Langsam bricht die Sonne durch die Wolken. Ich sitze auf dem Strand mit meinen Füssen in dem Wasser. Hier am Meer ist es sehr neblig. Ich sehe ein Schiff am

Horizont. Mir gegenüber tanzt ein Strandvöglein. Ich schliesse meine Augen, atme die frische Seeluft und lausche dem Klatschen der Wellen.

Die Wellen haben eine Anziehungskraft auf mich. Es dauert nicht lange, da habe ich meinen Badeanzug angezogen. Mein Pferd, das mir immer treu ist, sieht nicht unruhig an. Gewöhnlich warte ich bis viele Leute auf dem Strand sind, ehe ich schwimmen gehe. Die Wellen gehen hoch und ich finde es unwiderstehlich. Ich gebe meinen ersten Schritt in das Wasser ... meinen ersten Schritt nach dem Tod.

Ich bekümmerte mich nicht über die Wellen und gehe noch tiefer ins Wasser. Ich habe keine blasse Ahnung, dass ich eine Mutprobe mache. Dann werde ich von den Wellen fortgerissen. Ich erstickte in dem Schaum und Wasser. In meinem Augenblick von Not, schreie ich laut den Namen meines Pferdes aus. Ich schreie noch einmal, falls es mich nicht gehört hat.

Ich fühlte mich schwindlig. Ich versuche mich nicht einzugeben. Wie ein Wunder sehe ich mein Pferd in der Nähe. Es hält mich an dem Badeanzug und schleppt mich aus dem Wasser. Die Schwimmer finden mich auf dem Strand und nehmen mich zum Krankenhaus.

Ich lebe noch. Mein Leben verdanke ich meinem Pferd.

Mari Korff
St. 9/7

DU BIST WIE EINE BLUME

— Heinrich Heine
— Heinrich Heine

Du bist wie eine Blume
So hold und schön und rein;
Ich schau dich an, und Wehmut
Schleicht mir ins Herz hinein.

Mir ist, als ob ich die Hände
Aufs Haupt dir legen sollt;
Betend, dass Gott dich erhalte
So rein und schön und hold

Mari Korff
St. 9/7

APOCALYPSE 21:1-6

Les nouveaux ciels et la nouvelle terre

Puis je vis un nouveau ciel et une nouvelle terre, car le premier ciel et la première terre avaient disparu, et la mer n'était plus. Et je vis descendre du ciel, d'après de Dieu, la ville sainte, la nouvelle Jérusalem, préparée comme une épouse qui s'est parée pour son époux.

Et j'entendis du trône une forte voix qui disait: Voici le tabernacle de Dieu avec les hommes! Il habitera avec eux, et ils seront son peuple, et Dieu lui-même sera avec eux. Il essuiera toute larme de leurs yeux, et la mort ne sera plus, et il n'y aura plus ni deuil,

MULDER'S BLASTING

EXPERTS IN ROCK-BREAKING

 (012) **68-611**
64-7875
PRETORIA

NIMRAH ENGINEERING

(PTY) LTD

manufacturers of rock drilling equipment

RUDOLPH STR. P.O. BOX 34316 TEL (012) 68644

RUDOLPH STR. P.O. BOX 34316 TEL (012) 68644 / 68716
SUNDERLAND RIDGE ERASMIA 0023 TELEEX 30364

**JOE
NIJKAMP**

**WILLIE
BROWN**

ni cri, ni douleur, car les premières choses ont
disparu.
Et celui qui était assis sur le trône dit:
Voici, je fais toutes choses nouvelles. Et il
dit: Écris, car ces paroles sont certaines et
véritables.

Et il me dit: C'est fait! Je suis l'alpha et
l'oméga, le commencement et la fin. A celui
qui a soif je donnerai de la source de l'eau de
la vie, gratuitement.

(OPENBARING 21:1-6)
Pierette Grobler
St. 8/3

LA SÉCHERESSE

Les rivières sèches
Les herbes sans couleur;
Les hommes sont plongés en dèche
La mort est présent, chaque heure.
Les paysans ont oublié d'espérer
Mais Dieu ne leur quitte pas —
Il a envoyé les anges de pleurer!
Vivia Jacobs
St. 9/7

Je regardais au ciel, les yeux fixement.
Y avait-il quelqu'un qui me connaisse?
Quelqu'un qui me comprends?
Quelqu'un qui m'aime?
Les yours passaient, ressemblant à
l'immensité
Et je serais toute seule dans le monde.
J'appellais sans qu'on me répondait,
J'attendais ... pour qui?
Pourquoi?

Mais il y a quelqu'un, je sais.
Il est toujours là,
Il m'emmène, Il m'aide;
Merci Dieu.
Gerda Kriel
St. 10/4

NOTRE SAUVEUR

I a été né
Il y a milles ans
Un petit enfant
Dans un étable
à Bethléhem
Ce soir-là une seule étoile éclairait le ciel
Cette étoile au-dessus l'étable à Bethléhem
Les trois sages sont venus de l'est
En apportant des cadeaux précieux..
Un savant a apporté d'or.
Un autre a apporté d'encens
Et d'autre a apporté de la myrrhe.
Quand ils ont vu
Jésus
Ils se sont mis aux genoux
Et ils l'ont adoré.
Il était La Clé

de notre sauvetage
Clétait ce petit enfant Qui est
notre véritable Sauveur.
René Heydenrych
St. 9/4

PESALOME

Go mohlabeledi, pesaleme ya Dawida.
Go Modimo kea a utama. Lena le ka ntwe:
Tsaba thabeng bjalo k nonyana.

Bana babefago ba ngaga bora. Ba na le
mašebe senareng go thunya lešwišwi phelang
ya kgonthe.

Ge metheo e wiswa, motho wa kgonthe o
ka dira eng?

Modimo ke mosate yo mokgethwa wa
gagwe. Terane ya Modimo ke legodimong,
mahlo a Gagwe a bona, diphuphu tša gagwe
di leta batho.

Modimo o leta moloki, eupša o hloya
babefago le batho ba ba ratago šiši.

O tlo kgogolamoka malokgweng sebaole
le mollō, mme phefo ye e kgonyang e tlo ba
lebiriki la bona.

Ka gobane Modimo ke wa toka, o rata
baloki mme batho ba kgonthe o tlo ba bona.
Hannelie Grobler
St. 10/5

TLHOLA (DIE SKEPPING)

Tlholeng Modimo O dirile matsiši a a
selelago mme O khuditshe letšatši le le
šupago.

Mathomong Modimo O hlotše legodimo
le lefase. Lefase le gobelane mme e be e le
lešwišwi.

Letšatši la pele Modimo O groganne seetša
le lešwišwi. Seetše O biditshe letšatši mme
lešwišwi O bošego.

Letšatši le bobedi Modimo O groganne
legodimo le lefase mme letšatši la boraro o
groganne naga le lewatle. Modimo a hlola
bophelo. Modimo O rile go swanetše go ba
mabjang, dimela le dihlaré.

Modimo O hlotše letšatši, kgwedi le
dinaledi letšatšing la bone. Modimo O a di
rata.

Gape Modimo O tlišitse bophelo ka teng
ga lewatlang mme gape dinonyane tše di
fofago fase ga legodimong. O rile gore di
swanetše go atafala. E be e le mantšiboa
mme e be e le gosasa letšatši la bohloano.

Letšatši la go selela Modimo O hlotše
diphoofole tše di phelago nageng. O hlotše
diruiwa le diphoofole le diphoofole tše di
gagabago. Modimo o bone O rata tšona

tšohle.

Modimo O hlotše motho go buša lefaseng
le lewatlang. O hlotše motho bjalo ka
sešwantšho sa Modimo. Gape Modimo o
rile gore O fa dimela gore batho ba ka ja le
phoofole.

Bjale Modimo O feditše modiro legodimong
le nageng. O šomile matsiši a a selelago
mme bjale O khutša letšatši la go šupa.
Modimo O kgethile letšatši la go šupa ka fao
batho ba swanela go khutša letšatši la go šupa
mme ba swanela go kgetha letšatši leo.

Liezl Venter
St. 10/3

PAULUS MOAPOSTOLA WA BAHEITENE

Paulus o belegilwe motseng wa Tarsus,
lefaseng la Sicilie. Batswadi ba Paulus e be
le Bajuta mme ba ile Sinagoge gantši.
Gamaliel e be e le morutiši wa Paulus mme
monna yo, o rutilé Paulus ka ga melao ya
Bajuta. Paulus o be a na le bohlole bjo bogolo
mme Modimo o mo kgethile go kwatša
tirelomodimo mafaseng a baheitene.

Pele, Paulus e be e le lenaba le legolo la
balatedi ba Jesu eupša letšatši le lengwe
mola Paulus o etetše Damaskus go bolaya
balatedi ba Jesu, Jesu o hlagile go Paulus
mme Paulus o lemogile gore o swanetše go
kwatša tsebiso ya Modimo ga baheitene.
Paulus e be e le monna wa bogale ka gobane
baheitene ba bantši bjalo ka batho ba Fillipi
ba hlokoatsitše Paulus. Eupša Paulus a
phelelele go gwebela taelo ya Modimo.
Hannatjie Albertse
St. 10/3

A NKE WENA O SE BOLAYE KA THIPA

A nke wena o se bolaye ka thipa ke taelo ya
go selela. Botha ba bantši ba kgopola gore ge
wena o swara patla goba thipa goba sethunya
go betha motho yo mongwe ke go bolaya
batho ba bangwe. Ke nnete, eupša go na le
dilo tše dintši go betha motho yo mongwe.

Taelong yeo Modimo o re gore re
swanetše go alafa mmele ya rena ka
tlhompho. Rena re swanetše go rata batho ba
bangwe, ka gobane Modimo o re "lerato ga le
dire bobe batho ba bangwe". Taelo ya go
selela e re: "Leratela mogagešo le leratela
manaba a rena, le nteratela, le phemelo ya
phela."

Modimo o gana polao, le go dira
phonkelago bjalo ka laola ya mmotoro,
mme tlišo ya phela ya motho yo mongwe.
Modimo o gana molato dikgopola le ditumo
bjalo ka lehloyo le tefetšo.

Modimo o re gore a nke wena o se
hlokomologe bophelo bja gago mme go
ipolaya.
Petro Engelbrecht
Std. 10/3

LOOKING THROUGH MY WINDOW

Dreaming! Fantasizing! Looking through my window! Seeing all the special "dessert" of life.

As I sit here on my cosy bed with quite a feeling of misery I look through my window, not actually seeing the delights of a Spring Saturday morning!

Then, suddenly, I see ... I see the petite, pink flowers on the top of a peach-tree branch, small, green leaves coming out of their hiding places. Little insects crawling on the ground, always on the look-out for something that they can take "home". Butterflies with crazy, colourful wings fly madly around in the garden, resting for a moment on a breathtaking flower but only to fly off again.

Birds frolic in the air with a chirp that is soft music to my ears. They flap their feathery wings to fly up, up in the sky.

Beautiful colours of a well-looked after garden, rosebuds just ready to unfold their lovely petals. The Yesterday-Today-and-Tomorrow's purple and pink colours make you think of all your pasts and futures. The yellow frangipani's smell lets you whirl into a dreamworld, but on top of it all you can see the green, the symbol of life in a garden. The bright green of the soft lawn invites you to lie there and dream ...

I'm out! In the garden, playing, smelling, touching, singing and experiencing. Oh, what a beautiful morning; oh, what a beautiful day! God is giving us something, which we never can repay!

Marianne Goosen
Std. 8/8

BORN TO BE FREE

Picture for yourself a wide open plain, with a light breeze making ripples in the sea of yellow-green grass. A slender Springbok runs across the plain, the sun playing on its golden-brown fur. Your mind becomes a part of the graceful jumps. Your whole heart yearns for the freedom, the wonder of that buck's life.

Every lion, kangaroo, cat, dog, in fact, every animal that has been born, is born to be free. It's their right to roam the grasslands, to explore the mountains, to seek water in the deserts. What will happen if you take an ape out of the trees? He will die. Take a lion away from the prairies and he will die also. But the lion kills the antelope, you will say. The snake eats the birds. The falcon kills the doves and the rats. What is so free about that? Lions have to eat, falcons also. Otherwise they'll starve. Man kills to eat also. That's part of nature's ways.

An animal's life is leaping at night, rising in the mornings, eating during the day, going to the waterholes in the afternoons, going

back to sleep at night. A very free life. Yes, it was. Not any more. There's one, only one flaw in nature's ways. Man! The thing with the two legs, with fire spitting sticks, with his all destroying fires. He throws rubbish in the rivers, pollutes the air. Man has no right to live. He destroys what God has made. He kills and destroys nature. Where there once was peace, silence, there now are noise, wars and rubbish! They, who are born to be free, they don't have real freedom anymore. Maybe, in a few places on earth you will find what used to be. But the world will never be the same again.

Stop for a moment and look at them. They are screaming for help. The mute ones. They, who are born to be free ...

Anet Prinsloo
Std. 8/6

LETTER

P.O. Box 50054
Wierda Park
0149
1983-05-23

Dear Gert

I would like to tell you about what happened to my brother one evening. I was sitting at my desk, doing my homework. My brother, having finished his work for the next day, was reading a comic at his desk. My youngest brother was playing behind me with toys. Suddenly, we heard a loud bang as my brother's desk lamp's bulb exploded right into his face. Small pieces of glass were flying everywhere. My brother leaped up with a loud yell and I could see that he was as white as a ghost.

When we had recovered from the shock, my youngest brother and I were falling all around the room, laughing our heads off. My brother — the white one — was quite red now and began making a habit of changing colours as he changed moods — from frightened to bashful, and in the final stage of his transformation, he was angry. From then on, he was always afraid of coming near and it is a regular source of scorn that always ends in a burst of laughter.

Yours sincerely

Izak

Izak de Villiers
Std. 6/4

TROUBLE

The truck was ready: the ramp lowered, the haynet and waterbucket filled. Carefully I led the mare up the ramp. The white of her eyes was showing and she sniffed the box nervously. We could finally start our long journey.

After two hours, a change came over Lineze. I had fallen asleep and was wakened by her snorts. Her eyes were dull and heavy. The rocking of the train seemed to irritate her. Touching her head, I found that the skin over the brain was as hot as fire. Her

breathing rapidly grew louder and louder. I knew, as the symptoms spread, what the matter was. She was in the first stages of phrenitis, or inflammation of the brain. In other words, the beautiful mare was going mad!

Have you ever seen a mad horse? He may kill his master, but he does it without design. He sees and recognizes no one. He kills without knowing. I shuddered at the thought. I knew her stupor would not last long. A slight quivering of the lip, an occasional spasm running through her frame, told me that the stage of frenzy would soon begin. There was no escape!

Suddenly she reared and lashed out at me. Time and time again she fell on the floor, rolling from the one side to the other. Then, like a flash, she would leap to her feet and whirl round, until she would stagger and fall.

The frenzy lasted for fifteen minutes. With a last effort she raised herself and dashed her body against the wall. Lineze did not stir. She lay motionless. Cautiously I crept up to her. My ear detected a low gurgling sound and I immediately knew what it meant. Lineze, in her frenzied violence, had broken a bloodvessel, and was bleeding internally. Pain and life were passing away together.

I smoothed the tangled mass of her mane. I cried and called her name. Slowly she opened her eyes, looked once more into my face and died. Holding the dead mare's head in my lap, with tears streaming down my cheeks, I sat until the sun went down. The shadows darkened and night drew her mantle, coloured like my grief, over the world.
Hildegard Setzkorn
Std. 9/7

DO PARENTS UNDERSTAND THE PROBLEMS OF THE MODERN CHILD

The modern child is a problem child — or so it is said. How many times do we find that the parent is actually a "problem parent"? "Problem" in the sense that they don't understand us, and most of the time don't even try. By seeing only their side of twenty, how many of them fit into the following description, written by a teenage poet who calls himself 'Grimm'.

"... We sigh and we say as we notice the trend:
this young generation, — where will it end?

But can we be sure its their fault alone,
that maybe a part of it isn't our own?

Kids don't make movies
They don't write books
Which paint a gay picture of busting and crooks.

They don't make liquor
They don't run the bars
They don't make the drugs that addle the brain.

Its all done by older folks, greedy for gain.
And in how many cases we find that it's true,

The label "Delinquent" fits older folks too!"

The modern parent is so busy living his own life and building his own career, that

there is normally no time to think of his children's growing-up pains, let alone try to understand them. Therefore the teenager is easily pushed aside — he is again being difficult — when all it would need to solve this problem, is a little love, understanding, sympathy ... and time.

A serious problem teenagers have is frustration, frustration from not being understood, and living in an unkind and hostile world — a world where the teenager doesn't belong. On the one hand he is supposed to "act his age", but on the other not to be an adult before his time. What double standards these are!

Our parents grew up in the time of Elvis Presley, the Beatles and juke boxes. We are living in the age of the computer, the space-age, the age of jeans and Lady Di. The generation gap is years of technology wide, so can they blame us for going to Punk parties when they listened to Rock-'n-Roll?

They call us "Rebels without cause", but do they ever stop to think why we are rebelling? Do they try to understand us, do they try to trace our innermost feeling ... and if they do, will they please stop for a while, to help us find ourselves in this upside-down world?

Lindy Murphy
Std. 9/7

A HUMOROUS SITUATION

A funny incident I remember took place about eight years ago. Our whole family sat by the fire. My sister was playing with my father's hair. Later she made two pony tails which stood upright on his head. We all laughed about it, but soon after we had forgotten the pony tails. While we were talking, there was a knock at the door. It was a man from my father's work. He came to fetch my father for an important meeting. Father hastily put on other clothes and went out with the man.

After they had gone, my mother began to tell us a story. While she was talking, she suddenly remembered that Father had two pony tails on his head. She was very worried. We all sat and waited for Father to come home. It certainly would be very funny if Father had forgotten about the pony tails. Only Mother didn't think so.

At nine o'clock that evening we heard a car and knew it was Father. He opened the door as if nothing were wrong. Mother turned red in her face when she saw two pony tails still upright on Father's head.

C.W. Le Roux
Std. 8/1

REARING CHILDREN

To have children is a wonderful privilege which must not be misused. Children are very rewarding and can be great fun but when the stork arrives it brings with it many responsibilities.

From an early age the little whimpering bundle needs lots of "tender loving care". As soon as it feels as if it is not receiving enough attention the whimper becomes something far more terrifying. After a few years the child must be told about religion and of its

grave importance to a successful life. When the "bundle" is christened the parents promise to rear it in a religious home.

As soon as the child goes to school it demands far more attention while at home. Otherwise the child will start to resent school. At this age love and motivation must be poured out to the child.

But, on the day that the stork makes its delivery the fun starts too. Many hours will be spent watching the child's first attempts at sitting, crawling and later walking. At a later age the child develops his or her own "language". The words in daily use are misinterpreted and a pillow case becomes a pillow suitcase and the Hartbeespoort Dam becomes the Hatepoos Dam. It is delightful to listen to these new idioms.

Later in life listening could perhaps not be as delightful anymore as this "joy" in your life plays its first sonata on the piano, or yells an Indian war cry from the top of the big tree in the garden. This is when Dad's fun begins to get "Charm" out of the tree. While Dad is falling off the ladder outside, Mother is busy cleaning the masterpieces off the bedroom and passage walls.

Children are always very rewarding. They are always trying to please their parents. They are always expressing love and kindness. Most children work hard at school so that their parents will be happy and not have to worry about their marks and futures.

A minor in the home is a blessing. It provides all the joy necessary in a family. Perhaps this bundle will fulfil all your dreams and expectations.

André Joubert
Std. 10/1

A WINTER'S NIGHT

Quiet broods over the cold darkened land. Low over the western horizon stretches a bar of light, dimly visible. The air is utterly still. It is winter, the period of death.

A crystal clear night draws near. All the plants are perfectly still. The grey, bare branches of the trees reach up to the pale moon like hands of people long dead. From the dark green of the foliage on the forest floor, thin airy wisps of mist are turning and twisting and steadily rising. The crystal drops on the grass shatter the moonlight into thousands of pale beams. In this eerie atmosphere the dark lake lies unnaturally still.

A frightened little brown fox darts from bush to bush to the water's edge and takes a few precarious sips. Suddenly he looks up and then darts back into the safe cover of the darkness among the plants. A small night owl momentarily challenges the cold and for a fleeting moment it blots out a patch of the night sky and comes to land with an echoing call. The small sounds in the underbrush stop for a moment but continue after a few seconds.

All around the moon of frozen ice, millions of stars cling to the black velvet of the night like jewels. Their many colours, only seen on a crisp, clear winter's night, put up a colourful display. It is not long before the faint light in the east has spread over the whole dome of the sky and a golden orb peers out from behind the horizon.

Another night is over and a new day begins. Winter will also be over soon and the year will start anew. Just like the old year goes through its winter to reach its spring, we also know that we must go through our winter to reach our spring.

Pieter Snyman
Std. 10/4

MAN VERSUS DISEASE

From the earliest times on man fought against one of the great destroyers of life, namely disease. The never-ending struggle was fought by many brave and ingenious men. Unfortunately, the struggle will continue until the end of all times.

My idea of a perfect world does not include things like pain, agony and most of all, disease. It is not possible to think of a world where there are no such things as influenza or fever. Because if there did exist such a world, not one of its inhabitants would die of natural causes. Soon that world would be over-populated.

But let us not have any illusions: We have too much to lose. Disease has proved itself to be devastating when nothing is done to stop it. In the 19th century Europe experienced a severe influenza epidemic — The Black Influenza. It wiped out nearly seventy thousand people.

However, the phenomenal progress in the medical field is very reassuring. Today there are only a few diseases which are still giving man cause for concern. Some people say that towards the end of this century, they will discover a cure for all common colds and influenza.

It is still to be seen if that is going to happen.

There is just one thing that bothers me: In man's research for the cure for diseases he also discovered a way to destroy himself. The experts call it biological warfare. Only 100 mg of deadly bacterium need to be thrown into a city's water-supply. Within eighteen hours the people will be acting like morons.

It makes one think, doesn't it?

Jannie Labuschagne
Std. 8/6

HAPPINESS IS:

It is sometimes said that happiness is the joy that a special moment brings. To me, happiness is the pearls of my life — the pearls

RAGS 2 RICHES

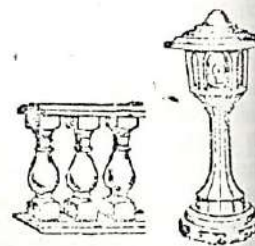
Die "MOD" Boutique wat almal sal tevrede stel.

WIERDA FORUM
WINKEL No. 4
WIERDAPARK
TEL. 64-4396

STYLE CONCRETES

POSBUS 3706
PRETORIA
0001

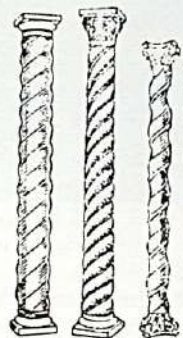
TEL. 77-5533 / 77-5482

OMSKEP U TUIN IN 'N LUSHOF... U HUIS IN 'N PRAGWONING...
MET ONS BETONPILARE EN TUINMEUBELS.

'N GROOT VERSKEIDENHEID VAN PILARE, POTTE, SPUITFONTEINE,
TUINLIGTE, BANKE EN TAFELS, VOËLBADDENS, BEELDE ENS.

ALLES IN VERSTERKTE BETON
TEEN FABRIEKSPRYSE!
BESOEK ONS GERUS!!

MAANDAE — VRYDAE:
08h00 — 17h30
SATURDAE:
08h00 — 16h00

are the special moments strung together to form a rosary of happiness — radiant and lively, ready to take out and look at whenever I like, influencing my life for more days of happiness, more pearls for my rosary.

When I think of my childhood, I smile and take out my first pearl, a small one with a hint of a shade of green, the green of the grass I was then hopping and skipping on. That pearl is the representative of all the happy moments I spent in the green paths our lawnmower made on the grass.

To experience again the exciting thrill when my first love took my hand in his and said he loved me, I have to take out a pearl which has faded slightly through the years. Happiness needs to be tended to, and because my childhood fancies have died, this little pearl has been slightly neglected, but definitely not forgotten.

Another one of the pearls of my life is the love that I feel for my cousin. To see his familiar face at six o'clock on a Monday evening, is like seeing heaven itself, for to me he is a friend forever, and friends are God's way to give us a small look into heaven. This pearl is lively and strong, because each happy moment I share with him gives it a coat of glistening happiness.

The newest pearl in my collection is one I shall not easily forget. It shines with the soft, mysterious happiness I experienced during the last week of the December holiday. Up till now, that had been the happiest week of my life. The mountains where we went hiking, greeted us with a friendly warmth that I had never experienced before and in the evening the blue velvet of the starlit sky protected us. The spirit of the veld vibrated on the breeze, and when the mist came up, it was like a soft, woollen blanket of love. One day I shall return with all the happy memories I have, for I lost my heart to those mountains.

My string of happiness is getting longer, heavier and more beautiful each day. Pearls get shinier the more you touch them, and so does happiness. The more I touch and think about the special moments in my life, the happier I am.

Lindy Murphy
Std. 9/7

'n Brief uit die bloute

Met 'n sug laat ek die armsvol inkopies op die kombuistafel val. Die telefoon lui, Linda kom grens-grens met haar "eina" nadergehard-loop, die reuk van verbrande kos trek iewers deur my besige-huisvrou-gedagtes. Dan... sien ek die brief, 'n byna-bekende handskrif wat lokkend my naam uitspel.

Soos 'n kind, oorgretig, vou ek die belofte-bladsye oop. Dan druk ek eers my neus tussen die papier in: kaneeltee, droë uie en gemmer slaan teen my herinneringe vas. "Liewe Katryn..." Net één mens het my

"Katryn" genoem: Liewe, liewe kleintyd-vriendin Magriet. Vergete is die aandete, die baba wat moet gebad word en 'n moeë man wat netnou sal tuiskom.

"Onthou jy nog Ouma San se huisie...?" Onthou ek nog Ouma San se huisie? Sal ek ooit die stokrose, mostuinpaadjies en honderde katte vergeet? En die boomhuis? — daar waar ons diepste geheime vandag vertel is en môre vergeet is, daar waar jy al die seerkry kon uithuil en Ouma se soetkoekies en appelkoeldrank al die wonde sag gemaak het. En die solderkamertjie — daar het ons by die venstertjie uitgelooer na die wisseling van die nuwe wonder — wonderdag, gekyk.

"Die vrugteboord staan nog daar," skryf sy. Vir ons was dit 'n oerwoud, waar ons verbeeldinge saam met takbokke, prinse en bere agter bome en rankers weggekruipt het. Die vyeboom in die een hoek was myne en die appelkoosboom aan die ander kant hare. En het dit nie vele kortstondige verdrietjies veroorsaak nie! Sy wou altyd saam met my op die vyetakke perdry, maar my reg op eiendom het dit nie toegelaat nie — totdat die appelkose ryp was... Dan het geen belofte van perdry in my boom, haar toegelaat om vir my één ryp appelkoos te gee nie. Maar saans het ons weer saam na Ouma se sprokies geluister en saam onder die donsige kombers ingekruip.

"Die huisie staan nou leeg..." Dié keer is my verbeelding nie groot genoeg nie. Ouma San se huisie sonder die reuk van varsgebakte brood, sonder die kerslig in die aande met badtyd? En liewe, liewe vriendin Magriet, waarheen het jou paadjies gewandel?

Daar was nie 'n terugstuuradres nie, maar dié aand het ek met opregtheid na my man se werksklagtes geluister en nie vir my kinders melk in die bed geneem omdat ek dit elke aand doen nie. Hierdie brief uit die bloute... liewe, liewe Magriet... maak my huis vir één dag weer 'n boomhuis.

Letitia van der Merwe
Std. 10/3

SOMS VERLANG EK SOMMER...

Wie het al ooit daardie vae hunkering, 'n seer ag-ek-wens-tog-gevoel ondervind? Sommige dae is hierdie gevoel onkeerbaar sterk

en borrel dit oorweldigend vanuit diep my binneste — soos 'n swaar vloed waarteen jy net magtelos kan veg.

Weinig mense is in staat om hierdie begrip te definieer. Verlang is per slot van sake 'n abstrakte begrip. My verlang is nie 'n uitvloeisel van 'n traumatiese belewenis nie. Maar tog... die gevoel is onmiskenbaar deel van my bestaan.

Hierdie gevoel van hunkering word gewoonlik voorafgegaan deur 'n reeks kenmerke wat onbetwisbaar soos 'n windkous of termometer die geleidelike styging van my gevoel aandui. Eers voel dit asof my hart saamtrek en styf teen my borskas vasgepen word. Dit word opgevolg deur 'n versnelling van my hartklop, en dan eindelijk die gevoel self: daardie gevoel van magtelosheid, 'n begeerte om jou hande onbeskaamd uit te steek en te reik na iets moois, iets wat naamloos is, maar tog bestaan.

Op 'n ander dag is ek weer vol bravade — sterk en gepantser teen alle gevoelens. As ek dan op só 'n dag aan my nietigheid en onsekerheid van die vorige dag dink, kom dit só belaglik voor dat ek dit summier verwerp en myself voorneem dat dit nooit weer sal gebeur nie.

Ek verwar egter nie 'n doodgewone verlange met my "ander" gevoel nie. Almal verlang tog na hulle ouers as hulle weg is — hierdie verlange kan ook manifesteer as 'n verlange na 'n plek. Ek verlang ook na die Karoo waar 'n mens die peperbome kan ruik en waar vaal bergspitse 'n gesprek met die son voer. Hierdie verlange is brandend soos die growwe wit sand tussen my tone op 'n agtermiddag waar die son gaan stilstaan het.

Bowe alles is my allesoorheersende verlange gesentreer om 'n Utopia van Volmaaktheid.

As hierdie gevoel stadig maar seker weer kop-intrek, en my gevoel van ontoereikendheid vervang met 'n maskerade van "ek-is-doodtevrede-dankie", — dan onttrek ek my traak-my-nieagtig en sê soos gewoonlik: "ag, soms verlang ek sommer..."

Melodie Nöthling
Std. 9/7

BEGRAFNIS

Stilte Doodse stilte.

Dit is net die toe graf en ek en die bome, die dennebome wat saam met my huil. Maar ek huil nie regtig meer nie. Nee, dit is leeg hier binne-in my. Leeg soos hierdie graf was voordat sy daarin neergelê is, leeg soos die wêreld gaan wees sonder 'n ma.

Die lug is grys, 'n grougrys wat my toevou in 'n ewige rou. Steeds is dit stil, 'n stilte wat knaag aan my siel en 'n koue gevoel wat sy intrek neem in my hart. Die ligte briesie pluk aan die hare langs my slaap. Ek vee dit weg en my hand is koud, baie koud.

Alleen is ek, soos 'n vreemdeling op 'n pad

na nêrens ... Die mense met hul vroom, hartseer gesigte is weg, lank reeds weg. Die handdrukke en trooswoorde wou nie help nie, nee, ek kón dit nie hoor nie, nie verstaan nie. Daar was net stilte-stilte en hierdie koue, doodse gevoel.

Vrae sonder antwoorde hang oral in my rond, soos vlermuise aan die dak van 'n grot: onderstebo vrae in die duisternis. "Huil" sê ek vir myself, "huil dat jy kan beter voel"; Má het altyd so gesê. Nee, nee huil kan ek nie, die trane het lank reeds opgedroog en loop voetpaadjies oor my marmerkoue wange.

My mond is droog en ek sluk hard aan die lastige knop in my keel. Ek kry koud, so bitterlik koud, maar ek kan nie loop nie, nie nêrens, nie óóit nie ...

Die verlepte blomblaartjies lê yl in my hand, yl soos die hare op 'n baie ou man se kop. Ek tree vorentoe en strooi die blaartjies oor die graf. 'n Laaste eerbetoning, 'n laaste terugblik. Hier is rus vir haar, en vir my?

Ek draai om en stap weg, al hoe verder. Weg van die graf, weg van die stilte en weg van die dood, met deurmekaar gedagtes ...

Dit is stil in die kraaines van my menswees. Dood-, doodstil ...

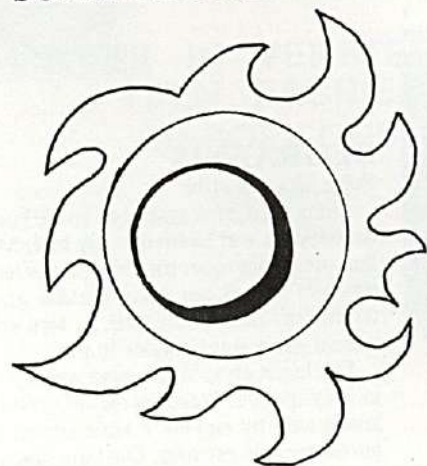
Adele Nelson
St. 9/4

PATROLLIE OP DIE GRENS

Stilte — Geluide. 'n Eentonige gezoem van goggas klink uit die stilte op. Stilte? Klam sweet rol teen my af, af, af. My hande is klam, klam van ... wie weet? Die gras tril in die hitte van die son. Die gezoem het opgehou — heeltemal opgehou. Om my daal daar kalmte neer ... In my word dit stil ...

Hilda Malan
St. 10/4

SONNIGE SUID-AFRIKA

Jy sal dit ook kan ervaar — daardie tinteling van warmte. Sal jy ...? Son: 'n helder son

bokant Tafelbaai; die son in 'n boere-ouma se hart; son in 'n kinderlaggie; son onder die son. Son wat oor wit stroke seesand spoel. Die strale streel oor woude, speel in die boomtoppe, kielie jou vel en sprinkel silwer in 'n druppel dood.

Suid-Afrika, sonnige Suid-Afrika, jy vul my hart!
Marina van Heerden
St. 10/2

ILLUSIE

Ek het jou gesien — 'n holgeryde cliché van blou oë en blonde hare. 'n Fors geboude liggaam, waarop die spiere soos kleintjies in 'n sandput speel. Ek het van jou gehou; ek wou jou hê.

Jy't my opgetel en gedra oor my poniestert — en — suiglekkerdae. Met jou hande het jy my tropiese eilande waar die son nooit ondergaan nie, vertel. Met intense oë het jy my na die melkweg laat reik — na jou.

Ek was voor 'n helder verligte winkelvender; jy die aanloklikheid, die weerkaatsing daarin.

Ek wou my hande na jou uitsteek, jou aanraak, jou vertel van my nuwe pienk rok met die wit kragie, maar ek kon nie ... jy't in 'n enkele oomblik verdwyn.

My hande het tastend na jou gesoek — jy was dan so mooi; so aanloklik en ek wou jou so bittergraag hê, maar keer op keer het my hande kennis gemaak met die harde glas van werklikheid.

Jy was 'n droom — 'n illusie — 'n dwaasheid.

Marlene Oosthuizen
St. 9/4

"My nagte is verskriklik. En die maan ryg 'n dun draadje deur my brein ..."

Dit is reeds donker — stikdonker. Dit is nag. Hoekom kan dit nie altyd dag wees nie?

Ek hou nie van die nag nie. Dit is verskriklik. Dit maak my bang. In die nag is ek alleen en dis jôu skuld — jy met jou mooi belofte. Jou belofte het donker geword, soos die nag. Jy is donker. Jy is die nag ...

Ek voel 'n verstikkende vrees in my opstoot as ek die donker instaar. Die bome is swart — alles is swart. Sal jy ook swart wees as jy kom? Sal ek jou herken of kom jy nie meer nie? Jy kom nie meer nie, né! Ek is reg en jy weet ek is reg.

Ek sluit my hande om my keel. Ek is bang. Dit is nag en jy kom nie. Jy sou ook nie gekom het as dit dag was nie. Ek het nou nog jou brief. Die papier het al vergeel — nie van die ouderdom nie, maar van die baie vashou.

Ek huil nie meer nie. Dit is net die vrees en die nag wat oorgebly het. Dit is 'n vrees vir eensaamheid. Hoekom het jy my alleen gelaat? Wat het jou besiel?

Hoekom is jy dood? Hoekom het jy my dit in 'n brief laat weet? Jy kon self vir my kom sê het. Ek sou verstaan het — ek sôu mos ...

Ek onthou dit nog so goed. Dit was nag toe jy moes weggaan. Ek was bang vir die nag en vir die weggaan. Het jy geweet dat jy nooit weer sou terugkom nie?

Dit was nag toe ek die brief ontvang het.

Ek moet die herinneringe vergeet, maar ek kan nie. Die maan ryg 'n dun draadje van onthou deur my brein. Onthou is elektrisiteit en die draadje skok my brein. Dis 'n helse pyn. Verstaan jy?

My hande sweet en ek plaas hulle teen die koel glas van die ruit. Ek voel soos 'n gevangene. Ek is ook een. Hier sit ek in hierdie plek. Weet jy wat dit is? Ek sal jou sê, dis 'n malhuis. Stel jou voor: jou vrou in 'n gestig — 'n plek vir mal mense.

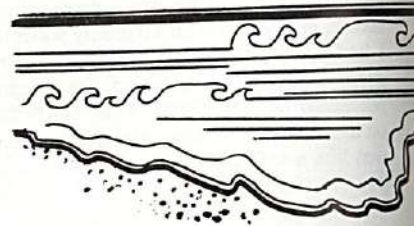
Alles is jou skuld. Ons kon gelukkig gewees het, maar toe sterf jy. Hoe kon jy dit aan my doen? Jy moenie jou kop wegdraai en ek met jou praat nie. Ek sal jou klap.

My naels sak weg in die sagte vel van my nek. My hande word warm. Dit bloei maar altyd so. My nek is swart van die kneu-plekke. Ek sê vir hulle dis jy wat my so wurg, ek is bang. Sê nou ek gaan ook dood?

Dit is die nag wat my sô maak. Dit is verskriklik! Ek wil weggom — dit is die nag en hierdie plek. Dit is nie goed vir my nie. Jy kan mos sien, jy is darem nog nie blind nie — nee, dood.

My nagte is verskriklik en die maan ryg 'n dun draadje deur my brein ...
Ina Olivier
St. 10/4

Langs die see

See

Fyn seesand sing droewig die lied van 'n oorsprong in die geheime konkels van die skulp; bêre dit veilig vir die verlange in die betonnagmerrie.

Oermoeder van alles wag rustig. Die kalmte haat van wêreld word saggies uitgedoof deur die moederlike. Soos seewater oor sand ...

'n Enkele seemeeu sweef soos 'n vrye siel bo die kalm seelougroen waters. Geen mens pla hom nie.

Water

Seewater vloei fynblou en witskuim oor die een skulp. Net een skulp. Ver op die strand is nog drie.

'n Ster. Rooibruin seester speel ligte nader. 'n entjie terug; dan weer nader.

In 'n kristalpoel oog 'n vissie. Vasgekeerde water teen my voete en hoor die geruis van die branders. 'n Aangename soutsmaak prikkel my tong. Ek gaan lê lui, met geslote oë, teen 'n rots. Ek lê net en dink. Ek kan maar rus, want hier is rus ...

"Kom, kom, woon by ons", lok hulle. Ewig.
Marina van Heerden
St. 10/2

Vrede

Nader en weg. Nader en weg. Nader en weg. Bruin, groen en wit golwe speel saggies uittartend. Speel direk met die siel. hunkering, die vryheid.

Op die einder is dit grys. Waar water

bo en water van onder mekaar ontmoet is dit lewensgrys, doodsgrys.

Langs die see ... maar nie deel nie.

Langs die see.
Pieter Snyman
St. 10/4

Gebed

O Vader, louter my woorde met U waardigheid

louter my woorde in die smeltkroes van U aarde,

suiver dit sewentig maal sewe laat my woorde vol wees net van U.

Maak asseblief my woorde volmaak, ek vra net dit,

net dit maak saak.
Marlise Marais
St. 7/7

Hier is rus

Rus ... Wat is rus? Het rus al by jou kom afhaal en op jou voorstoep kom rus?

Ek sit op die rusbank in my woonkamer en kyk niksien om my rond. My oog val op 'n olieverskildertye van myself. Ek onthou nog hoe die ou Indiër dit met 'n tevrede glimlag om sy mond gesit en verf het. Hy het die ekstra paar sente maar tog te graag verwelkom en het vir my 'n vrolike deuntjie gefluit. Dit is egter my gesigsuitdrukking wat my opval. Dis 'n prentjie wat net ek kan lees.

Ek sien die uitdrukking in my oë en die spore om my mond. Spore, wat die moderne stad — in sy dolle vaart na niks — op my gesig getrek het.

Ek sien 'n ander portret. Dit is een van die "ek", binne-in my. My droomwêreld neem my aan die hand en lei my na 'n ander omgewing. Dit is waarna ek hunker. Hier is rus ...

Ek stap deur groen woude, slegs 'n figuur, 'n wese, met 'n rugsak op my rug. Naam en titel maak nie saak nie: die onbesorgdheid en vryheid van die natuur verdring dit, tot verby die horison. Die wind praat met my en speel teregend met die los krulle van my hare. Die son sif deur die kombes van blare en takke en verlig die grond. My hart voel lig as ek die ongeskondenheid van die natuur intuig.

My voete dra my, maar ek weet self nie waarheen nie. Ek wil net loop en loop, ver na daardie êrens tussen nêrens. Ek kom op die kruis van 'n bult en sien die wonderlike voor my lê, 'n afgesonderde strandjie.

Ek hardloop ligvoets met die kronkel-paadjie af wat na onder lei. Ek voel die koel water teen my voete en hoor die geruis van die branders. 'n Aangename soutsmaak prikkel my tong. Ek gaan lê lui, met geslote oë, teen 'n rots. Ek lê net en dink. Ek kan maar rus, want hier is rus ...

Hier is rus. By God is daar altyd rus.
Christine Audi
St. 9/4

Die murasie

Afgeëts teen die rookblou lug: net 'n murasie, vuurskoon gewas deur storms.

Dit was mooi, té mooi om werklik te besef hoe mooi dit was. Die lug was blou. Jy het gekom — 'n ligte wolkie wat my sagkens toegevoeg het, my beskerm en met teerheid gekoester het. Liefde het ek gesien, naaktskaam daaraan geraak. Die son was my strandbal — 'n stil getuie van my bruisende geluk.

Marina van Heerden
St. 10/2

Hier is rus

Aangename kennis, ou wêreld! Ek is Tony. Sommer net Tony. Weet julle, ek was 'n dwelmsmokkaar. Hulle noem die mense 'n "pusher". Dit was 'n opwindende werkie, altyd dieselfde. Jy ry ver om die "stuff" te gaan haal, lewer dit by die betrokke persoon of persone af — en daar gaan jy met jou geld. Dit is doodeenvoudig. Dit is 'n duiwel wat van jou besit neem, dié dwelms. Ek het dit natuurlik nie self gebruik nie. Nôôit nie.

Een nag was ek weer op pad met die dwelms; op pad na hulle bestemming. Al wat ek kan onthou, is dat ek uitgeval het nadat die motor teen die heuwel afgerol het. Maar ek het gelewe. Verstaan mense, gelewe!

Ek was ver van die huis af, en ek moes stap. Ek het begin stap. Terwyl ek sô hulp gesoek het, het iets binne-in my geknaag. "Is dit lekker, Tony? Is dit lekker om mense van gif te voorsien? Is dit lekker om altyd die polisie op jou spoor te hê?"

Ja mense, is dit lekker?

Ek moet miskien noem dat ek nie vreeslik sin in godsdienis gehad het nie. Daarvoor het ek 'n duiwelse vrees gehad. Van die Bybel en God het ek al gehoor, maar nie geleuier nie. Ek het nie eens 'n Bybel besit nie.

Soos die gelukkiggodin dit wou gehad het, klop ek toe juis by 'n pastoor se huis aan. Dié het my slaapplek aangebied, en iets te ete. Daardie aand was jeugaand en ek moes dit bywoon. Verbeel jou, ek, Tony, in 'n Bybelklas?

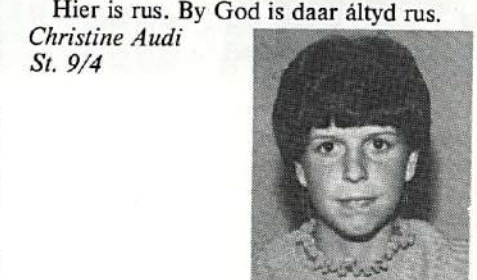
In my bed daardie aand het agt spesifieke woorde deur my kop gemaak. "Kyk, Ek staan by die deur en ek klop" ... Klop? My gedagtes het verder gedwaal. Na Jesus aan die kruishout. Sy lyding, Sy dood. Alles, net vir my. Klop, klop, klop. Ek het gedink ek verbeel my, maar nog duideliker het dit gekom. Klóp, klóp, klóp.

Ek kan vir niemand beskryf watter hel ek daardie nag deurgemaak het nie. Ek het gekruip, gebid en gehuil.

En die deur oopgemaak ...

Dit was onbeskryflik. Die ongelooflike vrede in my hart. Hémelse vrede. Ek het net geweet: Ek is vergewe; my soeke na iets het tot ruste gekom. Ek het op die verkeerde manier gesoek, maar het uiteindelik algehele rus gevind.

Hier is rus. By God is daar altyd rus.
Christine Audi
St. 9/4

Die murasie

Afgeëts teen die rookblou lug: net 'n murasie, vuurskoon gewas deur storms.

Dit was mooi, té mooi om werklik te besef hoe mooi dit was. Die lug was blou. Jy het gekom — 'n ligte wolkie wat my sagkens toegevoeg het, my beskerm en met teerheid gekoester het. Liefde het ek gesien, naaktskaam daaraan geraak. Die son was my strandbal — 'n stil getuie van my bruisende geluk.

Ek het gegee, jy het geneem. Jy het meer gevra en ek het meer en meer gegee — myself. ... alles. Die ligte wolkie het gegroei en groter geword. Dit het alles uit my geneem. Ek het kleiner geword, maar en uitgeeteer. Jou het ek sien sterker word, nogtans was dit reg: ek het jou liefgehad.

Die wit het verdonker — dit het grys geword, swart. Jy het alles van my afgebreek en dit met jou saamgeneem. Die mooiste los steentjies het jy laat val. Wat vir my so kosbaar was, was nie belangrik genoeg vir jou om te bewaar nie. Jy het geswel en die werklikheid met groot druppels op my laat neerval. My persoon, my liggaam, gedagtes en beeld het jy afgewas. Net die grys-wit bene van die murasie het oorgebly.

Winterblare skarrel doelloos deur die lêe kamers van my bestaan. Ek is gevangene — alleen in my eie murasie.

Die murasie het jy my gegun. Eendag sal jy terugkom en ook dit probeer afbreek ...

gelykmaak ... opbou.

Ilze Lourens
St. 9/4

Vreemdelinge op die pad

Almal van ons loop die lewenspad. Sommiges loop op die breë weg, ander op die smal weg — maar almal loop. Sommiges kruip, ander strompel, ander hardloop, spring of gly ente — maar almal vorder.

Op dié pad loop almal bekendes raak. Bekendes?

Die giggelende dogter in die klas, wat jou so irriteer, is 'n goeie voorbeeld. Haar giggels is dalk 'n masker vir haar dronk-lap-pa. Die giggels is droë, rou snikke in 'n verwronge vorm. Sý was tot nou toe 'n vreemdeling.

Daardie "breker" met sy vuilbekkigheid — tot sý maats bloos soms. Elke kras woord moet vir hom die balans vorm met sy swakkeling-vader wat nou al drie jaar lank nie werk het nie. Sy omstandighede het hom 'n vreemdeling gemaak.

Die stil, teruggetrokke meisie, wat nie met ander mense meng nie, haarself nie "oopmaak" vir geselskap nie, wat "toe" is — is "geslote" omdat haar ma se goedkoop "oopheid" haar walg. Alhoewel haar naam en adres bekend is, is sy 'n vreemdeling op die pad.

Die onderwyseres wie se gesig sô grimeer is dat jy wonder watter modetydskrif sy beetgeghad het. Smeer sy nie maar net die swart kringe om haar oë toe nie? Haar blink oë, is dit van lewendigheid, of is dit blink van trane? Vreemdelinge doen soms vreemde dinge!

Verstaan regters dit as misdadigers getuig dat hulle siek en sat was vir skynheilige omstandighede? Die voorree van goeie en gelukkige huislike toestande, heerlike en hemels, wat eintlik 'n helse straf is, veroorsaak pyn. Teleurstelling, konflik, trane verwyrt en smart vier hoogty. Hiérdie vreemdelinge word dikwels as gevolg van hulle omstandighede uitgebuit deur oënskynlike liefdesorganisasies en nuuskierige liefdadigers.

Dikwels verstaan ons nie wanneer vreemdelinge — soms bekende vreemdelinge —

ONS VERVOER VERPAK VERSEKER STOOR en VERSKEEP

Republiek, SWA en Wêreldwyd

Von Wielichstraat 67
Pretoria-Wes

wraak neem nie. Die wraak was wroeging...
die wroeging, wrywing.
Sien ons die vreemde sy van die
vreemdelinge op die pad raak? Ken ons die
anderkant van die bekende gesig, die
binnkant van die gedagte woonplek?

"Behandel geen vreemd'ling
onverskillig of suur nie,
want jy weet nie of God
dalk 'n vriend vir jou stuur nie."
Engelette Joubert
St. 10/3

Langs die see

'n Lig loer oor die horison en verdring die
duisternis. Die eerste goue sonstrale verskyn
skaam-skaam in die lug. Die lug word 'n
kleureskouspel en 'n voël fluit skril om die
nuwe dag aan te kondig. Die son gooi goue
stroke oor die seesand en verkleur die
skuimende branders soos 'n reënboog. Nog
'n dag langs die see begin. Die see: bron van
vermaak, daaglikse brood, hartseer lfenis...

Die ou vissermanne is al van vroeg af op
en werskaf met hulle skuie. Hulle wil reeds
vroeg op see wees want dan "lewe" die visse
mos nog. Met 'n koffiekannetjie, toebroodjies
en visgereedskap kry hulle dan ook koers -
see se kant toe. Later sal die vissers terugkom
met skuie belaaie met vis. Glibberige visse
met blink-nat lywe spring dan rond en bont
om die visser se hande te ontglip. Indiervrouens met geel tande en verbleekte
kopdoeke neem dankbaar en glimlaggend die
mandnote aan. Vanaand sal die vissers weer
met hul skuie uitgaan terwyl hul vrouens met
kommer in hul harte geboesem, die weer en
horlosie sal dophou.

Die son skuif nog 'n entjie hoër op en
glimlag warm as die duisende vakansie-
gangers na die strand stroom. Wat is 'n
vakansie dan, as mens nie by die see kan
wees nie? Almal is belaaie met sonsambrele,
handdoeke, balle en kosmandjies. Die
kindertjies los hul emmertjies en grafies net
daar en draf ligvoets na die aanloklike water.
Hulle skater dit uit van plesier met die eerste
aanraking van die koue soutwater en giggel
opgewonde as hul al dieper in die sand
wagsak met die wegtrek van die water.

Die seuntjies en dogtertjies speel vir ure
langs die waterpoelletjies in die rotse. Klein
trappies hardloop skeef-skeef, sku weg vir
die mense en kruip weg tussen die rotse.
Skole gestrepte en gevlekte vissies swem
oral in die groter poele rond terwyl talle
seuntjies rats met 'n gaasnet probeer om net
enietjie te vang. Klein dogtertjies met goue
trulhaartjies soek onverpoosd na skulpies en
lag kloklaggies as die anemone vies terugtrek
as jy aan hulle raak.

Almal is in 'n vakansieluim en doen mee
aan al wat daar te doen is. Wedstryde vir die
mooiste sandkastele, of die hoogste toring en
tot 'n boeresport word gehou. Selfs Oupa
spring in 'n sak tot by die eindpunt! 'n Jong
Indiertjie, met 'n pet wat skeef oor sy ore lê,
loop oral en fluit en flikflooi. "Ice Cream,
Chips, Peanuts..." Later, gaan almal weer
streep-streep terug.

Dit is heerlik om langs die see te sit en net
die skree van 'n seemeu en die geklots van
die branders te hoor. Die see: partymaal is hy
blou, soms groen, dan rustig en dan weer

onstuimig. Die mens se hart sal altyd roep na
die see - die wonderlike.

Marina van Heerden
St. 10/2

Vroegaand in die stad!

'n Ystervoël het 'n wye boog in die lug
gemaak en sy blink glans het ver agter die
klipsteenpilare verdwyn. 'n Robot het sy oog
geknip en skares het verward oor die pad
geflits. Motors het doelloos inmekaar gewee
n verward later weer uitgerafel... dit was
vroegaand in die stad!!

Die newels van die nag was met rooi kryt
ingekleur en die hemelruim het gebrand.
Neonligte het van ver saam met die
kloppende pols van die stad gedans terwyl
daar hoog in die hemel 'n eensame ster
verskiet het.

'n Swerwer op soek na die verlossing van
'n 'goudfontein', het tussen die vaal
klipsteenkastele voetspore op dowwe paad-
jies gesaai. Self het hy die warm tartende
asem van die koue herfswinde nie gevoel nie,
want in sy are het die nuwe emosie van 'n
onversadigbare, grenslose hebsug geklop.

Maar saans as 'n ou swart robot deur sy
kamervenster sy oë moeg en tam gesluit het
en sy skaduwee die vuil wit muur van die
swerwerskluis bont geverf het, het die
eensame swerwer terug verlang na die
brokkie son in sy verlate vlaktes van vrede.
Die jubellied van sy lewenskrag het geswyg
en die skraal vinger van haat het stewig om sy
hart geklem, sodat dit onverstaanbaar dof
geklop het. Die gejaagde oorlogsdans het sy
siel in die diepste draaikolk van tyd en smart
gewerp. Vroegaande het hy langs die grys-wit
paaie gesit met die warm glas vol geheime
wat sy sielesmart gevoed het. Verskrik het hy
dan telkens teruggediens as hy motorbande
gesien patrone uitdruk het op die teer, want
bang was hy vir die verwerpe lewenspatroon
wat hy self uitgegraefer het. Hy het saam
gemaal en diep weggesink in die eeu wat
swanger was van gevaar.

Maar een vroegaand het hy ouder-
gewoonte langs die ou grys-wit pad gesit en
swygend gesels met die leë dieptes van die
grysgrou nag en het toe vir die laaste keer die
westerkim geel sien bloos. Sy krom liggaam
het stil verslap en die warm glas van sy
lewensvoedsel het vir die eerste keer koud
geword!!

'n Ystervoël het weer 'n wye boog in die
lug gemaak en sy blink glans het ver agter die
klipsteenpilare verdwyn. 'n Robot het weer
sy oog geknip en weer eens het skares
verward oor die pad geflits, elkeen toegedraai
in sy eie draaikolk van tyd en smart... en dit
was vroegaand in die stad!!

Christina Nel
st. 9/5

Die gas

Welkom... nee, jy is nie welkom nie. Jy is
my gas, maar jy is nie welkom nie. Jy kom net
wanneer jy wil; ek nooi jou nooit. Ek wens jy
wil weggaan; vir altyd...

Jou oë staan nikssende na my, maar ek
weet jy sien alles, ek weet jy weet alles. Jy
volg my deur die leë vertrekke van my
woning. Alles wat ek doen, neem jy waar en
onthou jy, sodat jy môre daarmee kan koggel.
En hoeveel plesier put jy nie daaruit nie. Jou
krag lê in my swaakheid. Soos 'n parasiet suig
jy jou vol uit my lewe uit.

En môre, oormôre, dan besoek jy my dalk
weer. Dan koggel jy my oor dit wat ek vandag
gedoen het. Hoe moet ek weet? Hoe moet ek
weet waarvan ek môre moet rekenskap gee,
wat jy môre van my gaan eis? Jy vra te veel
van my. Jy is onwelkom.

As ek maar net by jou kon verbykyk. Ek
wil kyk na alles wat agter jou lê. As ek dit
maar net kon bereik. Maar jy laat my nie toe
om te lêwe nie. Jy sê dit is vleeslike genot:
sonde. Tog smag ek na alles wat buite my
bereik is, soos 'n kind na die lekkergoed aan
die anderkant van die winkelveenster.

Miskien is jy reg, miskien moet ek met jou
bevriend raak. 'n Gas wat my van die kwade
wil weghou, is miskien die moeite werd om na
my huis te nooi. Miskien moet ek my lewe jôu
lewe maak. Miskien...

Mona-Liza Aveling
St. 10/2

Ek het gedink

Onderwyl hy sy rugsak pak, kyk Kobus kort-
kort na die kombuishorlosie op die swart en
wit blokke van die tafeloortreksel. Die
kombuisdinge staan betrap in die skerp lig
van die lig, die slaap sit nog in hulle, soos in
hom.

Hy wonder oor slaap, miskien is dit die
niksseggende gedagtes wat sy brein se kern
aan die slaap sus. Hoe meer hy beur om
perspektief te kry, hoe meer beangs word hy.
... daarom moet hy dink voor die son
kliplangs spring.

Buite skuif die lug al oop, wyfelend maar
tog! Koel voel hy die lug se asem deur die
venster, miskien die laaste, want vandag
verruil hy sy vryheid. Die donker suig en
dwing hom blindelings terug - gevangene uit
marmar.

Hy sal eers vlug na waar die son is - aan
die einde van die donker gang. Dalk wag die
lig hom in en dan sal slegs vreugde sy grys
uitstyg verlig.

Nou verruil hy sy ou lewe wat slegs as
herinnering oorbly, tye van destyds, vir die
ruimte. Ver skiet hy in, hy tol, hy draai en
proe dit.

Salig is dit in hom en vry. Jeug was daar
nie vir hom nie, hy was toegespyker en
bedremmeld maar nou is hy jonk - tot die pyn
hom gryp, opskroef en buig.

So kry ek hom, met oopgesperde oë,
sjokolade oë - met pupille wyd. Die pakkie

dwelms versigtig onder die stoelootreksel ingedruk. Krom sit hy daar met sy rugsak skuins langs hom – meteens verlate!

Trane brand in my oë, en angs gryp my, verwurg my. Miskien was hy nou gelukkig en dalk is dit die rede vir die lag om sy mond wat soos rygsplooitjies 'n opwaartse buiging vorm. Lig kom deur die hortjiesvenster op die kombuisdinge wat hulle laat skitter en glimlag – dalk soos Hemel, maar ek kniel vir hom tot alles in my gees ook lig is maar my oë bly dood!

Liza Horn
St. 7/1

Droogte in my wêreld

Die son breek in die ooste oor verafgeleë koppies, sy strale rooi en alreeds byna verterend. Die stofwolke speel al resiesjaag oor die sinkgeboue. Die stank van dooie karkasse hang swaar oor die werf en kom tart my neusgate. Die koei met die uitsteekribbes, stywe pote en glasblink oë lê oopbek vir my en loer, smekend, half verwytdend.

Ek tuur na bo en knip my oë. Die son hang onverbiddelik en turend oor my werf. Dis rooi soos bloed en half tartend maak dit patroontjies teen die horison. Die sand waai in my oë en mond, ek stik en worstel met 'n hoesbui. Alles lyk soveel groter, magtiger en sterker as ek. So asof dit alles daar is om my te herinner aan my onbenulligheid.

En in my hart? Wat gaan hierbinne aan? Verwyd of smekende gebed? Ek weet nie – beslis nie hoop nie. Eintlik nie iets nie, net niks en leeg en moeg, baie moeg. Alles net leeg, hitte, karkasse en stank.

Die son sak in die weste en verkleur vir oulaas die koppies met oranje en pienk. Die wind is nog nie lus om te gaan lê nie en skop my maar weer vol stof.

Alles maar net om môre aan te gaan soos gister en vandag. Alles laggende oor die droogte en my nood.

Ag, laat Gods water maar oor Gods akker loop. Maar watter water en wie se akker? Net stof en hitte en droogte ...
Marinda Claasen
St. 7/7

Gebed van Judas Iskariot

Toe ek geroepe was Here, het ek U sonder huiwering en teëstribbeling gevolg. Was die Verlosser van Israel, my persoonlike Verlosser, die een wat my uit die gespuis sou uitlig, my persoon aansien sou gee? Vir ewig sou ek U dien, verlosser van my persoon.

Ek was 'n goeie Jood; iemand wat hom nie deur hoereerders sou laat verlei nie, een wat nie nagelaat het om sy tiendes te gee nie. Maar U, U het U opgehou met onsedelikes. Tollenaar en sondaar, uitbouter en mede Jood, was u vriend! Menigmaal het hulle U gehuisves en het U aan hulle tafels gesit.

Tog, Here, ek het U nie verlaat nie – al het ek my op die agtergrond gehou – ek het U blindelings gevolg.

Uiteindelik het ek U leer ken vir wie U werklik was, 'n Swakkeling, Verkondiger van die "liefdesboudskap". Nie liefde vir medemens nie – maar vir tollenaar en Romein – vir die onderdrukker! Hoe kon ek my met U vereenselwig?

Sou U van my 'n Petrus-man van rots- of 'n Johannes-dissipel van liefde-gemaak het, sou dit dan nie anders gewees het nie? Nee! U het my die geldbeurs gegee. In die toekoms sal ek seker as 'n gulsige met sluwe oë geteken word – met die geldbeurs onder my arm. Tog, my posisie was een van vertroue! Wie sal dan 'n geldbeurs aan 'n jakkals toevertrou?

Al die tyd, Here, het U geweet ek sou U verrai. U het my nooit gewaarsku nie. U het my nooit 'n Satan genoem nie. Ek het net altyd in U Liefde vasgekyk.

Waar was U Liefde dan tog die dag aan tafel? Hoekom het U my nie teruggehou nie? Petrus, Johannes, Andréas, Jakobus, hulle wat kil en sonder medelye teen U was by die tuin, hulle vind genade en vergifnis, maar ek – Judas-die-mens, nie die bedrieër nie – wat van my? U het my verrai, U het my vervloek, daarom het ek U – Seun van God verrai!

(Judas neem die dertig silwerstukke en smyt dit voor die altaar, en die geluid van 'n tou wat ruk – amen op sy gebed.)
Ockert Wessels
St. 10/3

“O die oggendstond op 'n boereplaas!”

Dit is die hartjie van die Laeveld. Dit is vroeg, baie, bitter vroeg in die oggend. Die eerste teken van 'n nuwe dag is die ligte rooi gloed in die donker hemel oor die heuweltoppe.

Die wêreld is stil – bykans onnatuurlik stil. Die werkers van die duisternis en die heersers van die nag het hulle bedrywighede gestaak, terwyl dié wat meer van die dag hou, nog nie begin roer het nie.

Stadig maar seker rys 'n rooi bal bo die horison uit, stuur hy sy strale soos voelers uit om die donker wêreld te betas en te ontdek. Sy lig bring verligting aan baie wat sku is vir die duister. Sy strale vang die fris dou-druppels op die gras en blare. 'n Reënboog ontspring as hulle weerkaats word van blommetjies. 'n Wonderwêreld ontvou in die vlaktes!

Die lug is helder en vars. So 'n eidelose teenstelling met die rook en bedompigheid waarin ons hier in die stad soggens ontwaak. Op die plaas word die skape uitgejaag, die koeie gemelk, Oupa steek sy pyp op en sluk sy vierde koppie koffie, terwyl ek, nog half aan die slaap, moet opspring, aantrek en die res van die dag moet haas om amper betyds te wees. Hier is geen tyd om die oggend te geniet nie.

Somtyds, so tussen die gewoel en gewerskaf, verlang 'n mens darem baie na die oggendstond op 'n boereplaas!
Gerrit Veldhuizen
St. 8/4

Ons is mos broers

Misterieus? Nee, majestueus! Dit is die nag, hier is ek! Ek is 'n voël, 'n blaar, 'n veer, die wind ... 'n klip. Ek val. Die aarde trek my aan. Ek is swaar.

My jas is oud en vuil. Ek voel die hongerpyne aan my knaag – dreig om my in te sluk en te verslind.

Help my! Jy is mos my broer, onthou jy nog? Het my broer dan te goed geword vir my? Seker. Ek is mos 'n skande en alles wat ek aanraak, word met skande bevek. Gee seep kan dit was nie. Dalk die seep van vergifnis, ou Broer?

Jou kasteel is aardsgoed, man, dit keer jou stof terug. Só het ons mos in die Sondagskool geleer. Jy het altyd al die vrae beantwoord – jy was mos 'n ster. En nou skitter jy maar net voort. Jy vergeet van die stof ...

Jou dwaas!
Die son verf jou rykdom met goud, maar die son gaan onder ... Dit word donker. Die nag sluk jou rykdom in.

Ons is mos broers – waar is jou broederliefde nou? Bestaan dit net vir ons? Dominee? “O, Dominee, ek gee elke maand my tiende plus 'n donasie of twee. Ek is elke Sondag in die kerk – die voorste ry, Dominee weet mos ...” Jy het nes Pa geword.

My hande bewe. Net 'n rand, dié al wat ek vra – nie eers 'n tiende nie. Net 'n bietjie om jou broer se dors te verlig. Net 'n bietjie ...

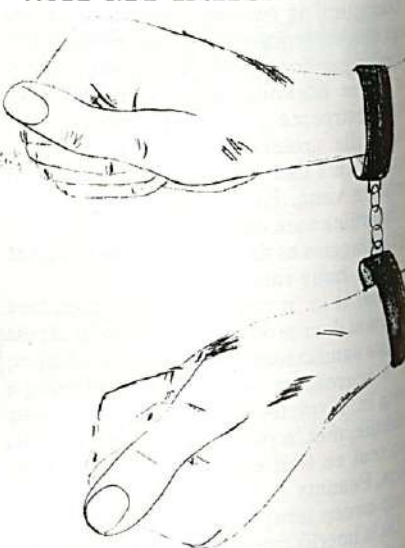
Ek was maar altyd die “slegte seun” van die buurt. Vyf jaar in 'n verbeteringskool sewe jaar in die tronk ... Maar dit was vir jou wat die mense jammer gekry het. Jy het die aalmoese ontvang en die troos – Ek het niks gekry nie, nie eers 'n vuil kyk nie.

Jy het met my meisie getrou. Jou mooi beloftetjies ... Hel, maar jy is darem skynheilig, né!

Maar moenie bekommer nie, Bróer! Ons is mos broers, daarom sal ek jou maar vergewe. Jy skuld my niks. Al wat ek vra is 'n rand, want ek is dors ...

Hoor jy, Christen, jou naaste het dors ...
Ina Olivier
St. 10/4

MURE VAN DIE LEWE WAT MY INHOK

Ek is vry!
Die wind gooi my op – bo die boomtoppe, bo die berge ... op ... op ... op. Ek sweel ...

die. Ek spreik my vlerke en ry op die wind se rug. My liggaam het die stryd verloor. Here, hier is ek! Ek is 'n voël, 'n blaar, 'n veer, die wind ... 'n klip. Ek val. Die aarde trek my aan. Ek is swaar.

Los my uit!
Ek verdrink. Die wolke versmoor my. Ek beurt boontoe maar is soos 'n klip wat val, af ... af ... af deur die donkerte. Ek kan nie asemhaal nie. Gee my lug. Boontoe! Boontoe!

Ek word ingehok. Hul liefde versmoor my. Ek wil wegkom! “Wat makeer, my kind? Ons het jou dan so lief. Hou jy nie daarvan as ek jou soen nie? Is jy nie lief vir jou mammi en pappi nie ...?” Die aarde trek my aan.

Dit omhels my.
Los my uit!
Ek wil weer vlieg. Ek wil vry wees. Ek smag na die son, die sterre, die maan. Die wind ruk weer boontoe. Asseblief! Neem my saam.

'n Paar warm arms word om my geslaan. Boei! Ek probeer dit wegstoot; probeer ontsnap. Tevergeefs ...

Die sagte stem streel my. Lafenis. My gedagtes keer terug aarde toe. Die wind bedaar om uiteindelik te gaan lê. Die wind: 'n grommende dier wat sy volgende kans af wag – stilletjies, skelmpies. Warmte, liefde – bekende dinge – omhels my.

Ek is veilig.
Lisa Picard
St. 8/1

As ek saans in my bed lê, dan luister ek

As ek saans in my bed lê, dan luister ek na die geluide as my ouers aanstalles maak om te gaan slaap. Ek luister na die stilword van die huis.

Wanneer die huis stil is en almal rustig geword het, luister ek na die donker, my vriend: die vriend wat sy arms om my vou en my beskerm teen die lewe vir 'n kort tydjie; die vriend wat my beskerm teen myself, teen my vriende en teen hartseer en pyn; die vriend wat my vertel dat ek vir 'n rukkie kan vergeet en my dan laat vergeet in slaap.

Ek luister na my vriend, soms ook 'n vyand, die wind. Saggies vertel hy my deur die geritsel van die blare dat ek maar kan slaap, hy is daar as vriend en sal na my omsien totdat die son weer oor hierdie deel van die wêreld glimlag. Die wind sus my en saam met die blare sing hy vir my 'n wiegeliedjie. Saam met die wiegeliedjie se klank weet ek dat die wind 'n wapenstilstand het. Ander kere as hy kwaad is en stormagtig met my baklei, glimlag ek en luister na die huis.

Die huis met sy mure wat al vir 'n hele paar jaar beskerm dit wat in haar is, is my skans en wegruiplek. Die stil sterk mure wat my beskerm, teen die wind, wanneer hy kwaad

is, sê aan my “slaap, ek staan vannag en môre en oormôre en altyd sal ek vir jou bly staan. Krag is daar nog baie in my fondasies om regop te bly vir jou, jou susters, jou ouers en jou vriende. Ek sal jou beskerm teen wind en reën en ek sal vir jou die son se vreugde laat sien deur my vensters. Slaap maar, ek staan wag ...”

Ek luister na die voorwerpe in my kamer wat my hartsgeheime met my deel. Ek het al baie teen die voorwerpe uitgevaar omdat die lewe onregverdig is en soveel pyn veroorsaak. Aan hulle het ek vertel van die wonder en vreugde wat die lewe soms bied. Aan hulle het ek vertel van probleme en oplossings, pyn en lag, begin en einde, die lewe en dood. Aan hulle het ek vertel van liefde en haat, van my vernederings en oorwinnings. Ek luister na hoe hulle my gerusstel dat my geheime veilig is.

Net voor die slaap my oorval, luister ek na die stem van my gedagtes. Ek verval in 'n wêreld van drome en ideale. Ek luister na die stem van die jong kind in my wat sê eendag gaan ek mooi en goed wees omdat die lewe mooi en goed is. Ek raak dan aan die slaap en droom van skyn of is dit dalk werklikheid ...
Ingrid Plug
St. 10/2

Lied van liefde

Soos 'n “nootjie” in 'n melodie, was ek saamgevoeg in die skoonste harmonie, die dag toe ek so afhanklik van die ander nootjies rondom my hier op die aarde geplaas was.

Maar soos die note van 'n waardevolle ou klavier na baie jare van wonderlike samespel vervals, het ek ook vals geword. Ek was 'n vals noot in “Sy Meesterswerk.” Soos daardie ou klavier, sou ek weer gestem moes word om daardie “vreugdevolle-met-soms-’n-tikkie-hartseer-in-klanke” te ondervind.

Ek is ook so gestem, met instrumente van vrede, liefde en geluk. In my nootjie bly daar nou slegs 'n helder dankbare klank oor, soos daardie dag toe God sy “Lied van Liefde” gekomponeer het.
Esmarie Nieman
St. 7/7

Die vere maak die voël

Kantjies, valle en frille! Klein dogtertjies se droom. Onthou jy daardie kort rokies en valletjiesbroekies wat onnutsig sy verskyning maak? Dogtertjies – dierbare goetjies met rosige armpies en 'n mondjie wat graag soen. Die eerste idioom wat jy kan onthou: “Die vere maak die voël!” Ma het dit keer op keer, oor en oor herhaal. “Onthou dit, kindlief, onthou dit!”

Selfstandig, volwasse! Diep in jou kas van herinneringe word daardie kantjies en valletjies weggebêre. Harde denims, onvroulike hempies het oorwin! Ons wil mos

saam met die mans werk! Ons vroulikheid word egter oorboord gegooi en hardhandig wil ons daardie dae, van kantjies en vroulike elegansie nek omdraai. Die manlike vroue-modes se oorwinningsvaandel wapper oor die modewêreld. In pronkerige klere dos ons ons uit, of altans so dink ons. Vanaf manelle van ouds soos voëls (mannetjies) in hul pakkies met wit borsies voor broeityd! Eva waar is tog maar net jou vyeblare!?

Madeleen Smit
St. 7/4

“Wat sing die see?
Wat kla die wind?
Wat roep die meeu?
Wat snik die hart?
aaneen
alleen?”

“Want ons weet dat die hele skepping tesame sug en tesame in barendsnoed is tot nou toe.”

Wat sing jy so see? Dit is 'n lied van die skepping, 'n lied van vrae. Vrae uit die ongekende dieptes van jou hart. Moet nie vir my vra nie, ek staan hier op die wit soom van jou maagdelike onsekerheid en jou vrae rol hier van my voete, en jou lied. Jy pla my, van waar is jy? Moet nie verder sing nie, want jou vrae beantwoord nie my vrae nie en jou lied vind geen weerklank in my hart nie.

Wat kla jy so wind? Die hele skepping kla, ken jy die antwoord? Nee, wie sal die antwoord ken as niemand weet wat die vraag is nie? Moenie draai in die lug nie, moenie na my roep as ek jou nie ken nie!

Wat roep jy so meeu? Waarom draai jy vraagtekens teen die hemelblou? Jy wat ver kan gaan. Jy wat verspied van bo. Jy weet ook nie waarheen jou vlug is nie: Niemand weet waarheen is jou vlug nie. Waarom hou jul dan aan, waarom hou die hele skepping dan aan?

O hart, moenie huil nie, moenie snik nie. Die antwoord sál kom. Ek hét gevra, ek het gesoek, by al die skeppingsdade. In hul skoonheid en in hul prag kon hul slegs sing, slegs lag. Waar gaan ek heen, waarheen is my bestemming? Ek vra die doel, die doel van hierdie dag, die doel van môre en al die môres wat sal kom. Gister is verby ... sal vandag die antwoord bring? ...

Ek weet nie, jy weet nie. Die see kan my nie sê nie. Die wind het ook gevra, die meeu se roep was leeg, en die warm hoekomsonstrale kon nie smelt van die ys van my koue hoekom-lug nie.

Wat gee jy my mensdom, wat my smart kan versag? Ek staan in my alleenheid tussen duisendes – ook alleen – en die vrae kom aaneen-aaneen.

Boek van die lewe, kan jy my sê? En toe ek

Valfrira Motor Engineers

(Pty) Ltd

Automotive Engineering

PRECISION REBUILDERS
Any diesel or petrol engine
330 Mitchell Street
Pretoria West
Tel. 28-3990/1

IR
INTERNATIONAL REQUISITES

ELEKTRIESE GROOTHANDELAARS (EDMS) BPK
VERSKAFFERS VAN ALLE ELEKTRIESE
MATERIALE EN BELIGTING

SPECIALISTE IN "METABO"
KRAGGEREEDSKAP.

HUISHOUDELIKE BENODIGDHEDE DEUR BEKENDE FABRIKANTE:

Yskaste, Wasmasjiene, Stowe ens;

Ons kan u ook voorsien van Kragopwekkers, Grassnyers en Hardeware

H/v PRETORIUS en POTGIETERSTR.
PRETORIA

TEL: 26-7106 — 323-8163
28-7126 — 323-7626/7

Posbus: 28444
SUNNYSIDE 0132

my waarom-oë opslaan na die hemel-blou val die lawepende woorde oor my lippe:
"Want nou sien ons deur 'n spieël in 'n raaisel, maar eendag van aangesig tot aangesig. Nou ken ek ten dele, maar eendag sal ek ten volle ken, net soos ek ten volle geken is." (1 Kor. 13)
Janie Lubbinge

'n Vlieggram

Die son staan nie meer alleen nie. Saam met hom aan die hemelruim gloei 'n vlammesee van rooi. En die blou van die lug kleur rooi...

Eers 'n enkele ruk, toe nóg een. Mense vlug paniekerig weg van hul sitplekke. Veiligheidsgordels word desperaat losgeruk wanneer dit soos brandende vuurysters aan klere begin vreet. 'n Moeder gil histories: gretige vuurtonge het die klein witkoppie in 'n pynmassa verander.

Van èrens kom bevel. Maar weinig hoor. Hul verstande het afgestomp, sodat net een woord registreer — VUUR! Oor en oor...

Die kaptein veg 'n verlore stryd. Water word 'n enkele soutkorrel in 'n magtige oseaan — nietig, nutteloos!

Die aarde sidder by aanskoue van haar val — 'n lugvoël wat sterf. Stadig, stadig kom sy nader. Die aarde skroei reeds...

Die geknetter van vuur en die slag van die botsing word een. Menseliggame word wreed teen ruite geslinger. Wanhopig word daar vasgeklou — aan stoele, deure, enige plek waar die rooi dood nog nie verby gegaan het nie.

Gulsige vingers gryp na die gras en tooi dit in swart. In die gedoemde lugreus het dit stil geword, sodat net die glinsterende metaal ooggetuie is van die vernietiging van Sy skepping.

Dit is nag... 'n nag swarter as sy voorganger.
Vivia Jacobs
St. 9/7

Droogte

Versigtig gooi ek die ryswater uit oor die verwelkte malvaplantjie. Vir 'n oomblik is dit asof die grond daarin verdrink, maar dan bly daar net 'n donker stukkie bruin grond oor en ek weet — oor 'n rukkie het die son dit weer tot 'n harde stukkie aarde gebak.

Met my hand oor my oë kyk ek na ver. 'n Warrelwind maalkolk spelerig met stof en 'n paar droëblare. Stof. In my hare, my ore... ek verdrink daarin. Die diere verdrink daarin. Pa het vanoggend weer twee Friesbulle gered met 'n pynlose skoot. Gister se lammetjie is nou 'n hup bene; sy ma se droë melk het hom net 'n paar uur die seeblou lug laat sien.

My voete brand op die kors-aarde en ek sleep hulle futloos na die warm skaduwee van die stoep. Van hier af kan ek sien hoe die wind moeisam deur die stokkies-koringare seestroom. Soos 'n rimpeling op die watervlak swiep 'n paar kaffervinke oor die effense koringkorrels: soekend na 'n lawende verlossing.

My mondhoeke trek af as ek dink aan vanoggend se weerberig: — "n Groot moontlikheid van reën..." "Ja," dink ek "die weerberig..."

Die perde runnik onrustig in die stal. Wolf hardloop kort-kort na buite met vreemde tjankgeluidjies. "Amen", sê Pa en vou die Bybel in sy groot hande saam. Dan eers sien ek die donker wolke teen die halwe son agter die rantjies. My woorde bly in my keel vashaak as ek na buite hardloop. 'n Vorstelike wind jaag deur my hare en tel my somersrokkie hoog op.

Dan skielik is alles nat. My wange, my hande, my arms spoel skoon. Die donderslae verdring die eggo van die droogteskote. My hande bewe as ek die staldeur oopmaak vir die perde. Saam met Wolf hardloop ek uitgelate deur die versmorende reën.

'n Skielike weerligstraal dwing my onder die stoepdak in. Soos 'n genadeskoot laat hy die ou dooie bloekomreus val. Nie eens die geweldige kraakslag is hoorbaar bokant die donderende vuur van hemelkanonne nie.

Siedend val 'n vredereën oor takke, blare, die koringstokkies en die smagtende grond. Ek dink aan die diere en aan my malvaplantjie — miskien sal hy weer blom die somer...

Letitia van der Merwe
St. 10/3

Dit is vroegoggend in die stad

Ongeveer 6h00 in die môre. Ek skuif die swaar fluweelgordyne voor die venster weg en loer vakerig na buite.

Die stad is besig om te ontwaak. Soos 'n sluimerende prinses ontwaak hierdie groot, groeiende stad. Ek staar na die rye woonstelgeboue, inkopiesentra en klein winkeltjies. Stadig, slaperig open sy haar groot oë met elke gordyn wat oopgeskuif word.

Die mis hang laag oor die stad en vou die klein geboutjies en strate toe onder 'n digte kombers. As jy heelwat later die straatjies betree, begin die mis so stadigaan verdwyn. Hier en daar vleg daar nog slierte mis om die hoeke en as die blink-oog son daarop skyn, verdwyn dit met 'n towerslag.

Oral begin elke blikwa sy eie geraas te maak. Grotes, kleintjies, langes, kortes, bloues, rooies, groenes, ag somer al die soorte waaraan jy kan dink! Vanuit elkeen se afgemerkte staanplek op die swart teer, weergalm dié lawaai wat heelwat later teen 'n groot betonmonster se rug afsterf. Hul base — almal te haastig ongewoelig — spring in, en haas na hul dag se sogenaamde verpligtinge.

'n Klein swart koerantverkoperstie staan op die hoek van 'n alreeds half-besig straat en blaas wolkies warm wasem deur sy gitswart verkleumde handjies, in 'n poging om die stram, maar vingertjies weer lewe te gee. Sy klere is so ongelooflik verflenter en sy moeë skoene gaap-gaap asof hulle protesteer dat hy so vroeg al moes uit.

Loop jy in die papierbestrooide strate af, sien jy hoe die motors soos krale ingeryg staan, en hier en daar is 'n kraletjie weg, reeds uit sy plek verwyder om in die stad se gewoel opgeslurp te word.

Soos waspoppe werskaf die mense met hul eie dinge. Hulle open hul winkels, kafees, groentemarkte en slaghuise. Een dra stoele uit, tafels, groot helder-gekleurde sonsambrele. 'n Ander 'n breë kennisgewingbord met dié woorde in vet drukskrif: "Vars Produkte". 'n Geronde groente-

handelaar dra, rugseer, kiste en kiste vars produkte uit. Hy plaas die verskillende groentes en vrugte deurmekaar in hul houtkissies om so 'n interessante kleurskema te skep, wat nuuskierige wandelaars se aandag trek.

Groot gekleurde blikwaens begin met hulle vasgestelde roetes deur die stad. Soms ver buite die stad en weer terug. Nou en dan stop hy en slurp so 'n paar passasiers op. In die stad, op 'n plein vir die blikwaens kom al die waspoppe weer uit en skarrel in verskillende rigtings. Party gaan werk, party beskou net die spuisterye in die vensters van die klein winkeltjies.

Vroegoggend begin 'n geskarrel van mense, motors en busse en dit bedaar eers weer laataand...

Elize Moller
St. 9/1

Een donker nag

Die nag was swart soos die duiwel se hart. Onheilspekkend, leeg... 'n ligte briesie het soos 'n onsigbare hand deur die blare geroer. 'n Donker figuur het soos 'n skaduwee van die een stam na die ander beweeg. Sluipend, soos die gang van 'n groot kat...

Van agter die wolke het 'n maanligstraal skielik op die blink lem geval. Dit het geglinster op die lang lem van 'n dolk. Nog steeds het hy vorentoe beweeg. Geruisloos... Die branders brêk teen die rotse! Donderend, waarskuwend...

Binne-in die vervalde bamboeshut sit 'n man peinsend voor hom en uitstaar. Wat moet hy daarmee maak? Sou iemand dalk daarvan weet? En as hulle weet, sal hulle terugkom en dit dalk van hom af wegneem? Sy geplooidde voorkop verrai die kommer wat oor hom toesak. Sal hulle?

Iewers in die nagstille weerklank die geroep van 'n uil. Die branders klots onverpoos voort. As antwoord klink daar die veraf gerammel van donderweer op. Dan is dit stil. Tê stil...

Die flikkerende vlammetjie patroon-groteske figure op die slapende vrou se gesig. Die kind in haar arms beweeg effens, kreun, en slaap dan weer verder. Nog steeds sit die ou man met sy kommergedagtes. Die effense lig van die vlammetjie verrai die inkswart van die nag wat deur die splete in die bamboes loer.

Die sluipende skaduwee kom steeds nader. Die hut is reeds in sig. Nog net sowat twintig treë. Die wind, die see, alles het deel aan die onheilspekkendheid van die nag. Dis nog steeds andersins stil. Hy sluip al nader. Hy is langs die hut. By die hut...

Skielik kraak 'n takkie! 'n Voël vlieg verwilderd uit sy slaapplek; die branders breek oorverdwend op die rotse. Die wind huil skielik ook deur die takke, en die ou man sak stil vooroor — 'n dolk in sy rug!

Die kind en die vrou slaap nog. Die water spoel soos witomsomde inkoopel oor die

sand... Die maan het bleker geword en later dower. Dit was die einde van alles en die begin van alles!
Elmarië Steynberg
St. 9/4

Die lekkerste lekker

Triceng! Vaak-vaak druk ek die klein raasbek se knoppie af. Ek wil net weer insluimer, toe ek skielik onthou dat dit Saterdag is. Saterdag beteken net een ding: perdry en nogmaals perdry!

Met 'n vaart vlieg ek uit die bed, spring in my rybroek in en hardloop die vars somermore tegemoet. Die gras is papnat gedou en die sonstrale skitter op die doudruppels. Fluit-fluit stap ek na die stalle toe. Bly runnik Ranya toe sy my hoor en steek nuuskierig haar kop oor die staldeur. Haar groot, donker oë volg my bewegings terwyl ek haar voer uitmeet.

Nadat sy klaar gevreet het, roskam ek haar totdat die sonstrale vlamme uit haar koperrooi vel uitslaan. Sy trippel opgewonde rond terwyl ek haar opsaa: 'n bondel energie. Met moeite is ek uiteindelik op haar rug en weg is ons!

Trots krom sy haar nek; met haar neusgate wyd oopgesper drink sy diep teue van die soel morelugin. Haar spiere tril onder die sygladde vel en fyn aartjies bult plek-plek uit. Soos 'n pyl uit 'n boog skiet sy weg toe ek haar vrye teuels gee. Die aarde krimp onder haar donderende hoewe. Die wind suis by my ore verby en ek moet my oë op skrefies trek om iets te kan sien. Ek voel so vry soos 'n voël... ek sweef... sweef... sweef!

Dit is net ek, my perd en die uitgestrekte vlaktes. Dit voel asof ek die hele aarde besit; geen bekommernis of sorg ken nie, net geluk. Ranya haal uit soos nog nooit tevore nie... 'n Pegasus! Trots swel my hart, want sy is my perd en die gedagte daaraan is die lekkerste lekker op aarde!

Hildegard Setzkom
St. 9/7

AS EK DIE EERSTE MINISTER WAS...

Ek droom graag. My heel eerste droom was om 'n brandweerman te word. Later is ek deur nog heelwat droom-stadiums, maar het na 'n paar jaar die verspotte droom-idees afgeskud. Vandag dink ek meestal aan meisies. Nou sou ek egter graag wou vertel watter droom my beetgepak het: ek sien myself as die Eerste Man van die land, so oor 'n paar jaar.

Natuurlik sou ek heel eerste aan die onskuldige jeug dink. Daar sou heel waarskynlik veel meer vakansie- en jolytyd wees en baie, somer baie minder skooltyd. Dadelik gaan alle latswaaiers se salaris verminder word, (ek sal dié ou slawedrywers

'n ding of drie wys!) met minstens vyftig persent.

Dan is daar die kwessie van eetgoed. Ag, hoe skree my maag alweer. Terug by die vetmaakgoedjies: ek sal ook sorg dat ek aan die hoof staan van die nuut-gestigde verversingsake. Wette sal bepaal dat roomys-karretjies, kafees en alle verskaffers van lewensbelangrike dinge soos koeldrank, roomys en lekkers, hul ware gratis moet weggee aan kinders, hoewel die ou grotes moet opdok. (Ek weet dit is onprakties, maar boeta, ek gaan lekkerkry!)

Sake wat nie so ernstig as bogenoemde is nie, sal wees my buitelandse sowel as binnelandse beleid. Met eersgenoemde afdeling sal ek en die kabinet streng optree — almal wat teen Suid-Afrika diskrimineer gaan op die Suid-Afrikaanse swartlys verskyn! Binnelands sal 'n beleid van segregasie gevolg word, met ander woorde die rasse word streng van mekaar geskei. (Daardie tsotsi van ou Sara wou mos die dag so wild en wakker sy appels rondswaai).

Ek dink die belangrikste puntjies is nou goed verduidelik. O ja, net hierdie een dingetjie nog: hoë amptenare asook alle ministers en lede van die parlement wat toesprake lewer wat langer as tien minute duur, word summier in die staatsgevangenis geprop.

Eendag, ééndag sal ek nog Eerste Minister word, julle sal sien. Intussen droom ek maar lekker verder en bou lugkastele. Ek wonder darem vir wie gaan ek vra om volgende week saam te gaan debat aand toe. Ilse is nogal oulik, maar dan is daar ook Estie, en wat van Theresa...

Carel van Graan
St. 7/1

Iewers tjank 'n jakkals

Ek stap. Die berg wil nie naderkom nie. Hy vlug. Die son se strale breek oor die horison soos 'n bottel goue stroop. Die voëls groet die dag met 'n vrolike fladder en 'n fluit. Alles juig. Alles is bly.

Ek stap die hele more, die hele middag. Dieselfde aand bereik ek die berg. Die skemer daal. Die dagdiere word stil. Na 'n sug begin die nagdiere met hul onsigbare werkies. Iewers tjank 'n jakkals. Dis nag. Die wind kom op en dra alle naggeluidjies na my toe aan.

Maar die jakkals...

Die dag se vreugde verwissel met die nag se ang. Die uil slaan toe, 'n noodkreet, dood!

Die diere staan rus-rus onder die bome rond. Waaraan dink hulle? Dan brul die leeu. Hulle verstyf, verstyf en ontsan. Waarom tjank die jakkals? Waarom nag? Waarom dood? Die nag rus. Die motte bedaar, net die vuurvliegies bly effens sigbaar. Die stilte slaan toe, bedreig my van alle kante. Ek is alleen, ek en die ewige stilte. Die vrees val aan en retireer.

Die dag breek. 'n Skoon more. Die ang verdwyn. Die nag se vrese word dowwe

spinnerakke agter in my kop, ver agter waar geen besem kan bykom nie. Ek klim die berg. My gedagtes dwaal, dwaal en fladder soos 'n voël in 'n wip. Help! Wie help? Ek sien myself.

Ek stap, die probleme bly vlug. Helderheid kom. Vreugde. Ek soek 'n oplossing vir my probleme. Ek vind dit. Nuwe probleme ontwikkel, slaan toe soos die nag; kom altyd weer.

My noodkreet weergalm. Weergalm en sterf weg. Stadig verdwyn die vrees. Dis dag. Ek sien alles helder. My probleem is opgelos. Ek weet wie help!

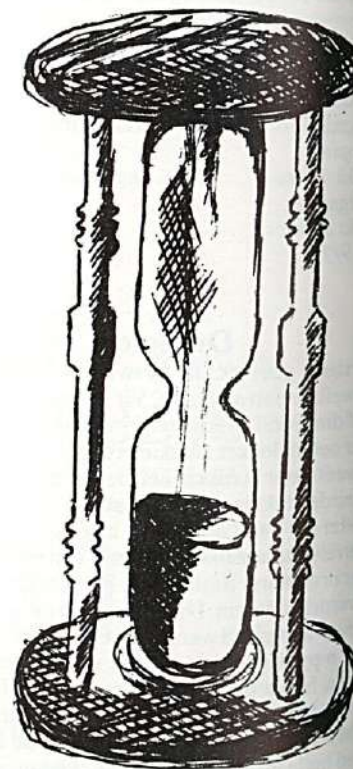
Die dag breek. Die lesse wat ek geleer het, word gebere, oplossings geformuleer en ver weggesteek waar niemand dit kan bykom om van my weg te neem nie.

Ek klim die laaste berg. Ek wen, ek wen al my probleme. Die eens groot ontembare berg het ek fyngetrap tot stof wat wegwaai en gaan vaskleef in die web.

Elsje Serfontein
St. 8/1

UURGLAS

Wanneer ek die wind met die blare hoor peuter en die voëls deur die lug sien dartel, dan verlang ek. Waarna? Na die wonder van kindwees en alles — sorgvrye lag, sorgvrye huil, sorgvrye speel en die liefde en beskerming van Mamma en Pappa — wat daarmee gepaard gaan. Waarom het die uurglas van kindwees nou al byna leeggeloop?

Marieta Maritz
St. 10/3

DIE ANDER EK

Nee... nee dit kan nie jy wees nie, nie na al die jare nie. En tog — die gelaatstrekke is joune. Maar hoekom jy — jy wat ek uit my gisters verban het — weer terug? Ek wil hou nie eens in my gister en eergister hê nie en nou is jy hier — hier in my vandag. Want jy weet en ek weet: jy is ek... die ander ek. Jy is die ek wat nooit moes gewees het nie — die ek wat vergeet moet word... wat ek reeds vergeet het.

Mona-Liza Aveling
St. 10/2

VENSTERS

Op 'n koue, reënerige dag word duisende mense neus-teen-die-venster aangetref. Hulle staar na buite, deur die venster, en sien hoe alles koes vir die druppels wat af en af en af kom, kom, kom...

Die bome kry skeilik weer krag en kyk deur die venster, terug na die starende oë. Hulle smag na die beskerming van die huise, maar weet dat hulle nie kan werk as hulle in die huis sal wees nie — hulle moet nou hier bly staan en krag versamel vir die moeilike, droë dae wat kan volg.

Maar reëndagvensters is nie die enigste soort vensters wat ons kry nie. Vensters vorm 'n integrale deel van ons samelewing. Vensters is 'n onmisbare gebruiksartikel.

Deesdae word sport van agter 'n venster beskou. Etenstye staan duisende kantoormanne deur hulle vensters en kyk na die woelinge onder in die strate, steel verbode dinge met hulle oë en begeer die heerlike lewe wat woel en werskaf. In die banke sit die "ryk" meisies agter 'n venster met 'n klein, klein openinkie in, terwyl die "arm" mense deur dié gaatjie hulle bedelsange moet sing. Die winkelvensters word versier en opgesmuk, sodat swak mense kan faal. 'n Nuwe, reine babatjie wat te swak is om die wrede, vuile aanslae te oorleef, word ook deur die broeikas se venster vertroetel deur dié wat vir hom lief is. Die lekkerste venster om deur te kyk, is die klaskamer se venster. Deur dié vensters is groot drome al gedroom en grootste hoogtes al bereik...

Vensters kan ook wees; eintlik pas dit net aan by omstandighede! In ontploffings is baie mense al beseer deur vensters wat gebreek het. Motorruite het al menige mense se dood beteken en vele kinders het al deur glasdeure gehardloop.

Soos wat vensters kan breek en in skerwe spat, so het ek ook baie skerfies wat ek gebruik.

Die venster van my siel is my belewing, omgang en ervaring. Dit wat ek ervaar in my omswerwing, sien my siel deur sy venster en bere dit veilig in beskermde toestand; weg van die wind, weg van die reën, weg van die storms...

My siel bere dié belewing vir my veilig. Nê ek, uniek, self, kan iets daaruit haal. Daaruit leef ek...

My oë is ook twee vensters. Deur dié venters sien ek alles: mooi en lelik, goed en sleg, donker en lig, veiligheid en gevaar. Die vensters van my oë weerkwaats die gebeure van die wêreld in my in. Ek sien die swart en hartseer, die blydschap en vreugde, die ruwe rofheid en strelende sagtheid. Ek kyk deur my twee ronde venstertjies in ander mense se venstertjies. Ek sien vertroue, veragting, haat, liefde, ang en nood — en dikwels niks.

My mond is die venster waardeur ander probeer loer tot in my siel. Gelukkig kan ek die gordyne agter dié venster toetrek wanneer ek wil. My siel praat deur dié venster en beduie aan die omstanders baie dinge, al verstaan hulle nie altyd reg wat ek bedoel het nie. Deur dieselfde venster kan ek praat, swyg, babbel, jubel, juig, troos, skinder, vloek en skel. Ek kan self kies wat die ander moet sien.

My neus is die venster waardeur ek kan ruik. Dié venster is altyd wawyd oop vir heerlike kosreuke om deur te walm. Ek ruik ook die see, die lug, die reën...

Deur die venster van my ore hoor ek hoe die tortel roep: koer-koer, koer-koer. Ek hoor hoe die water kassel ek klots, ek hoor hoe die lewe raas en rumoer, ek hoor die mooi, die lelik en skielik — ek hoor niks!

Deur die venster van opvoeding het ek gekyk hoe ander mense lees, praat, skryf, luister en leer. Ek het dit gesien, die beste daaruit gehaal en my oortuigings, standpunte en geloof deur dié venster aangeleer.

Ek probeer altyd om my vensters skoon te hou van modderspatsels en stofstrepe, sodat ek sonder enige steuring kan sien en kyk en staar...

Ek bewaar my vensters en pas hulle op, want hulle is kosbaar en onvervangbaar.

Ek gee nie om as mense deur my vensters kyk nie, maar die venster van my siel maak ek somtyds toe, bedek ek dikwels, baie dikwels!

Die skatkamers wat binne my is, is nê vir my oë bedoel, nê ek loer deur hulle vensters, nê ek alleen, alleen, alleen...

Engelettie Joubert
St. 10/3

Die lekkerste lekker

Die skril geskree van my tweedehandse wekkertjie laat my onrustig uit my droom-verlore slaap ontwaak. Ek verhuis van die marinebloukleur van slaap tot die oppervlak van wakker. Die sekondewysertjie tiktak, tiktak die laaste paar sekondes voor die ronde agtuur af, en bondel dit saam in 'n kleurvolle nuwe uur.

Die sonstraaltjies vou goue draadjies deur my hortjie-venster en raak-raak met lang, slap vingers aan my gesig. Ai! die lewe is darem 'n boepmagie vol lekkerkry lekker. Ek lag my somer holderstebolder!

Ek voel en weet vir die eerste keer dat daar iets of iemand saam met my hier is... jy. Ek

noem jou somer katterkwaad. Katterkwaad volg my in my drome, ry saam met my op 'n stapel wit donsige wolke. Katterkwaad gebruik my naam, en ek... ek pruim die spyt.

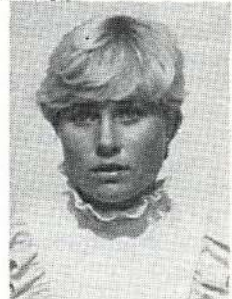
Ek pluk my geel baaiappie aan, gryp my rooi sonhoed en warrel af strand toe. Die see is vandag weer so blou-blou. Sy stoot elke keer uit op die goudgeel korrelstrand en haar spierwit valletjies raak-raak aan die klam seesand.

Jy het reg geraai! Dit is waar my geheime plekkie is, die plekkie waar net ek en my gedagtes mag wees. Dit is hier agter die groot ou rots wat jy my gekroon het as die koningin van jou hart. Die nartjieskyfmaan het stil bo ons geglans...

Ek gooi my sonbril dat hy wydsbeen en kermend grond toe tuimel en bokspring see toe. Die bababrandertjies vou saggies om my voet. 'n Warrelwindjie pluk-pluk aan die seesand en warrel dit in 'n rondomtalie weg.

Die sekondes tik verby, elkeen kwadreer homself tot nog een en nog een, totdat die dag oor die rand van tyd val. En die einde van die dag weet ek dat dit is wat lekker is — 'n asemhaal 'n voortbestaan; dan glo ek opnuut dat die lewe met al sy lekkerkry is soos 'n geskenkappie vol verrassings, kleure, linte en somer net LEKKER!

Karin Kriel
St. 9/7

SEEGEDAGTES

Ek is alleen by die see. In my woed donker emosies soos 'n bakkie in die kloue van 'n leeu. Jy's dood, weg na waar ek jou nie meer kan volg nie! Waar gaan ek vertroosting kry? Maar natuurlik: by die see! Ek staan stil, doodstil en luister. 'n Duisend kore sing saam met die woelende blou massa. Sing van vissers en verroeste vishoeke, van alles... net nie van jou nie.

Waar bly die vertroosting dan? Die see sing... sing vir ure. Maar wat sing die see dan?

Ek verstaan nie!

Haas! Ek moet my na bergtoppe en goue graslande haas. Daar sal die wind my emosies stil stree! Ek wag en my hart kla, kla oor jou met die varing-groen oë en songoud hare. Maar die wind? Die wind kla ook aanhoudend deur die kastaiingbruin akkers, maar steeds verstaan ek nie!

Wat kla die wind dan?

Terug by die see hardloop ek diep voetspore in die wit sand. "O God... waarom, waarom? Laat die antwoord tog gou kom!"

Ek val neer en kyk op na die donker hemel. Donker... soos my emosies. Maar iewers verskyn 'n ligpuntjie — 'n sterretjie! In die hemel iewers verskyn 'n meeu. Hy vlieg versigtig-gekoos isometriese patrone en dan, dan roep die meeu!

Dringend, aanhoudend en skel gil hy!

Maar hy praat van Antartika en die volgende trekseisoen.

Van alles, maar ek verstaan nie . . .

Wat roep die meeu?

In die kamers van my hart klink 'n eggo aanhoudend. Dit slaan met blinde slae my hart stukkend. Dit praat van hartseer en dood. Dit praat 'n taal van seermaak, wat geboorte gee aan silwer, ronde, trane. Dit praat van jou.

Oor en oor snik my hart

Aaneen,

Alleen . . .

Joanne Conroy

St. 9/5

'n ONVERGEETLIKE GEBEURTENIS

"Wat? Visvang? Jy! 'n Meisie"! Ouboot gee 'n sarkastiese laggie en kyk my minagterend aan. Wag maar, dink ek in my binneste, wie laaste lag, lag die lekkerste.

Dié Saterdag het Pa en Ouboot besluit om lyne te gaan natmaak in die Rietrivier, duskant Naboomspruit. Aangesien ek niks gehad het om te doen nie, het ek besluit om saam te gaan. Hoe meer ek daaraan gedink het, hoe meer opgewonde het ek geraak. Toe ek egter die res van die familie oor my besluit inlig, het dit 'n spottende reaksie by almal uitgelok. Ek het my nie laat afskrik nie en besluit om hulle te wys.

So in ons toe die oggend vroeg op pad rivier toe. Ons was vier: my pa, ek, Ouboot en sy maat Kallie. By die viswaters aangekom, het Pa begin bevele uitdeel en gou was ons georganiseerd. Pa het vir my 'n ou visstok gereed gemaak en vir my gewys wat om te doen as die vis byt. Ek het vasgehael voor my visstok gesit en my nie gesteur aan Ouboot en Kallie se neerhalende en tergende woorde nie. Dit was bloedig warm en ek het amper aan die slaap geraak.

Skielik het ek gesien hoe my dobbertjie begin bokspring. Eers vreesbevange en verward, het ek nie geweet wat om te doen nie en amper die visstok in die water laat beland, toe bo-oor my sonstoel gestruikel. Net toe het Ouboot ook 'n byt gekry en met 'n gejubel het hy die kamstige grote uit die water gepluk met 'n swierige boog. Niemand het veel aandag aan my bestee nie en ek het verbete voortgeworstel met die voorwerp aan die anderkant van die lyn. Ek het Ouboot se "Ag nee" gehoor en gou oor my skouer geloer. Ja, sowaar! 'n Reusagtige sonsambree! Met trots het die sambree aan Ouboot se vishoek gepryk.

Ek het weer my aandag aan my eie visstok gewy en probeer om die vis wal toe te katrol. Dit het moeilik gegaan! Skielik het die ander bewus geword van my stryd en nader gestaan. Pa het dadelik raad begin gee, terwyl Kallie en Ouboot soos twee verspotte skooldogters gestaan en lag het. Ek het nie moed opgegee nie en verbete voort geveg.

Eindelik het ek die vis tot teen die wal gehad en 'n harde pluk gegee.

Ek het gesien hoe Ouboot se ore begin rooi word toe 'n yslike knewel voor sy voete te lande kom. Hy het sy kop laat sak en onder sy kuif deur vir my geloer. Ek het van hom na die vis gekyk en toe begin lag. Die lag het uitgeborrel en ek het gelag en gelag.

Gloudi Jacobs

St. 8/1

Die gebed van 'n moeder

Liewe Heer

Ek kom vanaand na U as moeder.

Sommer net . . . 'n ma.

U het vir my 'n dogter gegee om te troetel, versorg, vorm en lief te hê. Ek wou haar na my wil vorm, wou my gedagtes aan haar oordra. Maar U het my laat beseef: Sy is maar net deels myne — ek moes haar in U vrese opvoed en haar haar eie gedagtes laat vorm.

Toe het sy vir my geword 'n stukkie lieflikheid, hemelsheid! Ek kon U in haar sien — en ek was dankbaar.

Nou moet my duifie die wêreld in darter. Hoe graag wil ek haar net hier hou! Beskerm. In die hokkie van ons huiskring hou.

Dis my bede, dat sy soos 'n posduif moet uitvlieg, maar Here, bring haar asseblief elke keer weer terug na my! Al is sy vuil, al het sy seergekry . . . Daardeur kan sy tog net gelouter word.

O Here, maak my ook weer heel, want 'n deel van my gaan saam met haar. Hoe kan dit anders na agtien jaar se saam-lag-dae, saam-huil-dae, saam-lewe-dae?!

Dankie vir hierdie agtien jaar, Here! Dit maak my sterk, want vanaand moet ek van haar afskeid neem. Sy begin 'n nuwe lewe — 'n lewe waaraan ek nie werklik deel sal hê nie. Alhoewel sy sal terugkeer, sal dit nooit weer dieselfde wees nie.

Here, lei U haar deur die lewe. Vorm haar na U wil — al moet sy ly. En gee dat sy nie te veel sal verander nie — dat sy altyd, diep in haar hart, my Liza sal bly . . .

Amen

Marieta Maritz

St. 10/3

NIEMAND VERSTAAN MY NIE

Dit het ek nou die dag opnuut weer beseef — die dag van die duif se dood, my duif se dood. Dit was só skielik . . .

So plotseling het dit gebeur. Die malle vlerkgeklap teen die ruit. Ek het eers by hom gehurk, die swakke hartlop teen my hand gevoel. Toe het ek hom in 'n doek toegewikkel, hom met 'n lepel probeer water ingee, maar dit was reeds verby . . .

Die seisoen was aan't leegloop — ek kon myself voel volwasse word, ek was nie meer die jong kind van vroeër nie. Nou sal hy my ook nie meer met sy aanhoudende gekoer in die môre wakker maak en bewus maak van die wonderwêreld om my nie. As die nag sleepvoet oor die dak loop, sien ek opnuut weer die duifbeeld in taferle voor my. Die pronkerige passies by die duiwehok bly my by. Hy was 'n regte ou aardse vryer — hofmaak by die wyfies was vir hom 'n fyn kuns . . . dan weer die duifbeeld — bloed vlerk die helling af en bevek my drome. En my hart word 'n boom met baie vertakings en nessies knus tussen die blare toegewikkel. Spruit daaruit tien duiwe? Twintig? Of een duif, my duif?

Ek sukkel om myself verstaanbaar te maak. Hulle ore hoor my noodroep — hulle luister nie. Hulle oë sien my smart, maar sien dit nie raak nie. Blinde oë volg my bewegings met stomme verbasing . . . geen woord nie. Ek stry met die grys gedagtes van dood en lewe, en die duif se skielike sterfte. Ek hoor die noodroep . . .

Net die duif het my verstaan — nou, net 'n herinnering, vaag, tussen skemerende sluiers — wilde vlerke in die wieke van die wind. In my hart voel ek die duif fladder, worstel — en eiendelik tot rus kom . . .

Minnette Vari

St. 8/4

EK KEN JOU NIE

Hier sit jy voor my. Nog steeds dieselfde lieflike, volkome mens wat ek leer ken het. Ons praat oor "ou dae" van 'n jaar en 'n dag. Ek geniet dit hier by jou. Hier is ek ek. Ek is bly ek ken jou. Ek ken jou mos. Ken ek jou? Kén ek jou?

Ek ken jou nie.

Daardie diep, duister sielspoele van jou oë. Vir party glinster hulle, vir party deurboor hulle. Vir my is hul glase. Ek sien die donker waters, maar wat swem daar? Ek, wat gedink het ek ken jou, sien net die boonste van die put. Dae? Mense? Herinneringe? Pyn? Ja, ek sien die pyn. Wat is nog daar? Wat is die donker?

Ek ken jou nie!

Jou woorde was altyd verkwikking maar nou sien ek hul werklik. Heilige boodskappers van 'n onmeetlikheid. Ek wat jou kamstig so goed ken, ek self weet nie eers dat selfs jou kleinste en onbenulligste woordjie so reusagtig is nie. Hulle is soos die sterre in die oneindige heelal. Ek het jou altyd gehoor, altyd na jou geluister, maar nooit het ek gedink en geluister nie.

Ek word bang. Ek ken jou nie.

Elke fyn gebaartjie is 'n aksent. Met 'n wegkyk van jou oë sê jy. Met 'n lig van jou hand praat jy. Met 'n beweging van jou kop spreek jy. Ek het gesien as jy só praat. Gesien, maar nie geluister nie. En ek dink ek ken jou. 'n Glimlaggie wat vlugtig speel het gewys jy's dalk bly. 'n Stil stilte het gewys: versigtig nou . . .

Doodsvrees. Ek ken jou nie!

Karaktertrekke? Ek wonder nou of ek jou enigsins ken. Jy was altyd soos 'n engel, maar nou beseef ek werklik, jy is 'n god. Nie om voor te buig en te aanbid nie, maar in jou goedheid.

Pyn. Ek ken jou nie!

Dit ruk en skeur. Wat is ek vir iemand werd as ek jôu nie eers gedéeltelik ken nie? Ek het altyd gedink ek ken jou. Nou dat ek daaroor dink, beseef ek werklik eers dat ek jou nie ken nie.

EK KEN JOU NIE.

EK!

KEN!

JOU!

NIE!

Maar nooit, nooit, nooit sal ek sê:

"Vertel my . . ."

Pieter Snyman

St. 10/4

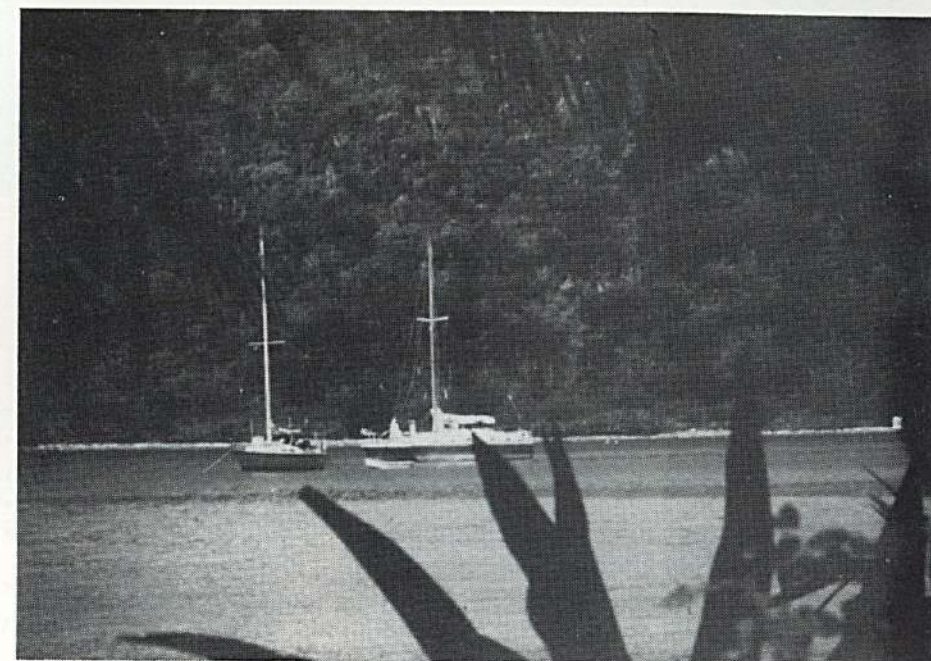

EK ONTHOU . . .

"Kithi" is die Zoeloe-woord wat "ons huis" beteken. Vir ons was Kithi ons huis, maar ook die naam van ons seiljag waarmee ons drie en 'n half jaar gereis het. As ek my hand in die groot sak, gemerk "herinneringe" steek, vat ek die volgende gebeure raak:

St-Helena — 'n eensame eilandjie in die middel van die groot Atlantiese Oseaan wat net meer as vierduisend inwoners het. Hierdie eiland en sy mense het baie diep in ons harte gekruip en ons sal altyd met deernis en verlange terugdink aan die eiland.

Tydens ons verdere vaart het ons die Russiese vragskip, die "Olga Olsnikof" wat wapens na Maputo vervoer het, op die oop

see teëgekom. Al is die Russe ons "vyande" was die mans op daardie vragskip baie besorg oor ons vyf Suid-Afrikaners wat ons op so 'n "klein" bootjie in die middel van die groot oseaan bevind. Vir hulle het dit nie saak gemaak dat ons Suid-Afrikaners was nie. Na 'n lang gesprek oor die radio kon ons hulle ten einde laaste gerusstel dat ons veilig was en dat ons niks nodig gehad het nie.

Iets wat tydens hierdie vaart 'n baie groot indruk op my gemaak het was die algehele rustigheid van die groot oseaan. Alhoewel dit nooit heeltemal stil was nie, het daar 'n soort volkome harmonie geheers. As 'n mens snags alleen agter die stuur gesit het, met net jou eie gedagtes en die groot donker oseaan om jou, het jy weer eens beseef hoe volmaak God se skepping is en hoe klein en nietig jy as mens is. Ek dink die oop see is een van die min plekke waar 'n mens net mens kan wees, en kan vergeet van al die probleme van ons ou wêreld.

Op die eiland Fernando da Noronha het my pa sy hand so erg beseer dat hy vyf-entwintig steke buite en vyf steke binne-in die wond moes kry. Twee dae ná die ongeluk het ons tydens 'n storm albei ons ankers verloor.

As gevolg hiervan was ons genoodsaak om na Fortaleza te seil. My pa, wat onder sterk verdoving was, was die meeste van die tyd heeltemal onbewus van wat om hom aangegaan het. My ma, Janine, Ilse en ek moes die boot na Fortaleza stuur, dit was die vinnigste wat Kithi nog beweeg het. Ons het drie-honderd-en-sestig seemyl binne twee dae afgelê. Om alles te kroon, het ons nie visums vir Brasilië gehad nie. Die doeanbeampte het egter net een kyk na my pa se hand gegee, en toe besluit om ons toe te laat om aan land te gaan. Ons het 'n maand lank in Brasilië gebly.

Ek onthou die arm "pescadores" van Brasilië. Hulle is vissermanne wat soms vir dae lank op die see uitgaan. Hulle skuitjies herinner 'n mens baie aan 'n vlot met 'n mas en 'n seil. Die skuite beskik ook nie oor kajuite waarin die vissers kan skuil nie. Ons het van hierdie "jangadeiros" tot sover as 260 km van die land af teëgekom. Die vissers was altyd vriendelik en het gereeld vir ons vis gebring. Hulle het geweier om geld te neem; ons het egter daarop aangedring dat hulle die klere en blikkieskos in ruil daarvoor neem. Dit was vir my wonderlik dat hulle uit hulle

armoede vir ons gegee het, sonder om iets terug te verwag.

Ons het ook 'n kort besoek aan die eiland Granada gebring. Ons het besef dat Suid-Afrikaners daar onwelkom was en het daarom ons land van afkoms geheim gehou. Ons seiljag is een aand deur gewapende soldate deursoek, aangesien hulle gevrees het dat ons ondersteuners van die vorige regering is en dat ons hulle moontlik wil help om weer aan bewind te kom. Alhoewel die soldate geklee was in ou verslete T-hemde en denims, het hulle splinternuwe Russiese AK-47 masjiengewere gedra. Dit was omtrent 'n ondervinding! Ons het die eiland daardie nag stilletjies verlaat, voordat hulle kon uitvind wat ons nasionaliteit was. Anders, wie weet...?

Ons was in St. Thomas, een van die Maagde-eilande, toe ons berig ontvang het van 'n orkaan, genaamd "Allen", wat besig was om dood en verwoesting te saai. "Allen" was nie net die eerste orkaan van die 1980-orkaanseisoen nie, dit was ook die ergste van hierdie eeu. Ons was 160km van die kern van die orkaan af. Binne-in "Kithi" was dit veilig en warm en ons het geduldig gewag dat die storm homself uitwoed. Vir die eerste keer het ons besef hoe gelukkig ons was dat die episode in Grenada wel plaasgevind het want indien ons nog daar was, sou die orkaan ons met sy volle sterkte getref het.

Die volgende plek waar ons aangedoen het, was die Dominikaanse Republiek. Al lê dié eiland direk langs Puerto Rico is die Dominikaanse Republiek nog in 'n groot mate onaangetas deur die welvaart van Puerto

Rico. In Puerto Plata het ons 'n bakkerij ontdek wat die grootste, lekkerste klapperkoekies denkbare verkoop. Hierdie lekkerny was tien tot twaalf sentimeter in deur snee en het vyf sent gekos. Ons het natuurlik baie goeie klante by hierdie bakkerij geword.

Die Dominikane dryf op 'n baie interessante wyse handel m.b.t. hoenders. Slegs lewende hoenders word hier verkoop. Die hoenderboer staan letterlik vir die hoenders en wag om eiers te lê. Sodra 'n eier gelê is, word dit dadelik geneem en verpak.

As die hen nie meer genoeg eiers na die boer se sin lê nie, word sy in 'n ander hok geplaas. Die huisvrouens kies dan uit hierdie hok die hoender vir Sondagmiddag-ete. Die eenvoud en atmosfeer van hierdie stad sal ek nooit vergeet nie.

Die gejaagde stadslewe in Amerika het in skerp kontras gestaan met die rustigheid wat ons op die oopsee beleef het. Met ons aankoms in St. Augustine het ek, Janine en Ilse na 'n bloemiste gegaan om vir Mamma blomme te koop. In antwoord op 'n vraag van die jongman agter die toonbank het ons hom vertel dat ons van Suid-Afrika afkomstig was. Hy het ons gevra om hom te verskoon. Ná 'n rukkie het hy en sy assistente te voorskyn gekom met drie reuse ruikers. Hy het aan elkeen van ons een oorhandig met die woorde: "Baie welkom in Amerika. Ek hoop julle hou van my land en my mense". Al die Amerikaners wat ons leer ken het, was sulke vriendelike, hardlike mense.

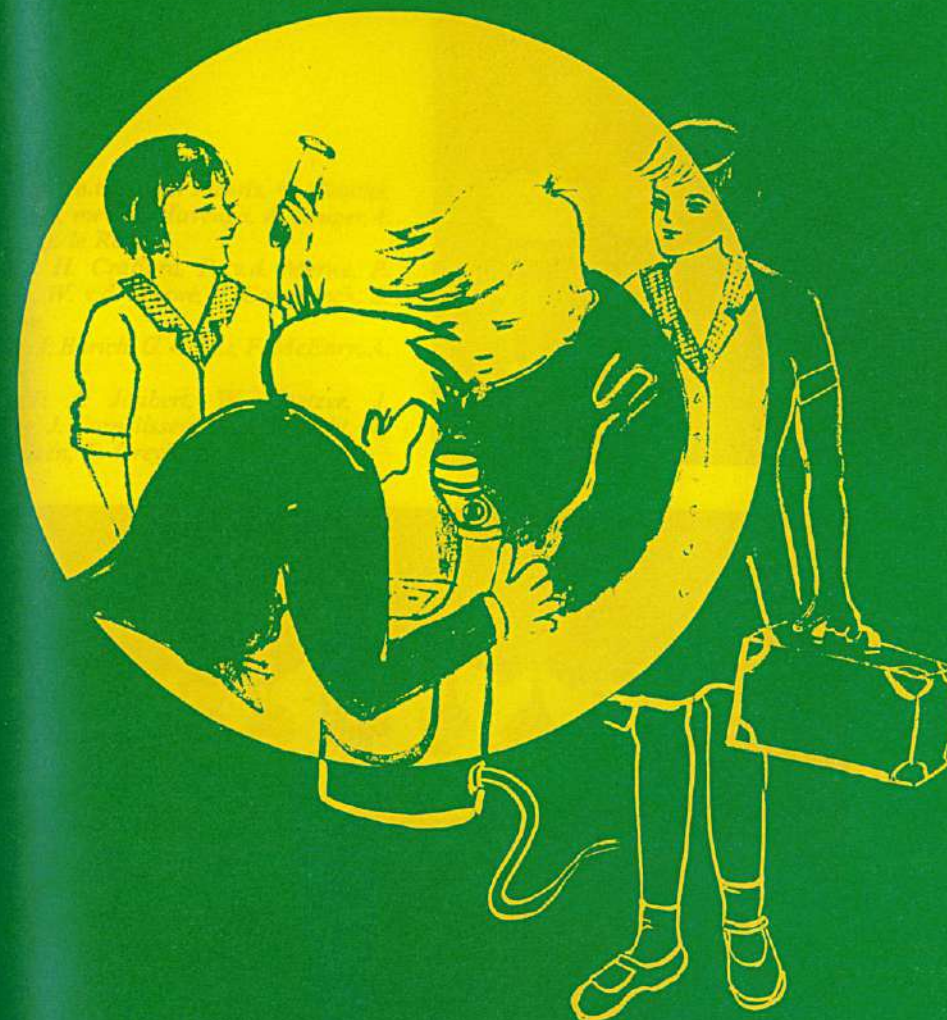
Een van my wonderlikste herinneringe was die eerste vlug van die pendeltuig "Columbia". Ons was by Kaap Kennedy in

die waterweg tydens die eerste lansering. Die mense was doodstil en toe Columbia begin gestyg het, het daar ewe skielik 'n juigkreet van duisende mense weerklank. Ek het 'n koue rilling langs my rug voel afgly. Die wêreld het tydelik vergeet van al sy probleme en 'n paar oomblikke lank was dit asof almal een was. Ons het elke vlug van die Columbia met aandag gevolg. Toe die pendeltuig die derde keer neerstryk, was ons by "White Sands" om dit te sien.

Ons het Amerika deurreis en ek moes 'n tweede sak aanskaf om al my herinnerings in te bêre. Daar was Disney World, New York met sy ondergrondse sneltreine, Kalifornië, Los Angeles, San Fransisco met die Golden Gate Bridge en nog vele meer.

Soos alle goeie dinge gewoonlik tot 'n einde kom, moes ons reis ook 'n einde bereik. Ek het baie goeie vriende gemaak, mense wat ek nooit sal vergeet nie. Party sal ek weer sien, ander nie; Daarom: elke nou en dan as ek hartseer voel of sommerknet verlang, dan haal ek my albums en my twee sakke vol herinnerings uit en vervaag die hede tydelik.

Anelien Venter
St. 10/2

Aandag matrikulante en leerlinge wat Geoktrooieerde Rekenmeester wil word

Taylor & Geerling, 'n ou Gevestigde Vennootskap in Pretoria bied uitstekende salarisse en ondervinding aan vir persone wat hulle klerkskap wil kom doen.

Waarom reël u nie vir 'n onderhoud met een van die vennote wat in Eldoraïne woon nie? Skakel ons kantoor (telefoon 21-8681) om te reël.

Vir 'n onderhoud of skryf aan ons by:

Posbus 738
Pretoria
0001

ONS LEERLINGE

St. 10/1

VOOR (v.l.n.r.) L. du Plessis, C. Couché, M. Goosen, mev. E. Havenga, A. Kruger, I. Viviers, D. le Roux.

2de RY: H. Crafford, P. v.d. Merwe, P. Johnson, W. v.d. Merwe, P. Combrinck, S. du Plooy.

3de RY: J. Rorich, G. Grous, F. McEnry, A. Celliers.

4de RY: A. Joubert, W. Coetzee, J. Greyling, J. Cornelissen, C. Lamprecht, W. Esterhuizen, F. Greyling.

St. 10/2

VOOR (v.l.n.r.) Sunette Gerber, Ingrid Plug, Mona Liza Aveling, mev. N. Muller, Anelien Venter, Elmarie Sieberhagen, Diedre Livanos.

2de RY: Marina van Heerden, Renata Walters, Ursula Barnard, Tanya van der Merwe, Rynette van der Walt, Jolanda Pieterse, Marinda Bekker, Ingrid van Rooyen.

3de RY: Christo du Toit, Herman Wessels, Etienne Venter, Pierre Blignaut, Gerhard Repsold, Johan Koekemoer, Paul Bester, Willie Stolz, Frans Kruger.

St. 10/3

VOOR (v.l.n.r.) Liezl Venter, Engelettie Joubert, Ilona Eggers, mej. S. Engelbrecht, Letitia van der Merwe, Cherine Maartens, Ida Harmse.

2de RY: Gerrie van der Merwe, Deon Klopper, Renata Kruger, Hannatjie Albertse, Nicolette Viljoen, Marieta Maritz, Petro Engelbrecht, Michael Howell, Charl Joubert.

3de RY: Gustav Sothmann, Ian Poalses, Hennie Bezuidenhout, August Paul, Johan Cloete, James Paynter, Alexander Dyason.

4de RY: Nico Noëth, Ockert Wessels, Jaco Prinsloo.

St. 10/4
VOOR (v.l.n.r.) Moné Jacobs, Lizelle-Marié de Wit, Anna Cornelius, mev. I. Smith, Maria Home, Gerda Smith, Trynie van Dyk.
2de RY: Ina Olivier, Anna-Marié v.d. Walt, Gerda Kriel, Sonja Smith, Stephanie v.d. Westhuizen Jackey Pistorius, Hilda Malan.
3de RY: Frans Windell, Pieter Snyman, Nickey Nel, Louis van Wyk, Victor Jansen, Kobus Engelbrecht, Pieter Peach, Jannie de Beer, Gert Swanepoel.

St. 10/5
VOOR (v.l.n.r.) Hendrik v.d. Vyver, Petronella Robbertse, Johan Janneke, mnr. A. Moller, Andries du Toit, Karen Stead, Catharina Meyer.
2de RY: Theresa Nel, Lynette Jacobs, Johanna de Bruin, Eunice v d Berg, Annemarie Vlok, Johanna Grobler.
3de RY: Ronelle Jordaan, Hester Nel, Michelle Coetzee, Karin Olivier, Lize Buys, Annette Roux, Johanna van Zyl, Sandra Oosthuizen, Antoinette van Tonder.

St. 10/6
VOOR (v.l.n.r.) Elizabeth Strotkamp, Lynette Fourie, Thora Lewis, mev. L. Els, Annemarie Lottering (Klaskapteine), Helen Hattingh, Petro Maritz.
2de RY: Yvonne Botha, (O/Klaskapt.), Ria Oosthuizen, Nicolene Nieuwoudt, Theresa Koen, Daleen Strydom, Adri Wilsenach, Jeanetta Jacobs.
3de RY: Derick Gous, Werner Voges, Deon van Biljon.
4de RY: Jaco Jacobs (klaskapteine), Piet Ferreira, Pierre van Niekerk, Flippie Jacobs, Detler Hess (o/klaskapteine), Sean Bissett, Japie Fourie.

St. 10/7
VOOR (v.l.n.r.) Cornelia Robbertze, Anita Groenewald, Petro Lewis, mev. J. Vergeer, Jana Britz, Esmé Pretorius, Janet Wright.
2de RY: Maatjan Coetzee, Jacques Robey, Nico Bornman, Willem Klopper.

St. 9/1
VOOR (v.l.n.r.) Sonja Borraine, Lydia Coetzee, Ancr Barnard, Mnr. G. J. P. Pretorius, Elinor Dippenaar, Sophia Bezuidenhout, Gerbré Landman.
2de RY: Suzette Visser, Jolene Croucamp, Carla du Preez, Elize Moller.
3de RY: Steven Tait, Andri Bester, Jannie Neethling, Abrie Smith, Charl du Toit, Jaco Jacobs, Johannes Steyn, Robert Moffat.
4de RY: Erik de Jongh, Pieter Hoffmann, Sarel Cilliers, Deon Schürman, Fanie du Toit, Dirk Serfontein, Koos de Kock.

St. 9/2
VOOR (v.l.n.r.) Annette Robson, Karen Lombard, Sanet Gouws, mej. C. Schoeman, Jolize Liebenberg, Eileen Johnson, Jolanda Smith.
2de RY: Christiaan Orban, Albert Hartman, Melville Anderson, Chris Joubert, Werner Vermeulen, Siegmund Zerwick, Abri van Rooyen.
3de RY: Bernard Tomlinson, Johan Liebetrau, Louis Wilbers, Frans Greyvenstein, Vlok Symington, Wessel Roets, Harrick Snow.

St. 9/3
VOOR (v.l.n.r.) Caren Trichardt, Michelle Hamilton, Huida Uys, mev. M. Venter, Chrizel Steyn, Michele Jansen, Louise Lourens.
2de RY: Jannie Breedt, Neels Krüger, Adriaan Smuts, Amanda Paterson, Jan-Louis Coetzee, Ettienne Marais, Wickus Buys.
3de RY: Johan Strydom, Paul Murray, Pieter van Tonder, Anton Meyer, Heinrich Strauss, Christo Smith.
4de RY: Fanie Lombard, Hans Buys, Gideon Schwartz, Pierre Labuschagne, Frans Badenhorst, Alido Krige, Hendrik v.d. Merwe, Bertus Bezuidenhout, Hannes van Rensburg.

St. 9/4
VOOR (v.l.n.r.) Henry Viljoen.
2de RY: Marlene Oosthuizen, Christine Audie, Yvette van den Berg, mnr. G. Coetzer, Karen Smit, Bertha Greyling, Elmarie de Goede.
3de RY: Joey Koch, Elize Nel, Marinda Pretorius, René Heydenrych, Ria Kruger, Tilly Eloff, Ilse Joubert.
4de RY: Pierre Joubert, Wouter Fourie, Ilse Lourens, Joannette Lindeque, Elma Blignaut, Elmarie Steynberg, Loryne Kunz, Frieda Arnold, Adele Nelson, Hendrik van der Merwe, Hendrik Schwartz.
5de RY: James van de Vyfer, Hendrik Albertse, Rian Celliers, Werner Neitz, Francois Steenkamp, Jurie Venter, Francois Viljoen, Theunis Nel, Michael de Vos.

St. 9/5
VOOR (v.l.n.r.) Eugene Engelbrecht.
2de RY: Hanlie Nel, Alta Barnard, Chanelle van Blerk, mej. M.A. Scheepers, Sandri Scutte, Hannelie Roux, Hester Bosman.
3de RY: Merle Martin, Joanne Conroy, Lizette Martiz, Janie Lubbinge, Lourensia Bester, Madelaine van der Merwe, Renee Brown.
4de RY: Bennie Koorsen, Marius Els, Christina Nel, Karen Bothma, Marietjie Smit, Linda Pretorius, Antonie Boekkooi, Jozuah Josling.
5de RY: Chris Jacobs, Johannes Swart, Jannie Kruger, Wikus Botha, Christo Botha, Marius Maidment, Renier du Preez, Raymond Hewitt, Alwyn Myburgh.

St. 9/6
VOOR (v.l.n.r.) Marianne le Roux, Madelain Janse van Vuuren, Patricia Pretorius, mev. L. Colburn, Tania Coetzee, Dalesté du Toit, Annelie Buskes.
2de RY: Amanda van Biljon, Michelle Orban, Tania van der Craght, Rika Retief, Evelyn Marran, Amor Geyer, Deidre Lamprecht, Anna Olivier.
3de RY: Leslie Mulder, Erika Paul, Lidia Britz, Carla Meyer, Carol Burns.
4de RY: Martyn Bean, Kobus Erasmus, Josef Lewis, Frikkie Havenga, Louis Conradie, Riaan Riekert.

St. 9/7
VOOR (v.l.n.r.) Sonja Thiele, Julie-Anne Henning, Hannelie Engelbrecht, mev. M. le Roux, Erica Braasch, Aretha de Jager, Heila Pretorius.
2de RY: Karin Steyn, Karin Kriel, Lindy Murphy, Mattie Nieuwoudt, Liesel Vogler, Vivia Jacobs, Dawn van Niekerk, Teresa van der Laan.
3de RY: Marlene Venter, Mari Korff, Melodie Nöthling, Hildegard Setzkorn, Mickey Venter, Eunice Jordaan, Tanya Swiegelaar.
4de RY: Theodor Paetzold, Hansie van Deventer, André Agenbach, Leon Howell.

St. 8/1
VOOR (v.l.n.r.) Elsje Serfontein, Lizette van Niekerk, Amanda van der Merwe, mev. J. Kilian, Nicole da Costa, Gloudi Jacobs, Liza Picard.
2de RY: Corne Botha, Louise Rempel, Marisa v.d. Merwe, Corne v.d. Walt, Jackie Muller, Yolanda Spamer, Monica de Beer.
3de RY: Gerhard Potgieter, Lubbertus v. Donkersgoed, Gert van Zyl, Japie Opperman, Marius Wehmeyer, Jaques Delpoit, Barry Lamprecht, Carel le Roux, Gideon Botha, Johan Celliers, Albert Jovner, Braam du Plessis, Louis v.d. Walt, Riaan Odendaal, Dries Britz.

St. 8/2
VOOR (v.l.n.r.) Mariana Pieterse, Charmaine Benadé, Alta Boekkooi, mnr Coetzee, Anneke v.d. Merwe, Marike Buitendijk, Anette Meyer.
2de RY: Willem Espag, Lisl Hube, Shawn Gentle, Antoinette Snyman, Monica Venter, Antoinette Marais, George Lewis.
3de RY: Jaco v.d. Walt, Calvyn Badenhorst, Charl Matthee, Johann Ungerer, Gavin Stassen, Theo Kastermans, Petrus Chandler, Sietze Albertse.

St. 8/3
VOOR (v.l.n.r.) Janet Steyn, Pierette Grobler, Jean van Rheede van Outshoorn, mev. M. Oosthuizen, Ria Roets, Cisca Viviers, Isabel Appel.
2de RY: Lindi Szombati, Adriana Geyser, Tania van Heerden, Anne-Marie Myburgh, Irma Vorster, Sunette Pauley, Soné Venter, Leona Kriel, Sarina Rossouw, Lana Koen.
3de RY: Liezel Niemann, Anne-Marie van Tonder, Karen Venter, Sandra van Staden, Enna Hoovers, Heleen Kriel, Karien Ebersöhn.
4de RY: Niel Ludick, Rudi Pohl, Johan van Niekerk, Karel Oberholzer.

St. 8/4

VOOR (v.l.n.r.) Marlene Spamer, Carien van Tonder, Nicolene Kaltwasser, Mev. A. Bandehorst, Marianne Wessels, Wanda Messerschmidt, Anneke Martiz.
2de RY: Philip Beeslaar, Maarten Fouche, Johannes Ehlers, Yvette Joubert, Zeldia Bouwer, Norman Sauermann, Frank Montgomery, Alfred Paetzold.
3de RY: Ernst Ferreira, Arrie Meiring, D.C. Bezuidenhout, Fanie Fourie, William Smith, Willie Kruger, Gerrit Velthuisen, André de Villiers.
4de RY: Tian Bronner, Albert Geldenhuys, Heino Noeth, Johannes Kloppe, Martin Palin, Anton Büermann, Pieter Reyneke.

St. 8/5

VOOR (v.l.n.r.) D. Pretorius, C. van Heerden, E. v. Huysteen, mev. A. Niewoudt, E. Nöthling, D. du Plessis, S. Hollenbach.
2de RY: E. Kruger, E. Michau, M. Vari, A. Janse van Rensburg, C. du Preez, L. Booyens, R. Murray, C. van Graan.
3de RY: J. Venter, K. Moolman, E. de Kock.
4de RY: D. van Aswegen, R. du Plessis, J. van Heerden, C. Repsold, W. Kloppe, Stenlar Schultze.

St. 8/6

VOOR (v.l.n.r.) Desiré Woods, Mariana van Heerden, Wanda Sauer, mev. G.M. Grové, Karen de Jager, Teresa Struwig, Melissa Botha.
2de RY: Sanette Janse van Rensburg, Anet Prinsloo, Mariëtte van Tonder, Tanja Pretorius, Elmarie Basson, Wilna Fourie.
3de RY: Jannie Labuschagne, Johan Jacobs, Jannie van Vuuren, Coenraad Walters, Hennie du Preez, Werner Collinet.
4de RY: Mias Mulder, Anton Pienaar, André Niewoudt, Dick Bos, Nicky Snyman, Adriaan Nel, Richard Brussow.

St. 8/7

VOOR (v.l.n.r.) D. du Plessis.
2de RY: M. Agenbag, A. v.d. Sandt, P. Rossouw, A. Nel, S. Fourie, E. Ferreira.
3de RY: M. du Plessis, C. le Roux, A. Kroch, M. Vermaak, S. Vermeulen, A. Koltzow, E. Spaumer, E. Joubert, L. Geyer.
4de RY: S. vander Merwe, A. Kloppe, H. Erasmus, A. van Zyl, M. Schurman.

St. 8/8
VOOR (v.l.n.r.) Jeanmarie de Villiers, Angelique Jacobs, Marquerite Cornelius, mej. F. Cronje, Linda Greyling, Bibi Farnham, Karin Symington.
2de RY: Marius du Preez, Carel Venter, Yolanda Becker, Anneke Strydom, Marianne Goosen, Leon Duvenahge, Pierre Rynners, Donovan Burger.
3de RY: André Breytenbach, Marnus Smit, Christie Guy, Charles Watson, Jan Roux, Tiaan van der Berg, Dawie Swanepoel, Kewin du Toit.

St. 8/9
VOOR (v.l.n.r.) Mary-Ann Retief, Gerda Yzel, Ettiene le Roux, mnr Van Niekerk, P W Heystek, Janine Robey, Hilda Spies.
2de RY: Zonia Chipps, Anelene Swarts, Daleen Prinsloo, Brenda van der Merwe, Ursula Reynecke, Isabel van der Merwe, Amelia Storm.
3de RY: Erika Vorster, Suzette Groenewald, Suzette Deetlefs.

St. 7/1
VOOR: (v.l.n.r.) L de Jongh, L. Mynhardt, P.F. Brumer, R. Schulz, L. Rust, E Badenhorst.
2de RY: L Horn, J. Pretorius, R Ehlers, A Riekert, G. Harms, R. Keeve, I. Mouton, D. Gentle, Y. Büermann, Z. Dippenaar.
3de RY: L. Kotze, H. Gous, J. Els, H. v.d. Berg, C. van Graan, D. Greyling, F. Koch, G. Viviers, D. v. Rooyen.
4de RY: J. v.d. Watt, D. Terblans, D. Nel, C. Robinson, M. Botha, B. Cilliers, J. v.d. Walt, P. du Plessis, I. Rossouw.

St. 7/2
Heel voor: K Serfontein
VOOR: (v.l.n.r.) V. Bekker, M. Basson, C Smaal, Mev. I. Janson, J. Engelbrecht, M. Bothma, R. van Zyl.
2de RY: P. Pretorius, L. Tonken, V. Windell, L. Snyman, Y. Viviers, E. Smith, M. Slabber, L. Lourens.
3de RY: M. Potgieter, H. Alberts, A. Slabbert, A. Nothnagel, L. Hofmeyr, G. Peach, W. van der Merwe, C. Volschenk, F. Smit.
4de RY: J. Britz, P. Levendal, F. de Lange, G. Scheepers, D. van Staden, H. de Vos, M. Hartmann, A. van Schalkwyk, J. Fischer.

St. 7/3
VOOR (v.l.n.r.) Ronel Bester, Dané de Wet, Michael Mills, Mev. A. Stols, Ada Plug, Leoni Moller, Estelle van Biljon (klaskaptein).
2de RY: Bennie van Biljon, André du Preez, Riaan Herman, Wim Prinsloo, Leo Prinsloo, Johan Venter, Johan Pretorius, Chris Barnard, Ben Breedt.
2de RY: Marius Putter, Marius Janke, Pieter Pienaar, Andriaan Steyn, Dirk Bothma, Eugene Viviers, Gideon Steyn, Christiaan Schellingehout, Heinrich Jordt.
4de RY: Ruan Breytenbach, Philip Burger, Leonard Smith, Vincent Farrel (klaskaptein), Paul Goosen, Albie Hanekom, Hendrik Mulder, Pierre Grobler, Leon Holzhausen.

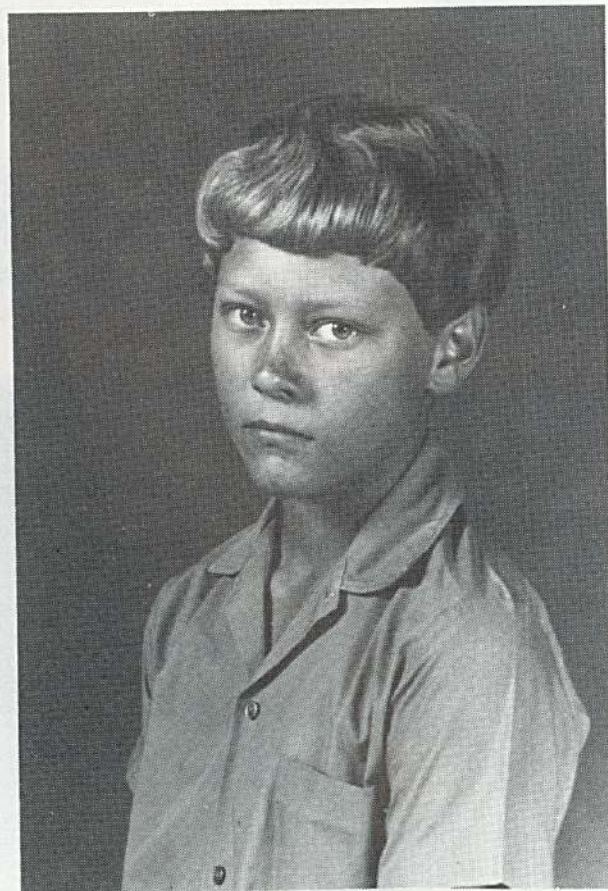
St. 7/4
VOOR (v.l.n.r.) Smit Madeleen, Jansen van Vuuren Monica, Kastermans Sondra, Mev. A. Celliers, Bakker, Jeanine, Snyman Vlooi, Scholtz Angeline.
2de RY: Du Preez Hantie, Jansen van Vuuren Karin, Retief Marlene, Barnard Thea, Smit Elmari, Coetzee Yvette, Van Rooyen Carina, Bester Aletta.
3de RY: Scheepers Yolanda, Le Roux, Debbie, Botha Driekie, Meyer Celeste, Oosthuizen Rolene, Hamilton, Jackie, Grobler Rochelle, De Klerk Adele, Wilsenach Esmé.
4de RY: Roos Antoinette, Stander Petro, van Niekerk Sanet, Kunz Connie, Schutte Cecile, Engelbrecht Margaret, De Kock Mirella, McEnery Soné, Venter Ilse.

St. 7/5
VOOR (v.l.n.r.) Jonita Coetsee, Tanya Maartens, Sonja Steyn, Mnr. E. Ströh, Michelle Jordaan, Elsa Sonnekus, Sunette van der Spuy.
2de RY: Jaques van der Lely, Johan Joubert, James Murray, Marinda Joubert, Albert Murphy, Louis Strauss, Uniell Gerber, Schalk Kotze.
3de RY: Abrie Immelman, Micheal Dippenaar, Emile Holtzhausen, Eghard Voigt, Koos Jooste, Pieter Neethling, Werner van der Merwe, Dirk de Lange.
4de RY: Marius Scriven, Rudolf Bruwer, Hermanus du Plooy, Daniel Slabbert, Herman, Erasmus, Stephen Biddulph, Johan van der Poll, Etienn Rudolph.

IN MEMORIAM: IAN VAN DEN BERG

Ons klas het met skok verneem van die dood van ons klasmaat. Ian was een van ons — 'n Maat wat sy plek volgestaan het in die 7/6-klas. Hy het 'n leemte gelaat en ons almal mis hom.

St. 7/6
VOOR: (v.l.n.r.) I. Redelinghuys, L. Viljoen, H. Bosman, mev. M. Pretorius, A. McLoughlin, S. de Beer, L. J. van Rensburg.
2de RY: J. Scheepers, A. van Noordwyk, I. Maré, C. Fattori, A. Noomé, D. Jonker, M. Steyn, V. Chipps, I. Ellis, I. Voges.
3de RY: C. Henning, A. J. van Nieuwenhuizen, L. van der Merwe, R. Coetzee, F. Orr, D. Geyer, M. Nijkamp, S. Marais, N. Neethling.
4de RY: I. van den Berg, C. Griffiths, W. de Wet, J. J. van Rensburg, J. de Beer.

St. 7/7
VOOR: (v.l.n.r.) Annelie Cilliers, Nicolene Marais, Esmari Nieman, Mev. Naude, Marlise Marais, Suzette v.d. Merwe, Nada Bekker, Charlton Rosseau (Heelvoor),
2de RY: Tina v.d. Laan, Hilke Bos, Deidre Nel, Zurika Schulze, Annie Janse van Vuuren, Heidi Oberholzer, Linda Livanos, Elmarie Smith.
3de RY: Marcus Maree, Bernardus Smith, Jacques Barnard, Torie De Beer, Timm Sothmann, Brian Groenewald, Heinrich Coetzee, Werner Lubbinge, Johann Bronner.
4de RY: Pieter Kidson, Juan Meyer, Riaan Stadler, Steve Barnard, Liewellyn Prenzler, Maartin de Kock, Flip de Koker.

St. 7/8
VOOR (v.l.n.r.) Ryna Hanekom, Elmarie Smit, Idelle Steenkamp, Mej. van Dyk, Zeldi Setzkorn, Saartjie Cilliers, Linda Swart.
2de RY: Sonja le Roux, Alta Cilliers, Rhelda du Plessis, Antoinette Pretorius, Lizélie Roos, Maritha Cilliers, Susan Hanekom, Camelia van Pletsen, Charmaine Venter.
3de RY: Judrene Louw, Lynette Coetzee, Sarie de Villiers, Maryka du Plooy, Alané Bosch, Azelda du Toit, Suné Heine, Michelle Rossouw, Marianna Lombard.
4de RY: Anton van Straaten, Martin Jonk, Beukes Bornman, Elardus van der Walt, Frikkie Harris, Jaco Mynhardt, Ernest Dyason.

GROEP: St 6/1

VOOR (v.l.n.r.) Sonja van Ravensteyn, Amelia Venter, Christie Vallentgoed, mnr. L. de Kock, Ilze Coetzee, Alitha Roux, Desere Venter

2de RY Miranda O'Keefe, Lazelle Viviers, Ananda Ludick, Catherine Booysen, Helena Egler, Lizelle Kroch, Judith van Staden, Yolanda Fourie

3de RY Sonja Erasmus, Sonja Pienaar, Adelle van Niekerk, Marietjie Swanepoel, Ronel Fouché, Elize Erasmus, Elsje van Zyl

4de RY Barry Matthews, Johan Roets, Arno Lamprecht, Shane Walsh, Werner Lindeque, Ruan Harris, Steve Venter

St. 6/2

VOOR: (v.l.n.r.) Jasper Lewis, Johan Clack, Leon van der Spuy.

2de RY: Vanessa van Coller, Charlene de Bruyn, Anet van Wyk, Mev. A. van Wyk, Carol Sherman, Leoni Engelbrecht, Charmaine Beyleveld.

3de RY: Janine Basson, Michelle v.d. Merwe, Isabelle Joubert, Elaine Sykes, Denley Meyer, Ananda Vorster, Natalie Göppel.

4de RY: Riaan du Toit, Pierre Arndt, Jan Nordje, Liza Prinsloo, Lucia Beneke, Louise Ungerer, Ingrid Hulme, Grette Botha, Herman Coetzee, Dawid Nel, Jacques van Wyk.

5de RY: George van Niekerk, Karel Loots, Pieter Engelbrecht, Pieter Nel, Dawid de Meyer, David Jacobs, Michiel Jonker, Dirk Prinsloo, Lajos Vari.

St. 6/3

VOOR: (v.l.n.r.) Amanda Lengelhanger, H Bam, D Liebenberg, Mev. E. Steyn, H. Visagie, H. Erasmus, M. Robbertse.

2de RY: D. Burns (klasleidster), M. Potgieter, T. Visagie, B. Turner, M. le Roux (o/leidster), A. Wehmeyer, S. Brink, A. Jordaan, M. van der Westhuizen.

3de RY: S. Janke, E. van der Lely, M. Schoeman, R. van der Merwe, K. Maritz (o/klasleier), J. Fouché, J. Harmse, H. Steenkamp, J. Binneman (klasleier).

4de RY: V. Engelbrecht, W. van der Walt, S. Jacobs, B. Stewart, F. Steinbrinck, E. Conroy, P. de Villiers.

St. 6/4

VOOR: (v.l.n.r.) Bertha du Plessis, Ena Lewis, Chantal Bester, Mev. E. M. Bruwer, Anne-marie Hattingh, Bonnita Killian, Soretha, Kirsten.

2de RY: Susanna Venter, Ninty Wilson, Marinda Klopper, Lanie Rynners, Elzabé de Villiers, Alet Smit, Renette Strydom, Melinda Annandale, Lizelda Klopper.

3de RY: Nico Zwart, George van Dyk, Soria Loubser, Kathy van Wyk, Adri Botha, Karen Meyer, Erika van Rensburg, Johannes Landman, Jeanis Jacobs.

4de RY: Stefan van der Merwe, Leon Taljaard, Cornelius Smith, David Malherbe, Andries Potgieter, Frank Benadé, Jacques du Plessis, Riaan de Beer.

St. 6/5

Heel voor: — Denny Jenkins

VOOR: (v.l.n.r.) Hanlie de Wit, Reinette Kloppers, Somarie Buys, mev S Malan, Heleen Oosthuizen, Janine Höll, Annalien Strauss.

2de RY: Hilda Mulock-Hower, Immelien Uys, Janet Pretorius, Rita du Preez, Mariloe Erasmus, Liezl Grimbeek, Lizanne Joubert, Hanlie Rossouw, Magda Wessels.

3de RY: Theuns van Standen, Stefanus Kruger, Isak de Villiers, Antoinette Beeslaar, Charné Holtzhausen, Christelle Buck, Willem Orban, Fanie Ferreira, Clemmandt Best.

4de RY: Werner Vogler, Leon Pretorius, Gert Bosch, Lennie Cloete, Johan v/d Waals, Duanne Kritzinger, Willem Gous, Wimpie van Rensburg, Carel Smit.

St. 6/6

VOOR: (v.l.n.r.) A Pietersen, M Nel, P. Grobler, Mej, van Dyk, A Orban, A Kaltwasser, A Theart, P Human (heelvoor).

2de RY: A Pienaar, E Hugo, L Joubert, J du Toit, H Klopper, M Badenhorst, E Jordaan, W Myburgh, N Murphy.

3de RY: G Venter, S Botha, M Delport, W Liebenberg, M Smith, H Richter, D Mynhardt, S Potgieter, F Smith.

4de RY: J Snyders, K Venter, B Zaayman, W Janse van Rensburg, S Snyman, M van Rooyen, T Fourie, T Ehlers; F Terblans.

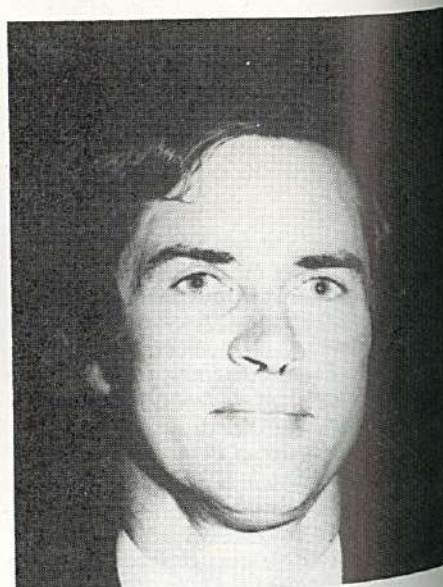

St. 6/7
VOOR (v.l.n.r.) Lizette Greyvenstein, Belinda Buys, Endri Kirchner, mej S Louwrens, Lizelle J van Vuuren, Joannette Roets, Arlene Matthews.
2de RY: Susan Meyer, René Riddick, Estelle le Roux, Adri Human, Maliza Fattori, Ria Marais, Anessa Joubert.
3de RY: Bienne Bekker, Etienne v.d. Merwe, Ronel Esterhuizen, Nicolae Swart, Yvonne Silvestri, Fredri van Donkersgoed, Jackie Yzel, Johan van Wyk, Grant de Haast.
4de RY: Francois Volschenk, Jimmy de Villiers, Philip v.d. Walt, Wim Buskes, Werner Pretorius, Johan Faure, Cowel Trichaardt, Corra v Biljon, Jacques du Toit.
5de RY: Gerhard Ackermann, Robert Oescher, Hennie Reyneke, Hendrik Smith.

St 6/8
VOOR: (v.l.n.r.) R. Coetzer, Y. Mason, A. Rautenbach, mev. M. van Rooy, W. v Niekerk, A Jouner, A. Bezuidenhout, M. van Huyssteen.
2de RY: S. Powell, M. Joubert, M. Kapp, L. Louw, S. Maré, H. Henning, N. Herselman, N. Grundling.
3de RY: J. Smith, P. de Graaff, V. Mulder, K. Meiring, M. v.d. Berg, G. du Plessis, R. Kilian, A. Swartz, A. Niemand, W. Grove, N. v Vuuren.
4de RY: D. Myburg, D. du Toit, A de Bruin, S. Dippenaar, W. Botha, P. Ducaat, A. Ebersohn, T. Prinsloo, H. Wait.

BESONDERE DANK VAN DIE REDAKSIE AAN:

WETENSKAPPE

IS DAAR 'N VERBAND TUSSEN WISKUNDE EN DIE BYBEL?

Matt. 19:28, Mrk. 4:24, Luk. 8:4-18, Spr. 13:13, Matt. 20:2 en 3, is maar 'n paar plekke waar daar van 'n onderafdeling van wiskunde getalle melding gemaak word.

In Openbaring 13:17-18, 15:2 word daar verwys na die gebruik in die antieke tyd om 'n persoonsnaam met 'n getal aan te dui. Voordat syfers gebruik is, het elke letter van die alfabet 'n getalswaarde gehad. Die getalswaarde van die letters van 'n naam word saamgestel en die som is dan "die getal van sy naam." Om die naam te wete te kom, moet die getal ontsyfer word.

In die Openbaring van God gaan dit veral om die getalle: 7, 10, 12, 40, 70, behalwe nog 'n paar apokaliptiese getalle wat voorkom in die Openbaring van Johannes. Die getal 7 is in die hele Bybel, op grond van die skepping van hemel en aarde in 7 dae, die teken van God se werk in en met hierdie wêreld. Daardeur het 7 die getal van die heiligheid van God geword.

Die getal 10 het veral 'n groot rol gespeel by die bou van die tabernakel en die tempel en het waarskynlik gedui op die krag van versoening: Tien is die getal van die volheid van die sondige wêreld. Moontlik is dit daarom dat daar ook juis tien gebooe is nl. Die Dekaloog, om die mens te help om in hierdie wêreld as kinders van God te lewe.

Die getal 12 word gevind in die seuns van Jakob en die stamme van Israel. Twaalf is gevorm deur 3×4 , die Getal van God en die skepping, ook is daar 2×12 priesterklasse, 4×12 Levietestede en 12 afdelings dienspligte.

Die getal 70 is 'n afgeronde getal waarvan die samestelling in Gen. 14:15 en 4:24 gegee word. Die aantal oudstes van die volk was 70. Daniël het van 70 sewetalle gepraat, Dan 9:24 e.v.; en die Sanhedrin het uit 70 lede bestaan. Die Here Jesus het 70 helpers vir sy dissipels gekies. Luk 10:1 en Hy praat van 70 maal 7 maal vergifnis, volgens Matt. 18:22.

Soos u in voorafgaande gelees het, bestaan daar beslis 'n verband tussen wiskunde en die Bybel.

BRON: Bybelse Ensiklopedie.

Marlise Marais

St. 7/7

WISKUNDE UIT DIE BYBEL

Wiskunde is die studie van getalle, van hoeveelheid en grote. Vanaf die vroegste tye het mense probeer om dinge te bereken. So sien ons in die Bybel dat Noag die eerste siviele ingenieur, skeepsingenieur, matematikus en bioloog geword het toe hy in opdrag van die Here 'n skip moes bou. (ark = paleis, skip). Sonder syfers kan ons nou ten ene male nie klaarkom nie.

Arabië het vir ons die syferstelsel gegee. Die Ou testament speel af in hierdie wêrelddeel en daarom was ook Moses en ander ou Bybelfigure vertrou met hierdie rekenkundige metodes. Veral in die astronomie het die syferstelsel groot byval gevind en was dit van besondere belang.

Een ding moet egter onthou word: God se rekenkunde werk nie altyd soos ons rekenkunde nie! By Hom is duisendjaar soms soos een dag en een dag soos duisendjaar (2 Pet. 3:8), drie mans word in die vuuroond

gegooi en dan is daar vier (Dan. 3:22,24) of uit een flessie olie maak hy baie kanne vol. (2 Kon. 4:2-6).

Getalle is dikwels gebruik! Veral in die profesie speel getalle 'n groot rol wat dikwels baie moeilik verklaarbaar is. Die ou volke het dikwels sekere betekenis en/of waardes geheg aan sekere getalle en baie van hierdie betekenis is nie meer vir ons bekend nie. 3 is die volmaakte syfer en die getal van die Drie-eenheid. Die syfer 4 is die mens se syfer en dui op die mensheid. $3+4=7$ wat die verbond tussen God en die mens aandui, 7 dui ook God aan in Sy volkomenheid en in Sy handeling met die wêreld; verhoog tot 777 simboliseer dit die grote en heilige magsopenbaring van God. Die Antichris wil aan God gelyk wees (2 Thess. 2:4) maar is nie daartoe in staat nie, daarom word hy met 'n 6 aangedui; en verhoog tot 666 simboliseer die getal hom in al sy verskrikking en verheffing teen God, tog bly hy altyd minder as God en dus ook aan Hom onderworpe. Die getal 10 dui op die volmaakte werk van God, daarom ook die Tien Gebooe.

In Openb. 12:14 lees ons van 'n "tyd", "tye" en 'n "halwe tyd". Hieruit blyk dat 'n "tyd" = een jaar
"tye" = twee jaar
"halwe tyd" = halwe jaar

Totaal = $3\frac{1}{2}$ jaar of 1260 dae soos in Openb. 12:6. In werklikheid is dit 1277½ dag. Die ou tydskerekening was egter 30 dae per maand dus: 360 dae per jaar.

$360 \times 3\frac{1}{2} = 1260$

In Openbaringe word groot ooreenstemminge tussen die profesie van Daniël en die van Johannes gevind. In Openbaringe vind ons o.a. die van die verlostes ("verseeldes") nl. 144 000 (Openb. 14:1). Hierdie getal is as volg saamgestel: $12 \times 12 \times 10$

— die eerste 12 stel die 12 stamme van Israel voor

— die tweede 12 stel die 12 apostels in die Nuwe Testament voor

— 10^3 is die Goddelike volmaakte getal: 10 die volmaakte werke van God en sy gebooe verhef tot die derde mag, nl. die Goddelike Drie-eenheid. Dus die 144 000 beteken nie net 144 000 letterlik nie, maar almal wat gered is uit die Ou en Nuwe bedeling. Dit is dus 'n volmaakte getal volgens die uitverkiesing van God se liefde en trou aan ons bewys deur die soendood van Christus geheilig deur die Heilige Gees.

Riëtte Murray

St. 8/5

BYBELSE WISKUNDE WISKUNDIGE PROBLEME

Die Egiptiese meetkunde en rekenkunde het ontwikkel uit praktiese, alledaagse probleme: afstande en oppervlaktes moes bepaal word, terwyl volume-berekeninge in verband met die opberging en verdeling van graanvoorrade van die uiterste belang was in 'n land waar misoeste gereeld voorgekom het. "Verdeel tien maatmeters gars op so 'n manier onder tien mense dat elkeen 'n agtste meer as sy buurman kry."

"By 'n getal X word twee derdes, 'n half en 'n sewende van dieselfde getal bygetel. Die resultaat is 97. Wat was die oorspronklike getal?"

"Bereken die getal stene van 'n sekere grootte wat nodig is vir die bou van 'n muur met die volgende afmetings ..." So het die probleme wat 'n rekenkunde-leerling in ou Egipte moes oplos, waarskynlik gelui. Die Egiptiese rekenkundiges se grootste probleem was dat hulle nie 'n bevredigende skryfwyse vir getalle gehad het nie, want ons huidige Arabiese getalstelsel was nog onbekend. Die Egiptenare het wel 'n tiendelige getalstelsel gebruik en tekens vir die ene "1", tiene, honderde, duisende, ens. gehad. Veelvoude van die eenhede is uitgedruk deur die herhaling van die tekens; die getal 32 is dus geskryf as sss en om die getal 9 999 te skryf, was dertig tekens nodig. Ook die breuke het probleme opgelewer, want behalwe twee derdes en 'n $\frac{3}{4}$, kon hulle slegs breuke met 'n teller van 1 skryf. Daarom moes hulle vyf agstes, byvoorbeeld, soos volg uitdruk: 'n half plus 'n agtste.

Die vroegste geskrifte oor die Egiptiese wiskunde (ou papierrusrolle) wat ons besit, kom uit omstreeks 2 000 VC. Dit beteken natuurlik nie dat die Wiskunde nie al voor hierdie tyd aan die ou Egiptenare bekend was nie. trouens, die piramides, wat noukeurige wiskundige berekenings vereis het, is baie eeue vroeër gebou. Die beroemste van hierdie Egiptiese wiskunde dokumente, is die sogenaamde "papyrus rhind", die rekenkunde boek van Ahmes, omstreeks 2 000 VC. In die papyrus-geskrif, wat vermoedelik 'n skool-handboek was, word ondermeer ingewikkelde vergelykings behandel.

MATE EN GEWIGTE

1. Ou Testament.

Hoewel Dawid (2 Sam. 14:26) en Esegël (46:10-12) albei sekere basiese mate vasgelê het, het mate nog baie gewissel. Die koper het dikwels sy eie gewigte in sy beursie saamgedra sodat hy die gewigte van sy handelaars kon kontroleer (Spr. 16:11). Die wet en die profete het sterk standpunt ingeneem teenoor die gebruik van valse mate en gewigte. Die algemene standaard van sake-ooreenkomste is 'n redelik betroubare aanduiding van die geestelike kwaliteit van 'n volk.

10 geras (20 geras = 'n sikkkel) (Ex. 30:13) (10 geras = $\frac{1}{2}$ sikkkel)

1 beka ($\frac{1}{2}$ sikkkel) (ongeveer 6 gram) (Ex. 38:26)

2 bekas. 1 sikkkel (ongeveer 11 gram).

50 sikkels = 1 mine (ongeveer 500 gram).

1 gera = ongeveer 0,5 gram

60 mines = 1 talent (ongeveer 30 kilogram).

2. Nuwe Testament.

In die Nuwe Testament word net twee gewigte genoem:

Die pond: ongeveer 327 gram (Joh. 12:13). Die talent: berekeninge vissel tussen 40 en 20 kilogram.

3. Lengtemate.

Ou Testamentiese lengtemate.

A. Vinger ('n $\frac{1}{4}$ handbreedte) 19 millimeter (Jer. 52:21).

B. 'n Palm- of handbreedte (breedte van 'n hand onder vingers) 76 millimeter (Ex. 25:25).

C. Span (uitgestrekte hand van pinkie tot duim) 'n $\frac{1}{2}$ el, of 3 handbreedtes 230 millimeter (Ex. 28:15).

D. El (elumboog tot vingerpunt) 445 millimeter (Deut. 31:1) Die lang el was 'n handbreedte langer: 520 millimeter.

Nuwe Testamentiese lengtemate.
A. El: 550 millimeter (Joh. 21:8).
B. Vaam: 1,85 meter (lengte van uitgestrekte arms) (Hand. 27:28).
C. Stadle: 1,85 meter (Luk. 24:30).
D. Millon ('n myl): 'n duisend tree, 1478 meter (Matt. 5:41).
'n Sabbatreis ver was 2 000 el (800 meter) (Hand. 1:12).

MEETKUNDE.

Ons weet dat Pythagoras se beroemde stelling reeds bekend was in Hammorabi se Babilonië, maar hy was na alle waarskynlikheid die eerste om 'n bewys daarvan te lewer. Ook het hy bewys dat die som van die hoeke van enige driehoek gelyk is aan twee regte hoeke. Bewys is verder gelewer dat die vlakruimte rondom 'n punt gevul kan word met ses gelyksydige driehoeke, vier vierkante of drie reëlmatige heksagone. Hierdie feit is ongetwyfeld lank voor Pythagoras se tyd afgelei van die waarneming van mosaiek-plaveisel, maar hy het dit wiskundig bewys.

Pythagoras het 'n groot deel van sy tyd bestee aan die bestudering van getalle, wat vir hom 'n mistieke betekenis gehad het. Heelgetalle het hy verdeel in klasse na mate hulle gelyk, ongelyk, gelyk vermenigvuldig met gelyk, ongelyk vermenigvuldig met ongelyk, priem, ens. is. Hy het hom egter heeltemal te buite gegaan met sy teorie "alles is getal" en het byvoorbeeld geglo dat die aarde saamgestel is uit reëlmatige heksahedra, vuur uit piramides, lug uit oktahedra, ens. Die rekenkunde was beslis 'n hoogs spekulatiewe "wetenskap" in Pythagoras se tyd, en ongelukkig vir sy wiskunde was hy sterk onder die invloed van die oosterse mistisisme. Nietemin het sy denke oor die getalle 'n groot bydrae tot die ontwikkeling van die wiskunde as vak gelewer.

BRON: "Great people of the Bibel and how they lived", by "Reader's Digest," publications.

Ananda Vorster
St. 6/2

DIE BYBEL HELP MET BEPALING VAN RUIMTEBANE.

'n Aantal jare gelede het 'n groep V.S.A.-ruimtenavorsers, wat die bane van planete moes vasstel om die baan van 'n sateliet te bepaal, gevind dat iets met hulle berekenings geskort het. Iewers was daar 'n dag in die ruimte verlore. Een van die wetenskaplikes onthou toe wat hy nog op Sondagskool geleer het. Hulle het 'n Bybel byderhand gekry en daar klaar die Bybel die hele probleem van die vermiste dag op.

Volgens 'n navorsingskonsultant van die V.S.A.-ruimteprogram, moet die bane van al die planete noukeurig bepaal word voordat 'n sateliet gelanseer kan word. Dit verhoed dat die sateliet jare later teen iets bots.

Om die bane van planete die toekoms in te bepaal, moet hul bane in die verlede ook bepaal word. Dit was terwyl 'n rekenaar sy berekenings oor die eeu heen laat beweeg het, dat 'n rooi sein meëns geflits het. Die berekenings is hersien maar die fout was nog steeds daar. Dis toe dat 'n godsdienstige onder hulle sê dat hy 'n Sondagskool geleer het dat die son 'n dag lank stil gestaan het. Hy het 'n Bybel oorgesien en sy standpunt

Verseker vandag 'n suksesvolle toekoms

Ons strewe lê in ons leuse "voorspoed deur vaardigheid", aldus

- bied ons effektiewe, praktykgerigte opleiding op na-matriekvlak
- ontwikkel ons voortdurend nuwe beroepsgerigte kursusse
- en voer ons toegepaste navorsing tot voordeel van die nywerheid uit.

ONS IS TROTS OM TE KAN SÊ DAT:

- ons oor 'n dosentekorps van meer as 400 goed gekwalifiseerde, toegewyde persone beskik.
- ons internasionaal erkende akademiese, professionele en praktiese standaarde handhaaf.
- ons nie net beroepsvaardige burgers wil lewer nie, maar ook gebalanseerde mense wat in die vreugdes van ware studentewees kan deel.

By Technikon Pretoria is daar 15 geregi-streerde sportklubs en 'n ryk verenigings-lewe, byvoorbeeld 'n bergklimklub, 'n boere-vereniging, landsdiens, 'n sanggroep, 'n natuurvereniging en nog baie meer. 'n Moderne nuwe kampus vir 20 000 studente is tans in aanbou.

Vir inligting oor ons kursusse skryf aan: Die Registrateur, Technikon Pretoria, Kerkstraat 420, PRETORIA 0002.

Technikon Pretoria

KMP/COMPTON 13244

bewys. Uit Josua 10:13 lees hy voor: "En die son het bly staan in die middel van die hemel en het hom nie gehaas om onder te gaan nie, omtrent 'n volle dag."

Met die gegewens is die navorsers terug na die rekenaar. Die rekenaar het gewys dat die tyd wat vermis was, in die geskiedkundige tyd van Josua, 23 uur 20 minute was. Maar die probleem was nog nie opgelos nie. Die rekenaar het getoon dat 'n volle 24 uur vermis was. Daar was dus nog 40 minute kort.

Die godsdienstige man blaai toe na 2 Konings 20:10 en lees voor: "Maar laat die skaduwee terug gaan, tien grade agteruit," soos Hiskia vir Jesaja gevra het. Tien grade verteenwoordig presies 40 minute.

Dit saam met die 23 uur en 20 minute, het die dag wat iewers in die ruimte verlore was, verteenwoordig.

BRON:

William Smith
St. 8/4

WISKUNDE IN DIE BYBEL

Wiskunde is 'n baie ou vak wat al lank voor die geboorte van Christus sy ontstaan gehad het. Bekende wiskundiges soos Archimedes en Pythagoras is maar 'n paar wat voor die geboorte van Christus stellings geformuleer het wat vandag nog die hoekstene van die meetkunde vorm.

Dit is dus logies dat die wiskunde dwarsdeur die Bybelse geskiedenis moes bly ontwikkel. So was daar byvoorbeeld die Egiptenare wat 'n verbasende kennis van die ingenieurswese moes gehad het om die reuse piramides te bou. Sonder 'n deeglike agtergrond in driehoeksmeting sou dit nie moontlik gewees het nie. Hulle het byvoorbeeld al geweet dat enige driehoek met sye 3,4 en 5 eenhede 'n reghoekige driehoek is — al lank voordat Pythagoras sy beroemde stelling geformuleer het. Hierdie kennis kon nie toevallig gewees het nie en daar kan aanvaar word dat die Egiptiese ingenieurs al vertrou was met Pythagoras se stelling. Die praktiese implikasies daarvan was heelwaarskynlik vir hulle belangriker as die teoretiese betekenis daarvan. Daar is ook aanduidings dat hulle al die begrip van priemgetalle verstaan het nog lank voor die Griekse en Romeinse filosofie daarvan kennis geneem het. In sommige geboue van die ou Egiptenare byvoorbeeld, reduceer die verhoudings van sekere afmetings tot priemgetalle. Hierdie kennis kon ook nie toevallig gewees het nie en dis heelwaarskynlik om godsdienstige redes in die praktyk toegepas.

In die Bybel kom ook tekens van wiskundige kennis voor.

In Openbaring is daar byvoorbeeld die "uitdaging" aan hulle wat die verstand het om die betekenis van die Bees se teken, nl. 666 te bereken. Verskeie pogings is al aangewend en name soos dié van Adolf Hitler en Henry Kissinger is as oplossings aangegee. In al die gevalle is die metode en die aannames wat gemaak is, maar redelik twyfelagtig.

'n Eerste uitvloeisel van die wiskunde is om te tel en in die Bybel word soms verbasende groot getalle aangegee — 'n teken dat die mense van daardie tyd al 'n goeie begrip van die getalstelsel moes gehad het. 'n Tweede uitvloeisel van die wiskunde is die vermoë of kuns om te kan meet. Die el is 'n bekende maatstaf wat dikwels in die Bybel genoem word.

Die getal 7 wat so 'n prominente rol in die Bybel speel, is al baie deur filosofe en wiskundiges nagevors, maar geen eenduidige gevolgtrekking kon nog gemaak word nie — behalwe dat dit die grootste eensyfer priemgetal is.

Dis egter verbasend dat die wiskunde, wat die hoeksteen van die natuurwetenskappe en die ingenieurswese is, so lank voor die tegnologiese ontwikkeling al bestaan het.

BRON:

Erika Nöthling
St. 8/5

DIE JAAR VAN DIE BYBEL: GETALLESIMBOLIEK UIT DIE BYBEL.

Wiskunde het tog in die Bybel 'n groot rol gespeel. Ons sien dat die sogenaamde "heilige getalle", wat dikwels ondeelbaar was, soos die syfer 3,7,13 en 40, dikwels in die Bybel voorkom. Hierdie getalle neem ook 'n belangrike plek in ons eie volksgeloof en die volksgeneeskunde. Getalle het ook 'n noue verband met astrologie.

In die Openbaring van Johannes, net soos in die hele apokaliptiek, speel die getal sewe 'n besondere rol, bv. sewe engele voor Gods troon, Lam met die sewe horings, met die sewe oë, die boek met sewe seëls en die draak met sewe koppe. Sewe versinnebeeld dus die goddelike totaliteit.

Elke getal is in verband gebring met God, bv. 1 met die Godheid, 2 met die twee nature van Christus (kerk en sinagoge) 3 met die drie-enige God, 4 met die vier evangeliste, kardinale deugde en die vier lewensgetye, 5 met die boeke van Moses of die wonde van Christus en 6 met die skeppingsdae. 7 Is die heilige getal by uitnemendheid, 3 en 4 is die Drie-enige God wat op die sewende dag

gerus het, daar is sewe deugde en ondeugde en die wêreld ken sewe tydperke.

Hierdie getalle word dus in verband gebring met waarhede uit die Bybel.

Jacobus Venter
St. 6/6

WISKUNDE IN DIE BYBEL

Bewys: + Bewering:	Rede:
WISKUNDE	GEGEE
∠ Eenhede en syfers	Konstruksie
∴ Eenhede en syfers	
∴ Kom hulle van ver af	Sommige onnies het eenvoudig meer grys hare as ander.

1983

Eenduisend — negehonderd-drie-en-tagtig! $3 \times 15 + 1486 + 452 \times 12 \div 4 \div 3 = 1983$ Ja, soveel jaar gelede is daar in 'n krip in Betlehem 'n kindjie gebore. Sy hele lewe, rede vir Sy koms en toekoms is vir ons opgeteken in die Bybel. Maar voor dit reeds was eenhede en getalle nie vir die mense onbekend nie.

Noag se Ark: Gen. 6:15 "So moet jy dit maak, driehonderd el die lengte van die ark, vyftig el sy breedte en dertig el sy hoogte."

Josef se Broers verkoop hom: Gen. 37:28: "en Josef aan die Israeliete verkoop vir twintig sikkels silwer." **Moses bou die verbondsark:** Ex. 25:10: "Twee en 'n half el moet sy lengte, en anderhalf el sy breedte, en anderhalf el sy hoogte wees.

Die Hoëpriester se klere: (Meetkunde se moses.) Ex. 28:16: "Vierkantig moet dit wees en dubbeld gevou, 'n span sy lengte en 'n span sy breedte."

Halfsikkel as 'n offergawe: Ex. 30:13: "— die sikkel is twintig gera —"

Simson se oorwinning: Rigt. 16:27: "en op die dak omtrent drieduisend mans en vroue wat kyk hoe Simson speel."

Salomo het definitief 'n aandeel gehad in groot getalle: 1 Kon. 11:13 "En hy het sewehonderd vroue, vorstinne gehad en driehonderd byvroue, sodat sy vroue sy hart verlei het."

Om alles te kroon het Judas Jesus vir geld verraa: Mat. 27:5: "En hy het die dertig silwerstukke in die tempel neergegooi en weggegaan en homself gaan ophang."

Daar het julle dit nou: Van syfers alias wiskunde sal ons tog nooit ontslae raak nie! Maar net so vir interessantheid: Die Bybel is die boek met die hoogste verkoopsyfer, maar dis ook geen wonder nie, want dit beslaan dan 66 boeke met altesaam 1 189 hoofstukke wat 1 320 bladsye!

Zelda Bouwer
St. 8/4

Verwerwing van kennis is die doel van universteitsopleiding — 'n leerproses waarin die mens gevorm word om deur dieper insig 'n voller en vreugdevoller bydrae tot die gemeenskap te lewer.

Aan die Universiteit van die Oranje-Vrystaat ervaar u hierdie leerproses in die gesonde gees van ware studentwees, deur die kerngesonde beoefening van die wetenskap in een van nege Fakulteite:

- Ekonomiese en Administratiewe Wetenskappe
- Geneeskunde
- Landbou
- Lettere en Wysbegeerte
- Natuurwetenskappe
- Opvoedkunde
- Regsgeleerdheid
- Sosiale Wetenskappe
- Teologie

die universiteit van gister, vandag en môre

UNIVERSITEIT

VAN DIE

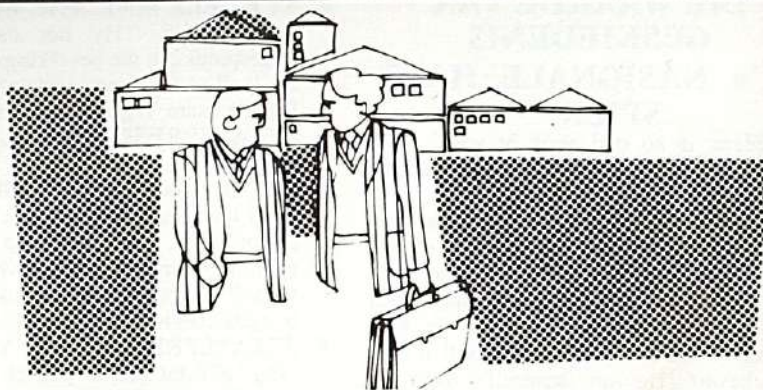
ORANJE-VRYSTAAT

Alle Navrae aan:
DIE REGISTRATEUR
UOVS
POSBUS 339
BLOEMFONTEIN 9300

ALGEMEEN

BEGIN JOU LOOPBAAN IN DIE REKENAARWÊRELD

Die eerste stap na sukses

Jy's klaar met uniforms, skoolboeke en onnies en jy voel optimisties oor jou eksamenuitslae. Maar hoe moet jy te werk gaan om jou toekomsplanne te laat uitwerk? Sluit aan as Studentoperateur of -programmeerder by Infoplan, die gevestigde en steeds groeiende rekenaarreus, en ons gee jou die opleiding wat jou in staat sal stel om vinnig te vorder en bo uit te styg.

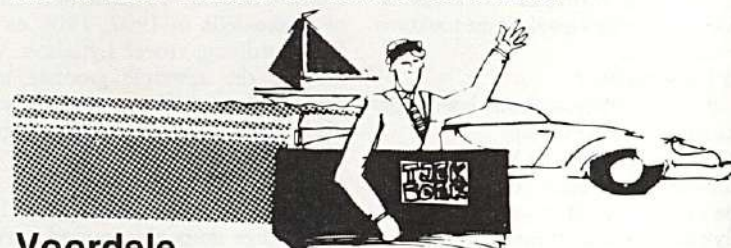
Opleiding deur spesialiste

Ná jou aanvanklike voltijdse opleiding ontvang jy jaarliks verdere intensiewe opleiding aan Infoplan se geregistreerde, modern toegeruste opleidingsentrum.

Salarisgroei deur meriete bepaal

Infoplan se salaris is hoogs mededingend en ons merietestelsel verseker dat daar geen plafon op jou verdienste of ontwikkeling geplaas word nie. Boonop bied ons 'n volle maand se salaris as bonus.

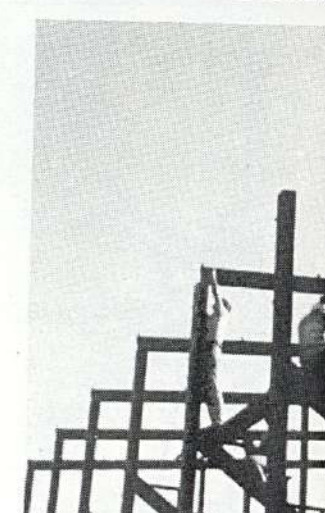
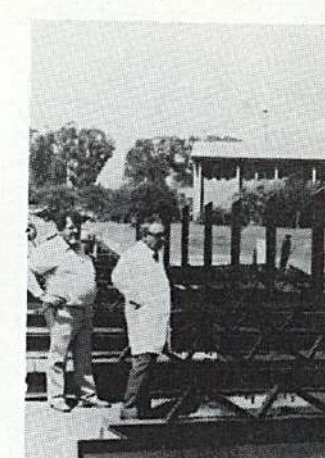
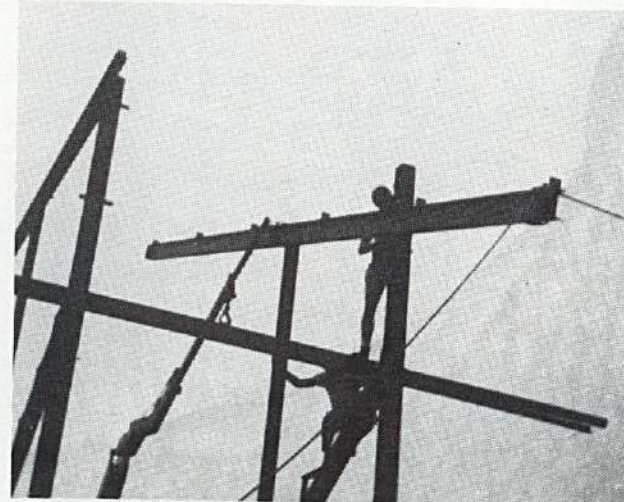
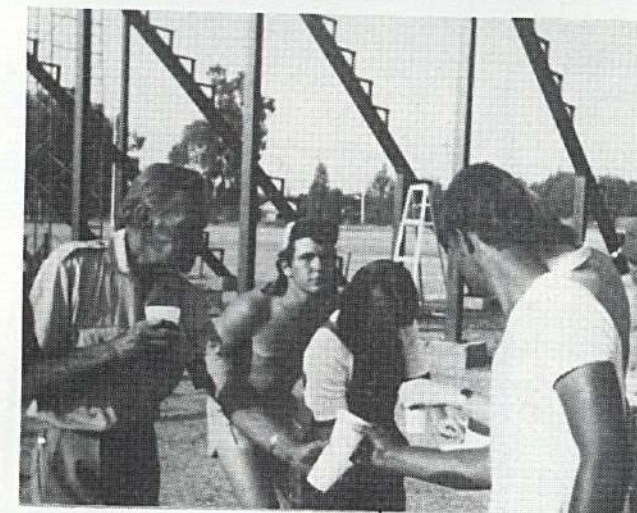
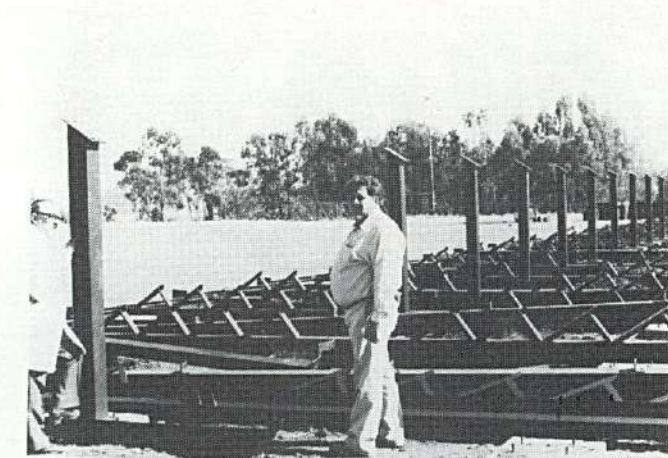
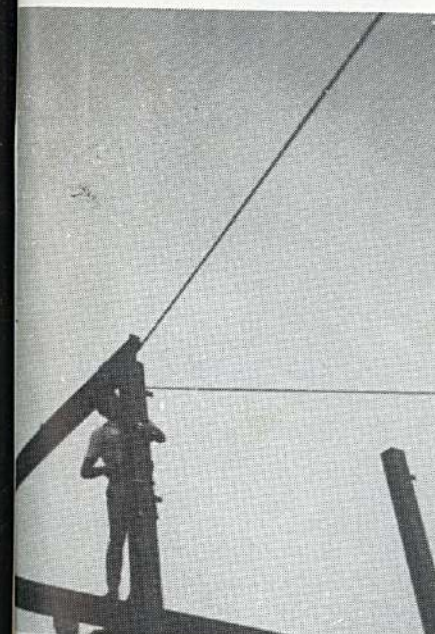
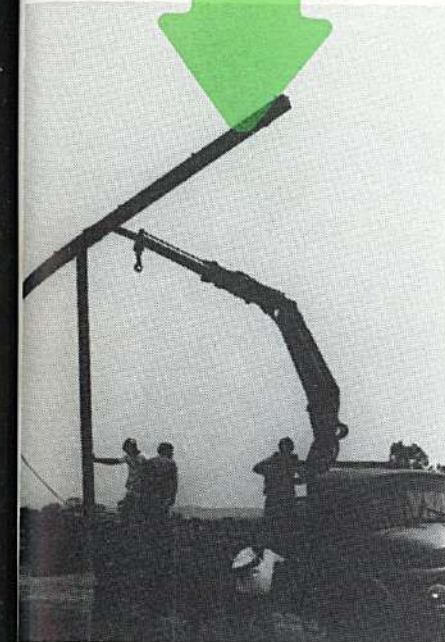
Voordele

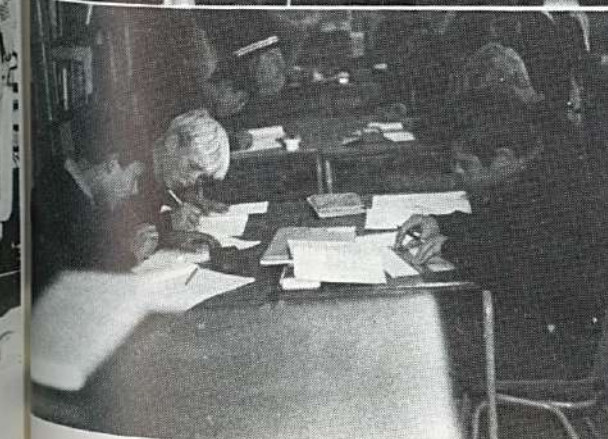
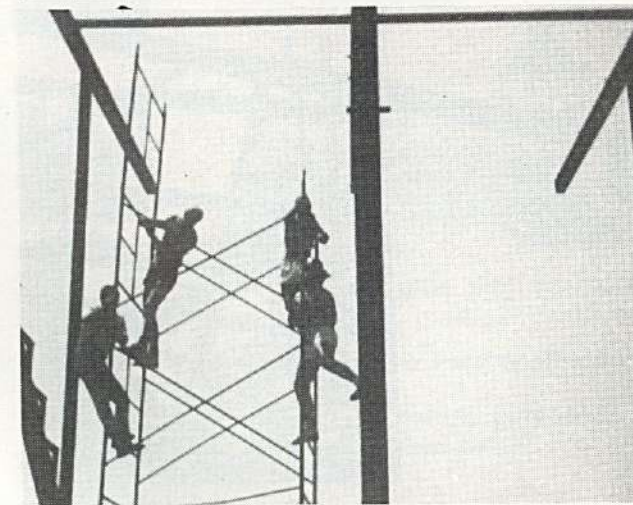
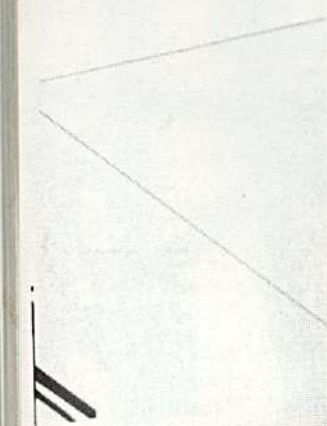
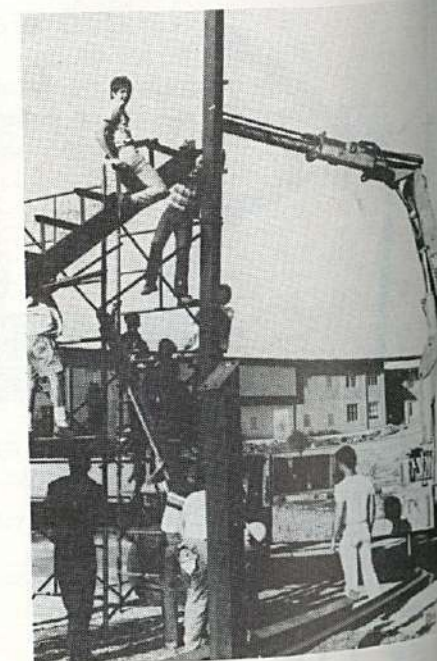
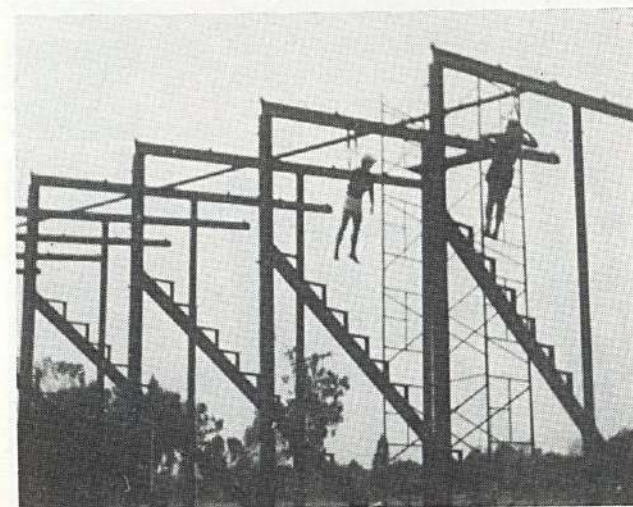
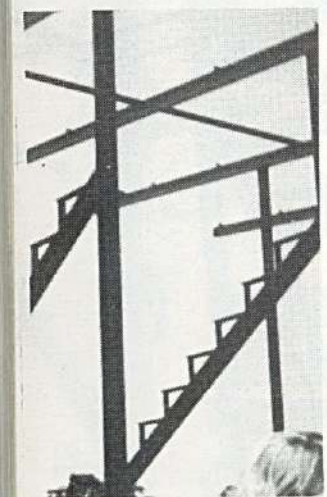
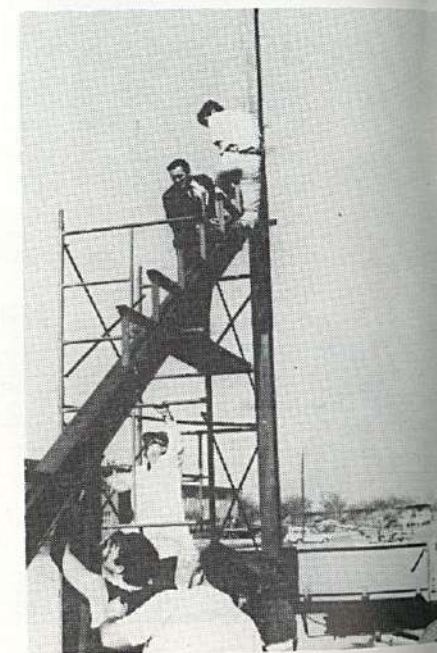
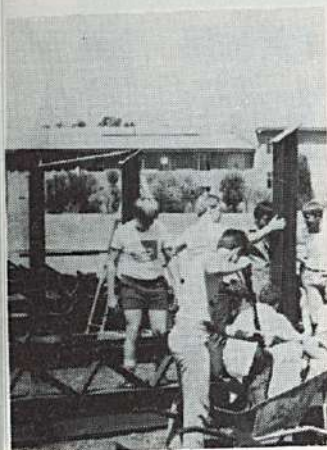
Ander voordele sluit in moderne kantore, kafeteriafasiliteite, ruim verlof, mediese hulp en pensioenfonds.

Skryf aan: Die Personeelbestuurder, Posbus 19513, Pretoria-Wes 0117.

Noem asseblief die publikasie waarin die advertensie, waarop u reageer, verskyn het.

Infoplan
GELEENTHEDE ONBEPERK

Randse Afrikaanse Universiteit

Aucklandpark, Johannesburg

Maak kennis met die Randse Afrikaanse Universiteit wat die verbeelding van ons mense aangegryp het!

- 'n Verbeeldingryke moderne kampus.
- Moderne studierigtings en -metodes.
- Opleiding in die stad — vir werk in die stad!
- 'n Dinamiese jeugdige dosentekorps.
- Talle Beurse en Lenings beskikbaar.
- Voorligtingsfasiliteite: Vak-, Kursuskeuses en Studiemetodes.
- Moderne koshuise en sportfasiliteite op die Kampus.
- Opwindende studentelewe.

NAVRAE:

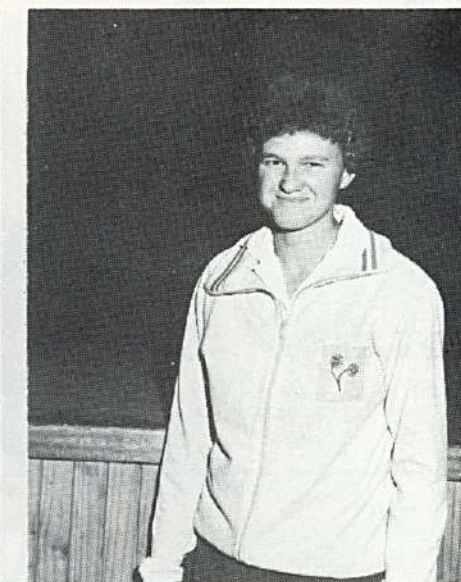
Die Registrateur
Randse Afrikaanse Universiteit
Posbus 524
JOHANNESBURG
2000
Telefoon 726-5000

NETBAL
Anneke Kruger
N.Tvl. Kleure

KORFBAL
Karin Olivier
N.Tvl. Kleure en S.A. Span

SAGTEBAL
Annemarie Lottering
N.Tvl. Kleure

MUSIEK
Engelettie Joubert
Wenner van die Stolz-wisseltrofee vir musiek

SUID-AFRIKAANSE BALDANS — KAMPIOENSKAPPE
Merle Martin
Wenner van
1 Teaterkuns Goue Trofee en 2 goue medaljes vir individuele nommers

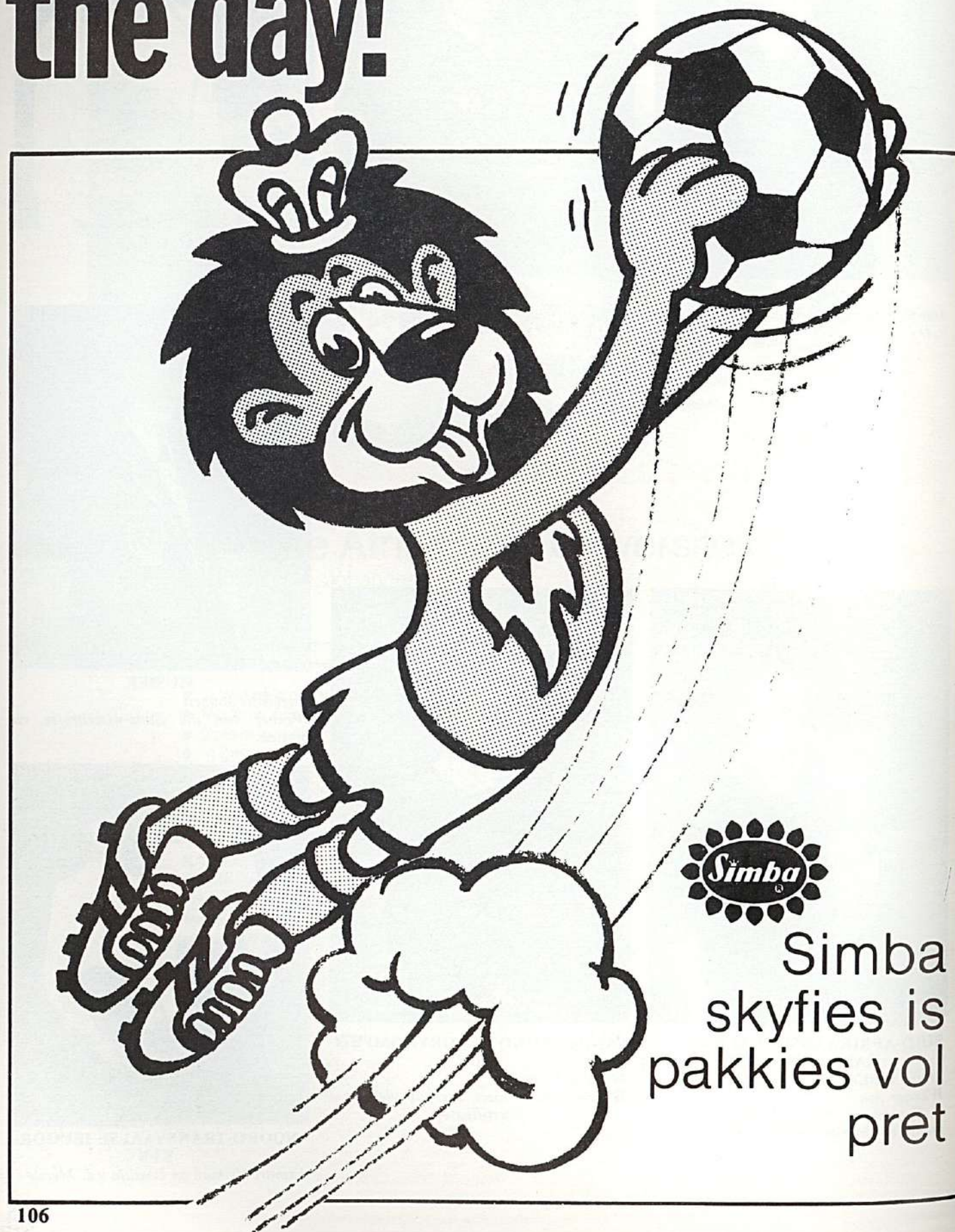

SAN MARTINO PERDRYKOMPETISIE
Malizza Fattori
Wenner van 'n roset, spesiale plek en 3 sertifikate

NOORD-TRANSVAALSE JEUGORKES
Esmari Neiman en Laetitia v.d. Merwe

Simba saves the day!

Simba
skyfies is
pakkies vol
pret

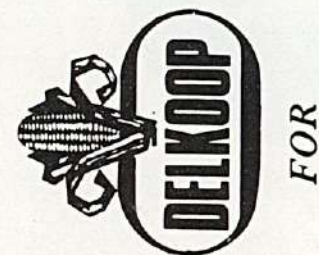
**NOORD-TRANSVAALSE JEUGKOOR
VOOR (v.l.n.r.)** Derick Gouws, Ettiene
Marais, Dawn van Niekerk, Elmarie
Smith, Jaco Els.
2de RY: André Joubert, Andries du Toit,
Harrick Snow.

**JUNIOR RAPPORTRYERS
REDENAARSKOMPETISIE**
André Joubert, Hanlie Engelbrecht,
Marieta Maritz, Harrick Snow

**SERENADEGROEP
VOOR (v.l.n.r.)** Sandri Schutte, Sophia
Bezuidenhout, Janie Lubbinge, Mej. F.
Cronjé, Chanelle van Blerk.
2de RY: Liezel Vogler, Amanda van
Biljon, Jolize Liebenberg, Sonja Vermeulen,
Paula Rossouw.
**Vierde plek kategorie Groepe in Cresendo
'n kompetisie aangebied deur die ATKV.**

(011) 702-2205

FOR

DELKOS

COMPLETE RANGE OF ALL ANIMAL FEEDS

STOKISTS OF :

HORSE CUBES, ERAGROSTIS, TEFF, DAIRYMEAL
AND A FULL RANGE OF BALANCED FEEDS,
HARDWARE, PAINTS, FERTILIZERS,
IRRIGATION SYSTEMS, BUILDING ACCESSORIES,
PLUMBING MATERIALS, VARIED RANGE OF SPARES,
HAND & ELECTRICAL TOOLS
AND MANY MORE

WE ARE OPEN TO THE PUBLIC

DELKOOP BLUE HILLS

(See road description on back of leaflet)

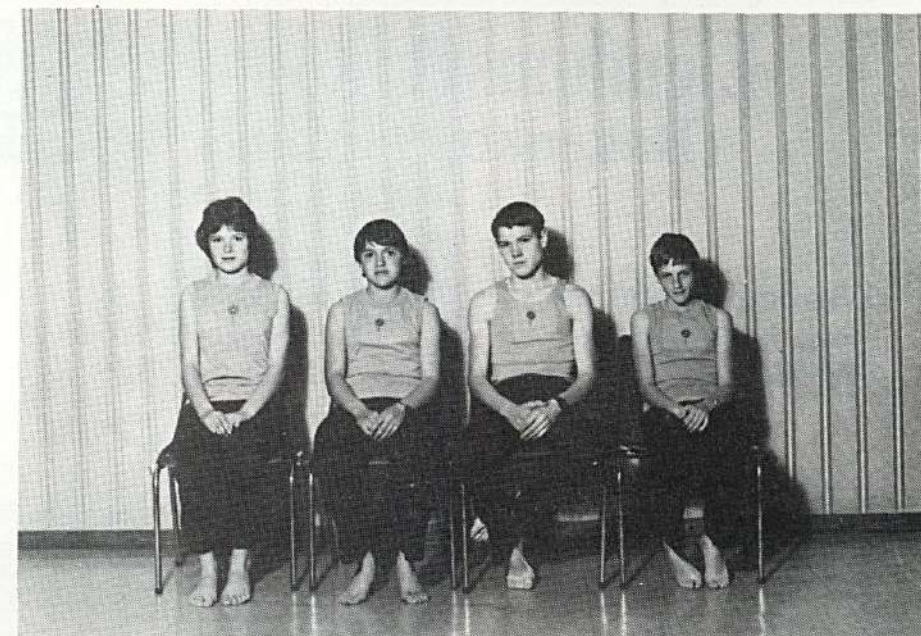

PRETORIASE SEUNS- EN MEISIES-
KOOR
Alma Kaltwasser en Lucia Beneke

RINGTENNIS
VOOR (v.l.n.r) L. Kunz en C. Kunz
N.TVL KLEURE

LANDLOOP
VOOR (v.l.n.r) Louise v.d. Merwe, Leoni
Moller, Pieter Kidson, Ansie Pienaar
2de RY: N.Tvl. Kleure

Met komplimente van

Wierda Park

Eiendomsverkope/Property Sales (Bakenkop (Edms) Bpk/(Pty) Ltd)

No. 9
Wierda Parksentrum
Chris Hougaardstr.
Wierdapark

Tel.: 64-4144/5/6/7
Na-ure 64-1329

Posbus 50729
Wierdapark
0149

Ons behartig:

**Verhuring
Verkope
van enige tipe eiendom**

United Agentskap
vir al u besigheid

VOORTREKKERS — PRESIDENTS- VERKENNERS

*Letitia v.d. Merwe, Mona-Liza Aveling,
Tania v.d. Merwe.*

HOOFLEIERSWAGTE — VOORTREKKERS

VOOR (v.l.n.r.) Ingrid van Rooyen.
2de RY: Lizel du Plessis, Marita Maritz,
Letitia v.d. Merwe, Mona-Liza Aveling,
Tanya v.d. Merwe, Wilma v.d. Merwe,
Marina v. Heerden.
3de RY: Nico Noëth, Johan Greyling, Ian
Paulses.

VOLKSPELE — PELLISIERWEEK

*Elmarie Sieberhagen, Derick Gouws, Jolene
Croukamp.*

AGTER: Stemmlar Schulze, Sean Bisseit,
Ockert Wessels, D.C. Bezuidenhout

ONS MATRIKULANTE — OMTRENT 'N DEKADE GELEDE...

Hettie Nel

Chantal Fouché

Michelle Coetzee

Kobus Engelbrecht

Johan Koekemoer

Johan Greyling

James Paynter

Ingrid Plug

Petro Lewis

Rynette v.d. Walt

Cornelia Robbertze

Petrus v.d. Merwe

Antoinette v. Tonder

Engelettie Joubert

Jacqueline Pistorius

Willem Klopper

Pieter Combrink

Michael Howell

Maria Horne

Nico Noeth

Ilona Eggers

Tanya v.d. Merwe

Willem Coetzee

Willem Esterhuizen

Willie Stoltz

Denise le Roux

Niekie Nel

Ronel Robbertze

Lizél du Plessis

Ida Harmse

Sunette Gerber

Hilda Malan

Anneke Kruger

André Celliers

Wilna v.d. Merwe

Jolanda Pieterse

Marieta Maritz

Mona-Liza Áveling

Ian Poalses

Deon v. Biljon

Jeanetta Jacobs

Gerda Smith

Detlev Hess

Ilse Viviers

Deon Klopper

Elizabeth Strotkamp

Maryka Goosen

Jaco Bezuidenhout

Petro Maritz

Pieter Peach

Francois Greyling

PROTEA

(Edms.) Bpk.

(Pty.) Ltd.

PRETORIA

POSBUS/P.O. BOX 3165
PRETORIA 0001

MARKAGENTE
MARKET AGENTS

Teleks 30230

Telefoon 26-8821

Sylyn 3980

lid van die instituut van markagente van Suid-Afrika

PRETORIASE NASIONALE VARSPRODUKTEMARK

"Alle op-en-wakker produsente
bemark deur Protea Markagente!"

GEVOLMAGTIGDE MARKAGENTE VIR —

- * landboukoöperasies
- * landboubeheerrade
- * landboumaatskappye

PROTEA MARKAGENTE (Edms) Bpk BIED U

- deskundige diens en advies
- verrekeningstate voorberei deur ons rekenaar
- kommunikasie per teleks
- individuele aandag
- SEKURITEIT